

SOFOCLE (496-406 î. Hr.)

A fost considerat autorul cel mai reprezentativ al atticismului prin geniul său poetic și calitățile sale de compozitor

A compus 123 piese (conform Lexiconului Suda)

S-au păstrat doar 7 tragedii și o dramă satyrică incompletă:

Tragedii: **AIAX, TRAHINIENELE, ANTIGONA, OEDIP REGE, ELECTRA, FILOCTET, OEDIP la KOLONOS**

Elementul tragic în piesele sale este caracterul inevitabil al suferinței, care îl apropie pe om de divinitate

ANTIGONA - Apelul la înțelepciune este subliniat de cor, deasemeni, înalță un imn măreției omului ca realizare supremă a firii

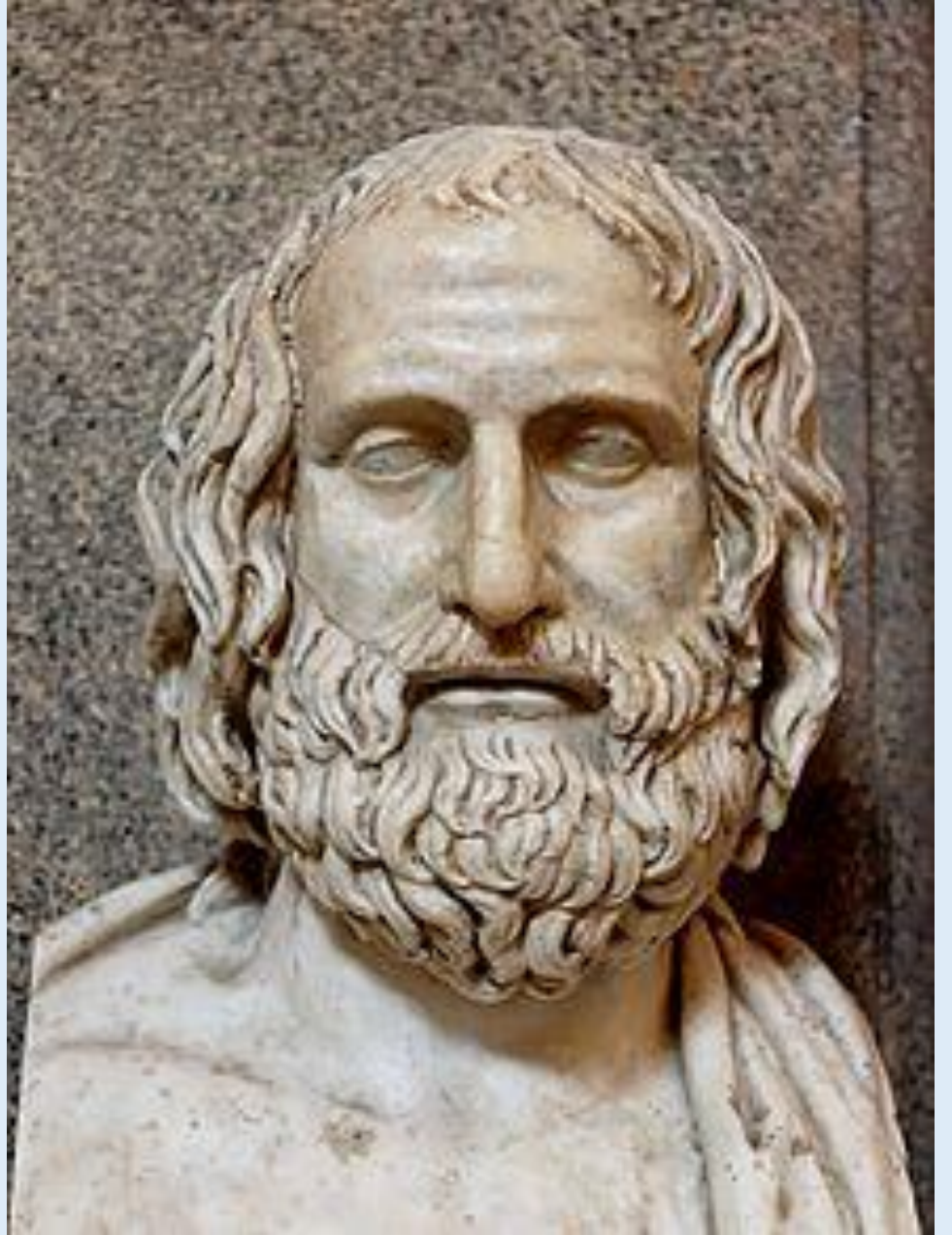
Apar pentru prima oară **DIALOGURILE LIRICE** (schimburi de replici cântate)

Strofele corurilor nu sunt numeroase, apar **Monodiile** (pot fi comparate cu arii ale personajelor: **OEDIP REGE, ELECTRA, TRAHINIENELE**)

Apar **Cântece non-strofice** numite **KOMMATA**: cântul se adaptează mișcării pasiunilor, accentelor poetice, nerepetând momente identice

Tragediile conțin un element de contrast cu măreția corurilor și ariilor: un dans mimat, cântat în tempo rapid - **HYPORHEMA (AIAX)**

EURIPIDE



EURIPIDE (480-406 î. Hr.)

“Cel mai tragic dintre poeți” (Aristotel)

Din cele 98 de lucrări compuse, au rămas doar 18

Printre piesele vechi se numără: **ALCESTA** (438 î. Hr.),
MEDEEA, **HYPPOLIT ÎNCORONAT**, printre cele medii:
HERACLIZII, **HERAKLES**, **ANDROMACA**, **HECUBA**, **ION**,
RUGĂTOARELE și drama satirică **CICLOPUL**, printre cele noi:
TROIENELE, **ELECTRA**, **ELENA**, **IFIGENIA ÎN TAURIDA**,
FENICIENELE, **ORESTE**

Corul are rol principal sau secundar după scene: senine sau tragice

Epifaniile divine, religiozitatea, sunt prezente în mai toate piesele: Andromaca, Elena, Ion, Rugătoarele, Ifigenia, Alcesta, Bacantele - piesă pătrunsă de misiticism

Lirismul este prezent, cu predilecție către **Arii**, părțile importante sunt încredințate **Soliștilor**, nu Corului.

EURIPIDE

Ariile și cântecele dialogate iau locul recitărilor, sentimentele ajunse la paroxism interpretate în melodii patetice, evoluând în secțiuni libere, pline de expresivitate

Ritmico-metric, Euripide folosește dactilo-epitritul, spondeul anapestic
Corurile abundă în ritmuri logaedice (Imnul de triumf prin care Menadele sărbătorească moartea regelui Tebei)



Bahic

Α-ναχο-ρευ-σω-μεν Βακ-χι-ον, / α-ναβο-α-σω-μεν Ξυμ-φο-ραν / τα

Trimetru iambic

του δρα-κον-τος εκ-γενε-τα του Πεν-θε-ως, /

Logaedic

Οσ ταν θη-λυγε - νη στο-λαν / ναρ-θη-κα τε πισ-τον Αι - δαν ε

Bahic, Trimetru iambic

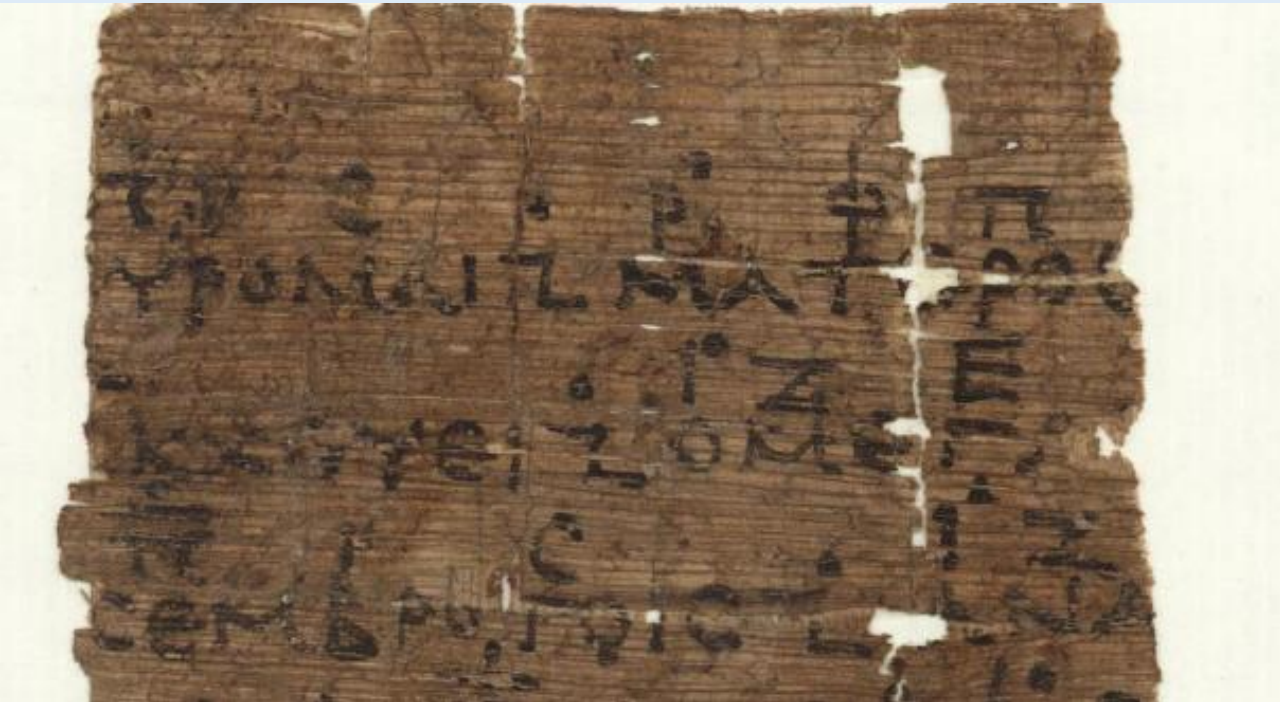
-λαβεν ευ-θυρ-σον / ταυ-ρον προ-η-γη-τη-ρα συμ-φο-ρας ε χων Βακ-

Dohmiac, Trimetru iambic

χαι Καδ-μει - αι / τον καλ-λι-νι-κον κλει-νον ε-ξε-πρα-ξα-τε εις

Dohmiac, Bahic, trohaic și peonic

EURIPIDE - ORESTE: PAPIRUS, NOTAZII

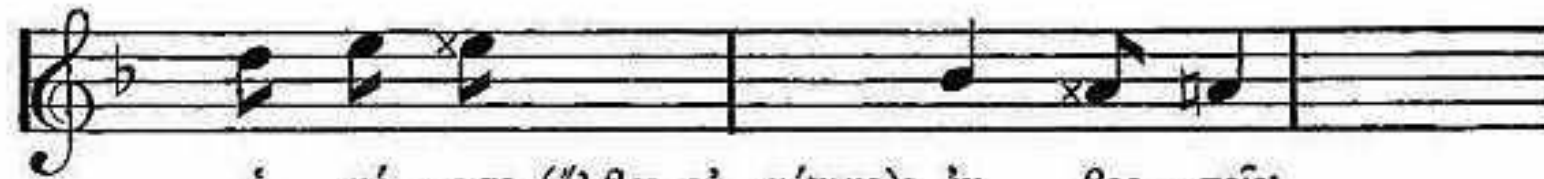


	κατολοφύρομαι,]	339
] ἦ ρ σ ῥ φ π [
1	κατολοφύρομαι ἰ ματέρος λαίμα cās,]	339 338
] ζ ἰ z ε [
2	ὄ c' ἀναβ, ἀκχεύει. ἰ ὁ μέγας ὄλβος οὐ,]	338 340
] ἦ ρ σ ἰ z [
3	μόνιμο, c ἐμ βροτοῖς, ἰ ἀνὰ δὲ λαῖφος ὤc,]	340 341
] σ ρ ἦ c ρ ἰ φ c - [
4	τι, c ἀκάτου θοᾶς τινά, ξας δαίμων,]	342
	φ π ρ ἦ ? [
5	κατέκλυσεν] τ ω δ, λεινῶν,]	343
] ἰ z [
6	πόνω, ν] τ ω ωῶc πόντ, λου,]	343
] ρ ῥ ρ z ῥ φ [
7	λάβροις ὀλεθρίοι, ἰ ριγ, λέν κύμασιν,]	344

[EURIPIDES, *Orestes* 338-344.]



(κατολο)φύ - ρο - μαι· μα - τέ - ρος (αἷμα σᾶς ὅ σ' ἀνα)βαι - χεύ - ει·



ὁ μέ - γας (ὄλβος οὐ μόνιμος) ἐν βρο - τοῖς·



ἄ - νὰ (δὲ λαῖφος ὡς τις) ἄ - κά - του θο - ᾶς τι - νά(ξας δαίμων)



κατ) - έ - κλυ - σεν (δεινῶν πόνων) ὡς πόν - (του λαβροῖς κ.τ.λ.)



?

?

?

GRECIA ANTICĂ - MUZICA INSTRUMENTALĂ

Era artiștilor creatori se încheie odată cu prăbușirea puterii ateniene.

Apar virtuozii instrumentiști, școli pentru instrumentiști

Se dezvoltă **AULETICA**, se perfecționează tehnica acestui instrument

Se modifică statutul acestui instrument, îmbogățind elementul de acompaniament al corului, devenind foarte variată

Auleți tebani: **Pronomos, Pindar, Antigenides, Timotheos** din Teba

Începând cu sec. al IV-lea î.Hr., începe să se remarce solo-ul

de **KITHARĂ**

Instrumentul are **11 corzi** în loc de șapte, și poate produce o serie de artificii și efecte tehnice: Apar **ARIILE** Kitharodice

Apar școli de virtuozii kitharozii (Atena-Casa **EUNIZILOR**)

Virtuozii **PARODIȘTI, HILARIZII, cântece SOTADEE** (Sotades)

Începând cu secolul al III-lea î. Hr., Poetii și Muzicienii
formează **DOUĂ CASTE DISTINCTE**

Poetul nu-și mai creează muzica versurilor sale, aceasta
fiind creată de către **MELOGRAF**

Apare **Poezia** destinată **LECTURII INDIVIDUALE**

Muzicienii virtuozii se grupează, împreună cu interpreții
dramatici, în confrerii numite "**SINODURI de Tehnites**
Dionysiaci" (un fel de colegii)

Se formează **TRUPE de ARTIȘTI** (sub conducerea unui
PROTAGONIST)

Din companii fac parte virtuozii **KITHARIȘTI, KITHAREZI,**
AULEȚI și AULOZI, TRAGEDIENI, CÔMEDIENI

Muzicienii își execută solo-urile pe o **ESTRADĂ**, ce ține
locului vechiului altar - se vor numi **THYMELICI**

FILOSOFI MUZICIENI

Filosofii moralişti susţin principiile muzicii etice
Doctrinile estetice nu reuşesc să stopeze noua direcţie a muzicii

ARISTOXENOS din TARENT

(375 - 335 î. Hr.)

Teoretician ale cărui scrieri
vor influenţa Teoria Muzicii
Europene

De la el s-a păstrat incomplet,
până în zilele noastre, un tratat:
ELEMENTA HARMONICA



PLATON (429-347 î. Hr.)

Educația este o problemă statală

Muzica și mișcarea acționează împreună

În "**Legile**" și "**Statul**", se pronunță împotriva muzicii moderne a timpului

Afirmă importanța îmbinării echilibrate a muzicii cu gimnastica

Consideră **Modurile DORIC și FRIGIC** favorabile educației-cultivând curajul și simțul măsurii

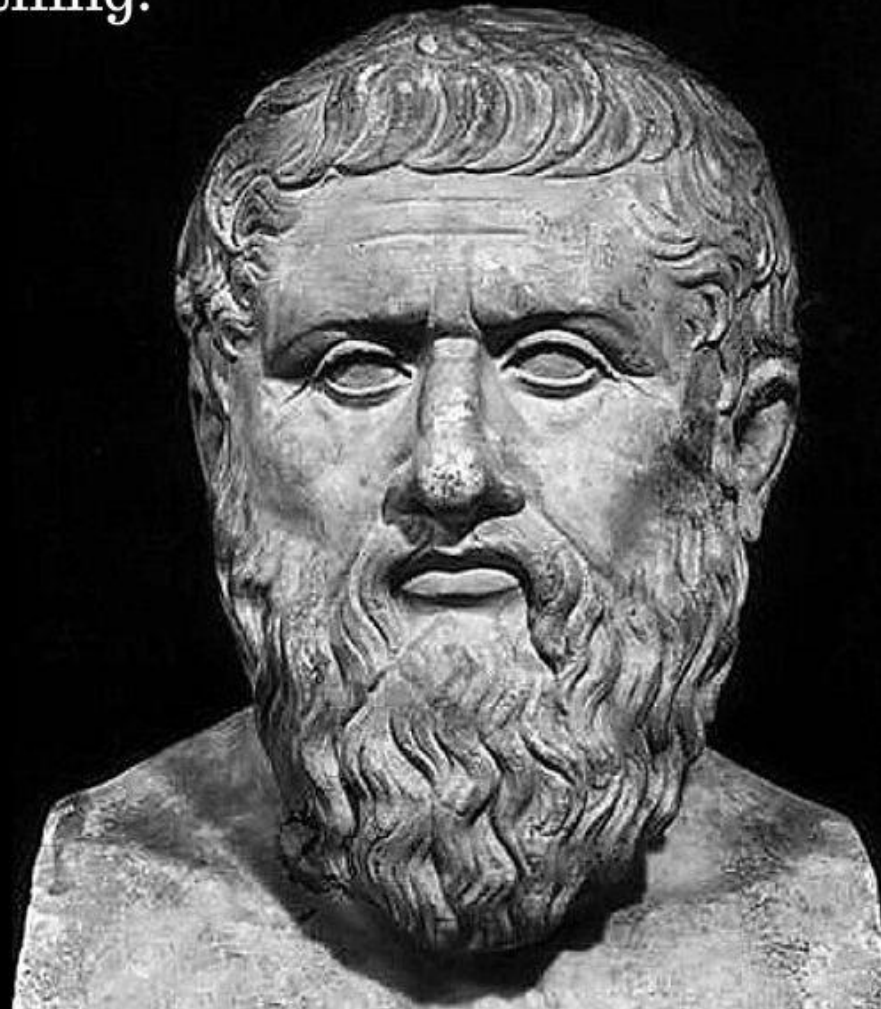
Fondează o **ACADEMIE** (de la termenul Akademos) la Atena-școală superioară

Consideră **cunoașterea** (gnosis) ca fiind bazată pe memorie



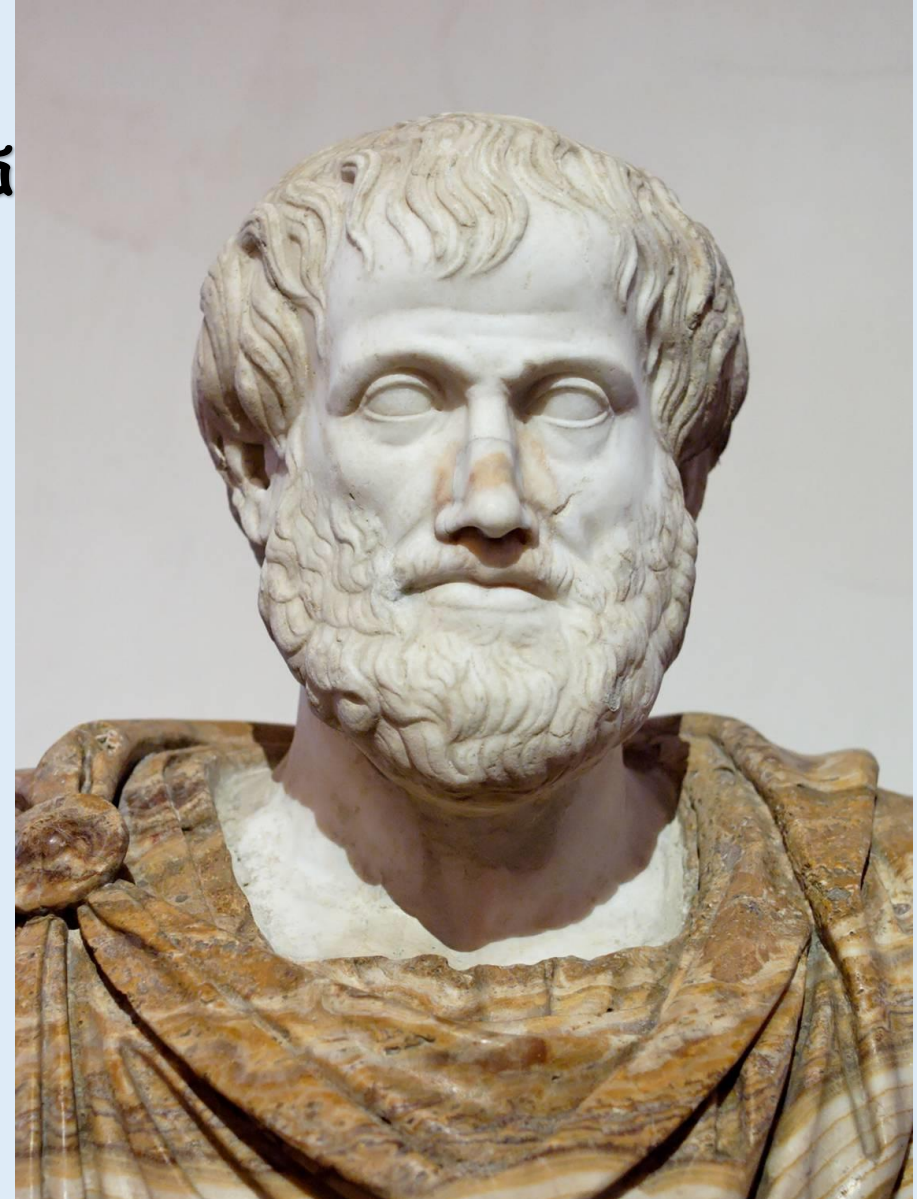
“Music gives a soul to the
universe, wings to the
mind, flight to the
imagination
and life to everything.”

— Plato



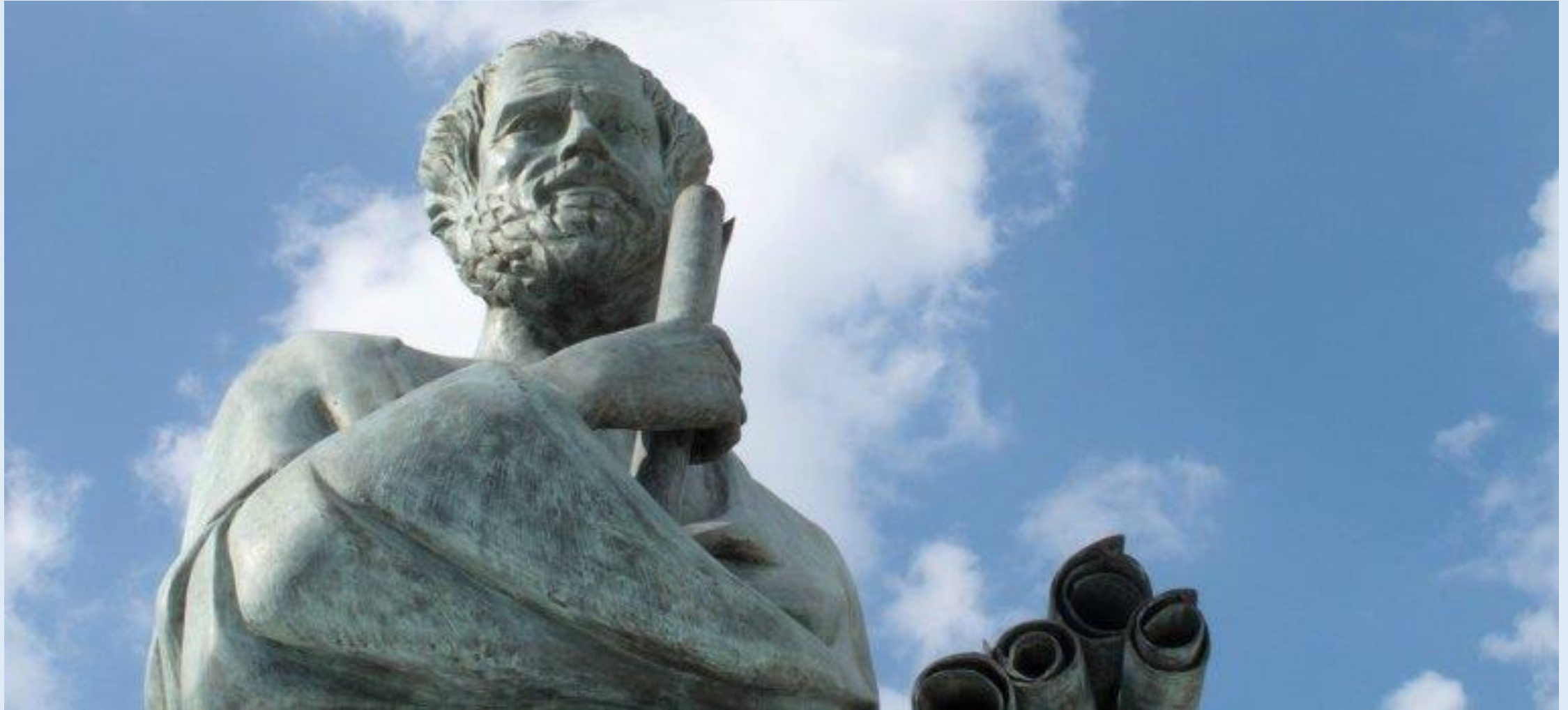
ARISTOTEL (384-322 î. Hr.)

Dedică un capitol (V) Educației, **POLITICA**
Instituie **LICEUL** (de la Lycia)- școală superioară
Definește **ETICA** (ethos)- știința binelui uman
Dezvoltă **TEORIA ETOSURILOR MODALE**:
modurile (structurile sonore) influențează
formarea etică a omului - "POLITICA"
Modurilor le sunt atribuite conținuturi morale
Admite funcția de divertisment a muzicii
Denumeste patru genuri literare însoțite de
muzică: Poezia lirică, Poezia epică, Tragedia,
Comedia
Teoretizează **RETORICA** sistematică



ARISTOTEL

MUZICA REPRODUCE ÎNSUȘI CARACTERUL UMAN



PITAGORA (580-495 î. Hr.)

A condus o școală la Crotona (sec.VI î. Hr.)

I se atribuie experimente acustice cu **MONOCORDUL**
Înălțimea sunetelor este măsurabilă proporțională cu
lungimea corzii

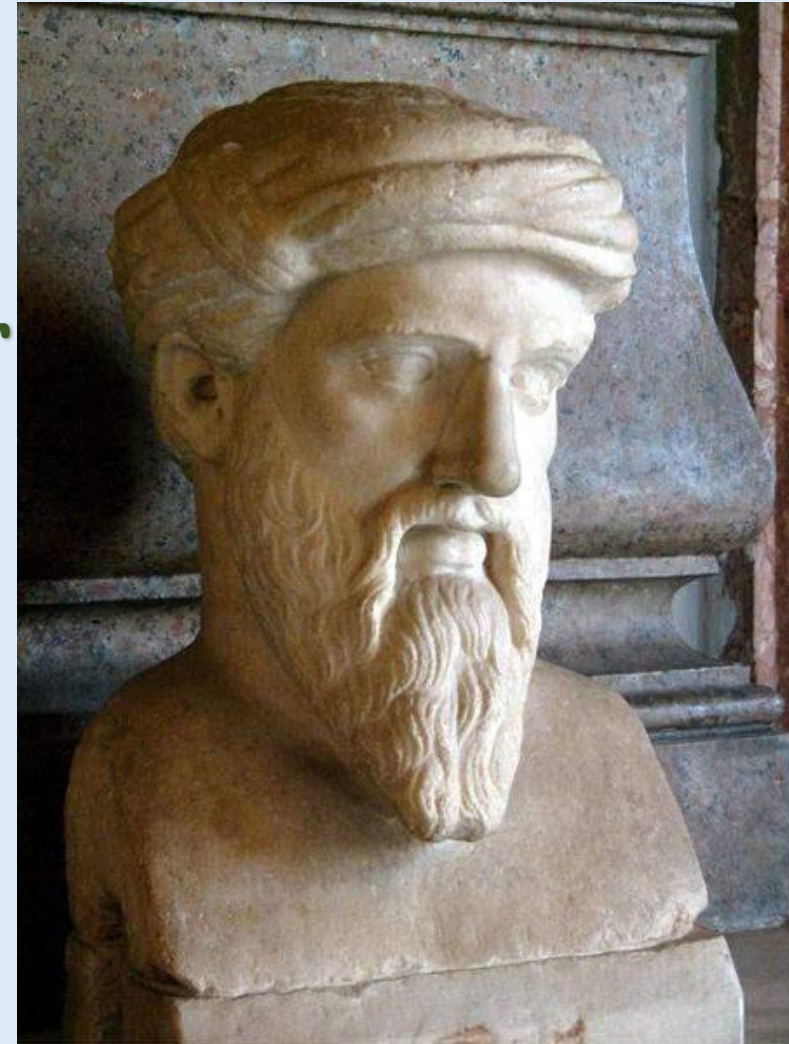
Scopul educației muzicale: Transpunerea armoniei celor
șapte sfere cerești

(corespunzătoare celor 7 Sunete ale Gamei) în suflet

A evaluat în rapoarte de numere întregi, cele 3
intervale considerate consonante perfecte: **CVINTA**,
CVARTA și **OCTAVA**

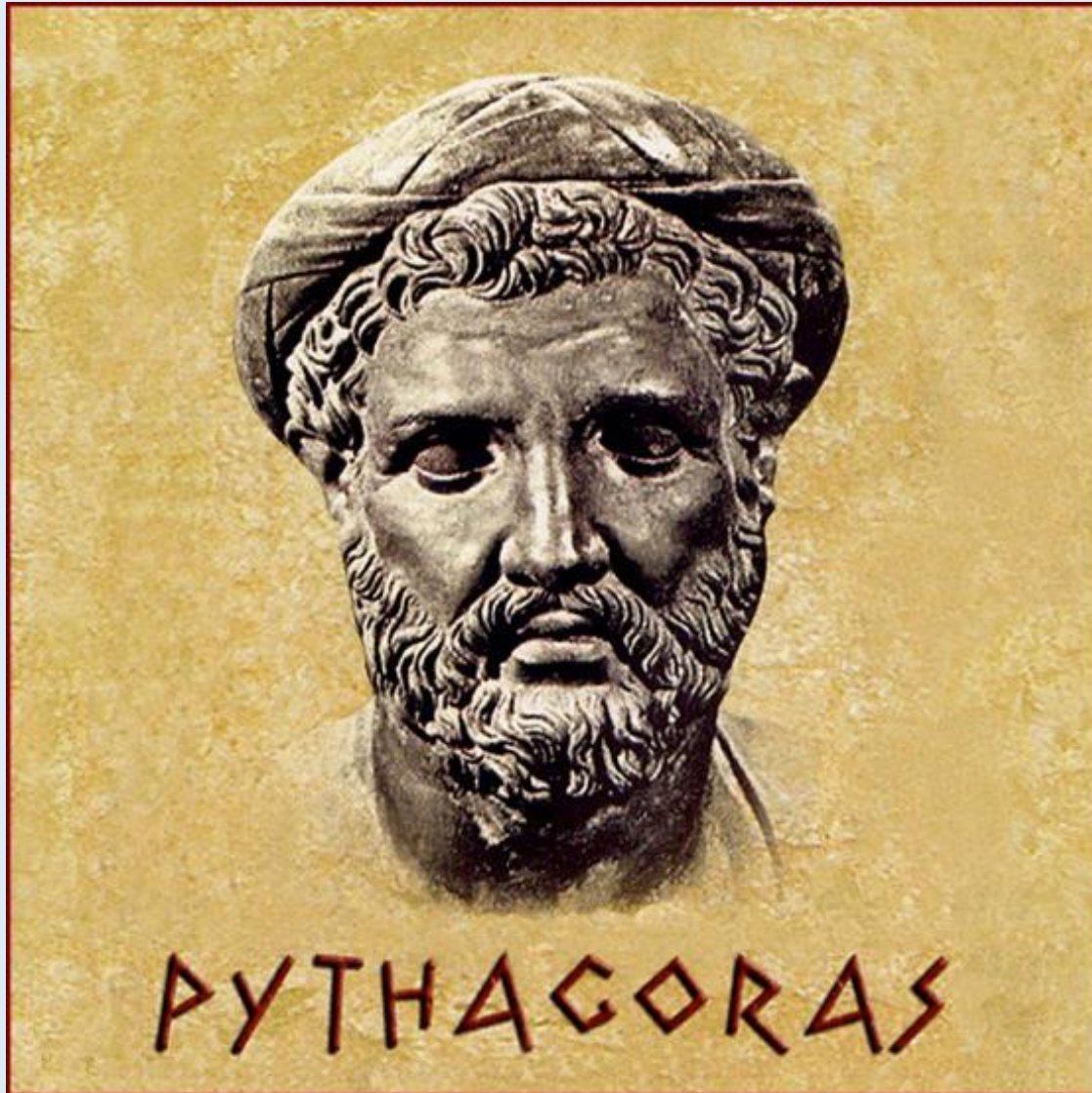
SCARA (GAMA) lui Pitagora - Gama Diatonică greacă

A scris **ELEMENTELE ARMONICE** în 3 cărți



PITAGORA

MUZICA este arta ce exprimă sentimentele și stările psihice prin sunete ce sunt combinate melodios spre a fi plăcute auzului



Gama lui Pitagora (Do major)

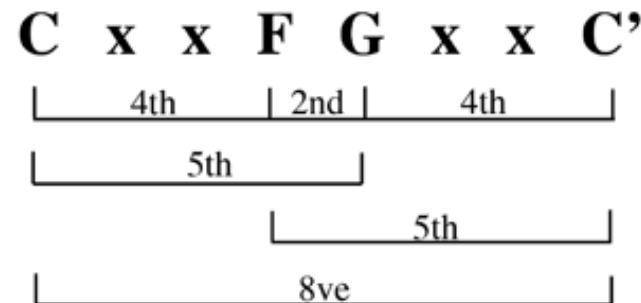
Notatii prin litere

- DO = 1 C
- RE = $8/9$ (~0.89) D
- MI = $64/81$ (~0.79) E
- FA = $3/4$ (~0.75) F
- SOL = $2/3$ (~0.66) G
- LA = $16/27$ (~0.59) A
- SI = $128/243$ (~0.53) B
- DO = $1/2$ (0.5) C

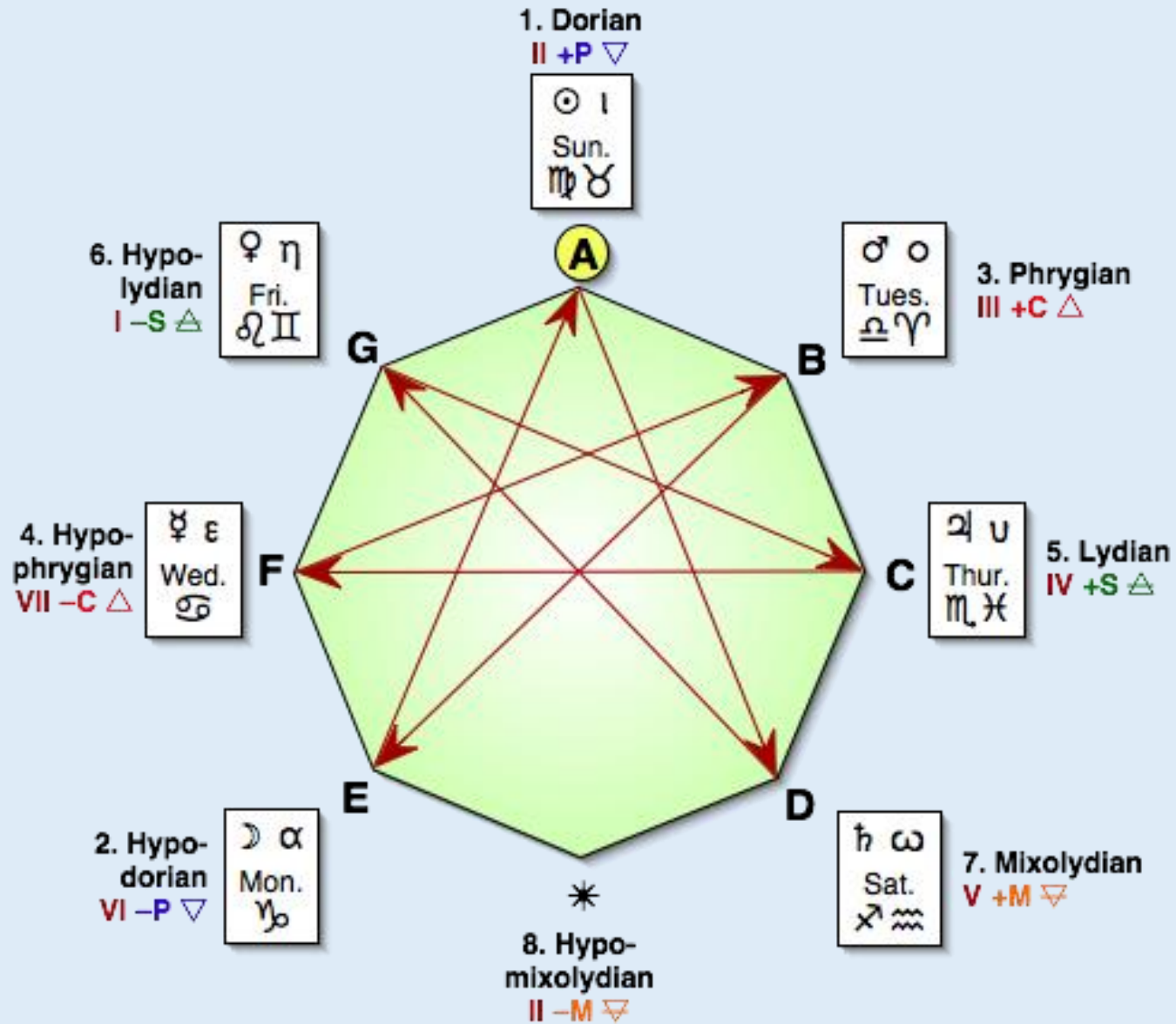


Pythagorean Tetrachords

(x = variable tone)



PITAGORA



EUCLID (365-290 î. Hr.)

MATEMATICIAN

A facut calcule despre
Frecvențele muzicale

I se atribuie Denumirile
Literale ale Sunetelor



ARISTIDES QUINTILIANUS

Este autorul tratatului **PERI MOUSIKE** (56 manuscrise păstrate)

Conține o gamă largă de materiale: muzicale, filozofice, metrice, gramaticale, limbajul folosit este riguros, sistematic și complex

Tratatul este împărțit în **trei cărți** în care definește știința muzicii, metrul, face referiri la notația muzicală

Sistemul de notație muzicală se compune din 134 de semne, notația fiind diferită pentru compoziția vocală și pentru cea instrumentală - sunt **67 de note** pentru fiecare tip exprimate prin caractere alfabetice (o întindere de 3 octave și 1 ton)

Notația ritmică = duratele sunetelor prin semne plasate deasupra literelor; Pauzele erau indicate prin litera Lambda (Leimma = rest)

Η	Η	Ε	Τ	Γ	Ϻ	Ϝ	Ϙ	Κ	Π	ϙ	Ϛ	Ν	Ζ	Μ
η	ι	ε	λ ¹	γ	μ	Ϝ	θ	κ	δ	λ ²	β	ν	ζ	α
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>a</i>

η	ι	ε	λ	γ	μ	Ϝ	θ	κ	δ	λ	β	ν	ζ	α
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>a</i>

β	-	γ	is the octave	<i>e - e,</i>	the Dorian species.
δ	-	ε	" "	<i>c - c,</i>	the Lydian species.
Ϝ	-	ζ	" "	<i>g - g,</i>	the Hypo-phrygian species.
η	-	θ	" "	<i>a - a,</i>	the Hypo-dorian species.

ARISTIDES QUINTILIANUS

Notatie - hê para tois archaiois kata dieseis harmonia

[I]	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	⊖	<	6	⊐	ϙ	L	┘	Δ	∇	€	ε
	⊕	>	9	⊑	⊖	┘	Γ	∇	Δ	ε	€
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
┘	┘	┘	ε	€	⋈	⋈	∞	>	<	γ	γ
┘	┘	┘	€	ε	⋈	⋈	∞	<	>	γ	γ

	Prosl.	Hyp. Hypatôn.	Hyp. Mesôn.	Mesé.	Par.	Nêté Diez.	Nêté Hyperb.	
Mixo-lydian . . .	┘	⋈	┘	∇	⊑	⋈		= eϑ - eϑ
Lydian	┘	Γ	⊑	∇	⊑	⋈		= d - d
Phrygian . . .	€	┘	┘	⊑	∇	⊑		= c - c
Dorian	⋈	€	⋈	┘	⊑	⊑	⋈	⋈ = bϑ - bϑ
Hypo-lydian .	H	┘	Γ	⊑	⊑	⊑	⋈	⋈ = a - a
[Hypo-phrygian		H	┘	┘	⊑	∇	⊑	⊑ = g - g]
[Hypo-dorian			€	⋈	┘	⊑	⊑	⊑ = f - f]

INSTRUMENTE MUZICALE GRECIA ANTICĂ

Toate instrumentele cu coarde utilizate se aseamănă în ceea ce privește modul de vibrație și tehnica mînuirii - instrumente cu coarde libere, produc un singur sunet, vibrează cu ajutorul degetelor sau cu un *plectron* de os, metal sau lemn

Se aseamănă unei harpe de dimensiuni mici

Exemple: LYRA (Formix sau Kelys), KITHARA, BARBITON, PSALTERION, PECTIS, IAMBUKA, KLEPSIAMB, EPIGON
LYRA și KITHARA sunt considerate indigene și specific elene

GRECIA

Instrumente muzicale - LYRA



GRECIA Instrumente muzicale - KITHARA



GRECIA Instrumente muzicale - BARBITON, PECTIS



GRECIA INSTRUMENTE - EPIGONION



GRECIA Instrumente muzicale - PSALTERION



INSTRUMENTE MUZICALE GRECIA ANTICĂ

Instrumentele de suflat ale Greciei antice sunt confecționate din
METAL sau din **LEMN**

Instrumentele din metal erau **TRÂMBIȚELE** (drepte, cilindrice),
n umite **SALPINX** și **CORNUL CURB** denumit **KERAS**

Erau utilizate pentru chemările la război, la ceremonii publice,
pentru proclamațiile heralților

Instrumentele de suflat admise de greci în operele muzicale sunt
cele fabricate din **TRESTIE** sau **LEMN** denumite generic **AULI**

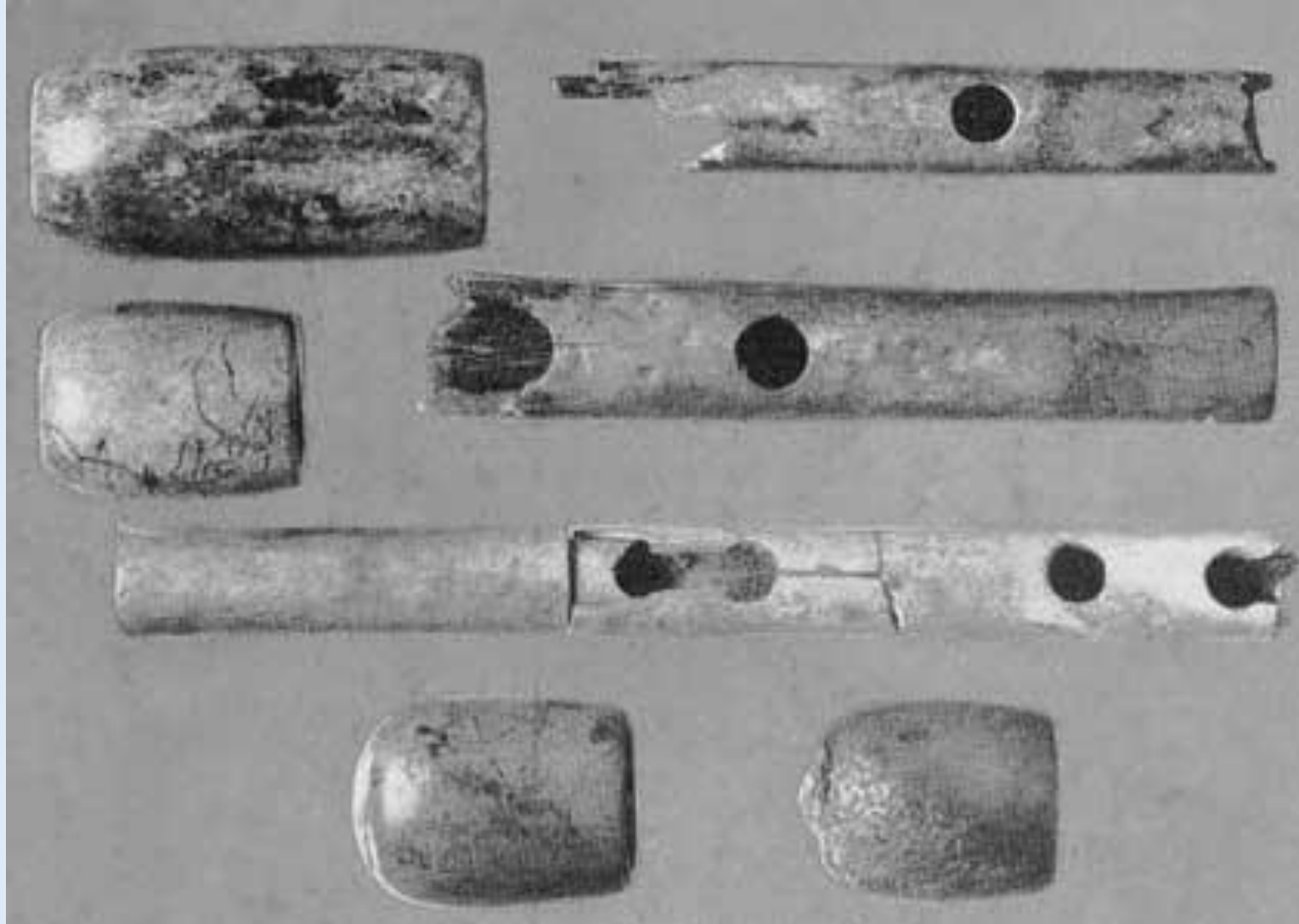
Reprezentant pentru clasa de instrumente era **AULOS-UL**

Mitul inventării aulos-ului este atribuit zeiței **Athena**

GRECIA INSTRUMENTE -AULOS SYRINX



GRECIA INSTRUMENTE -AULOS FLAUT



GRECIA INSTRUMENTE -AULOS DUBLU



GRECIA INSTRUMENTE - CORN



GRECIA INSTRUMENTE DE PERCUȚIE

Instrumentele de percuție sunt folosite în exclusivitate pentru a marca ritmul dansurilor populare și al serbărilor dedicate lui Dionysos și Cybele

Instrumentele de percuție folosite sunt:

TALGERE (Kymvale) = 2 emisfere metalice ținute cu mâinile și izbite una de alta

CASTANETELE (Krotalele) = a căror inventare este atribuită sicilienilor; compuse din 2 sau mai multe minibaghetete din lemn sau cochilii legate la extremități, ținute în mâini de către dansatoare

TAMBURINA (Tympanon-ul) = o ramă rotundă de lemn sau metal pe care era întinsă o bucată de piele și ornată cu mici plăci metalice și cu panglici

GRECIA INSTRUMENTE DE PERCUȚIE



Fig. 24 – Dansatoare cu castanete
(vasul Borghese, marmură, sec. I î.Hr. – detaliu)

GRECIA INSTRUMENTE DE PERCUȚIE



GRECIA INSTRUMENTE



Mural Grec cu Orga si Corn
(hydraulis si bukanē)

GRECIA INSTRUMENTE



CULTURILE MEDIEVALE

Tranziția muzicii de la antichitatea ebraică și greacă la domeniile muzicii medievale se plasează în perioada: **Secolul I-VIII d. Hr.** Perioada tranziției este dominată ideologic de confruntările dintre păgâni și creștini

Domeniile ale muzicii medievale sunt caracterizate de **noutatea conținutului ideatic creștin** și genuri specifice: **Monofonii liturgice regionale** (Repertoriile muzicale creștine sunt **lauda adusă lui Dumnezeu**, meditația asupra Bibliei - cu rădăcini în Psalmodia ebraică, Teoria modală, practicile muzicale antice grecești), **Muzica laică** - participarea la serbări populare (De spectaculis = Despre spectacole. Tertullianus (aprox. an 200) consideră că divertismentele nesocotesc darurile lui Dumnezeu, trezesc patimi)

NOTAȚII MUZICALE

Notația muzicală alfabetică greacă este atestată la sf. sec. III

Apare apoi un gol în privința atestării notațiilor muzicale, până la sf. sec. VIII (analfabetism cvasi-general)

Melodiile din acest răstimp au circulat oral, fiind notate mult mai târziu (Sf. Ambrozie - Melodiile imnurilor din sec. IV se vor nota pe documente din sec. XI)

Documentele muzicale cele mai timpurii (scrise în limba greacă), de proveniență incertă (Cezarea palestiniană, Egipt sau Roma) - se află la baza edițiilor biblice: **CODEX SINAITICUS** (din timpul împăratului Constantin), **CODEX VATICANUS** (din sec. IV, depozitat la Vatican), **CODEX ALEXANDRINUS** (final de sec. IV sau V) provenit din Alexandria
Cea mai veche piesă de muzică creștină: **Imn către Sfânta Treime** (sec. III) scrisă pe papirus, în notație muzicală alfabetică greacă cu semne ritmice

SFÂNTUL AMBROZIE - IMNURI (din sec. IV)

XVIII IMN CĂTRE HRISTOS

Hristoase, Doamne, al cerului rege,
Al lumii Preainalt Mîntuitor,
Ne-ai mîntuit de-a morții fărădelege
Prin semnul crucii răsplător.

Nălțînd rugă, Ție îți cerem,
Păstrează-ne mereu a Ta răsplată,
Pe care neamurile toate-o vrem,
Ne-o dă prin legea-n lume așteptată.

Tu înălțat din sfîntă gură,
Cuvînt al Tatălui ceresc;
Din Tată nu ești doar frîntură
Ci Dumnezeu și Fiu firesc;

Tu Plămădire toată,
Al lumii Domn Ți-e numele,
A Tatălui viață, socoată
Desăvîrșită-i prin Tine, Fiule.

La Tine vin toți îngerii cîntînd
Cereasca slavă să-Ți aducă;
Arhanghelii în coruri lăudînd
Cu voci sfînte dumnezeirea o ridică;

Mulțimea celor mari, pe Tine,
Ei douăzecișipatru numărînd,
Pocale avînd cu mirodenii pline,
Trece în rugă, slavă-Ți purtînd.

Și heruvimi și serafini doar Ție,
Și tronurile cu puterea luminării,
Îți bat din cele șase aripi, în tărie;
Răsună toți de chemarea legării.

Șfinte, sfinte, sfinte,
Dumnezeule, Doamne, Savaot,
În cer, pe pămînt, în minte,
Pline-s de slava Ta, toate-n tot,

Osana, David, Fiule,
De Tatăl ești binecuvîntat,
Pe Tine Te-au trimis cerurile
Și-n numele Tatălui ești dat.

Tu mielul neîntinat,
Jertfă le ești muritorilor,
Cu al Tău sînge ai spălat
Veșmîntul alb-al sfinților.

Pe Tine Te urmează mulțimea fericților,
Pe Tine, ce ești slavei întîistătător,
La Tine-i sălașul ceresc al mucenicilor,
Însemnatule-n palme și de coroană purtător

Pe Tine Doamne Te rugăm,
Ne du pe toți în rîndul lor,
În stîh ales Te lăudăm,
Ne-ascultă dorul gurilor.

XIX

DESPRE DESCOPERIREA PREASFINȚILOR MUCENICI GERVASIUS ȘI PROTASIUȘ

Îți cînt noi mulțumiri Iisuse,
C-am dat prin Tine de răsplată;
Căci am aflat din vremi apuse
Pe mucenici cu fapta preacurată.

Pioasele jertfe erau ascunse,
Dar sfîntul izvor nu s-ascundea;
Sîngele sfînt ce Tatăl Îl plîNSE,
Să zacă în umbră nu se cădea.



TEORETIZAREA MUZICII

Conceptiile pitagoreice asupra muzicii se perpetuează atât în privința aspectelor acustice cât și a celor etice - deopotrivă la autorii păgâni cât și cei creștini

Părinții Bisericii atribuie cântecului, rol edificator al sufletului
Conținutul muzical propagă ideologia creștină, în limbile greacă sau latină - fiind organizat după Calendarul Liturgic (cuprinzând toate sărbătorile Domnului cu dată fixă și mobilă

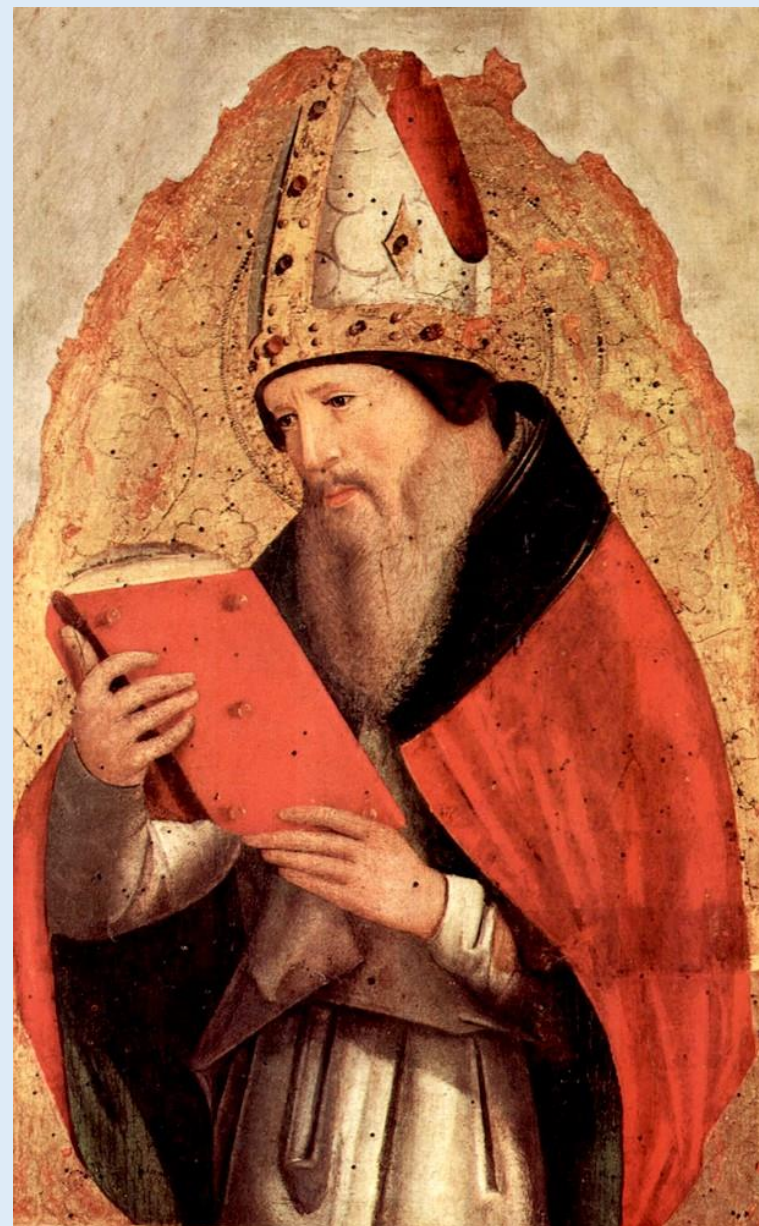
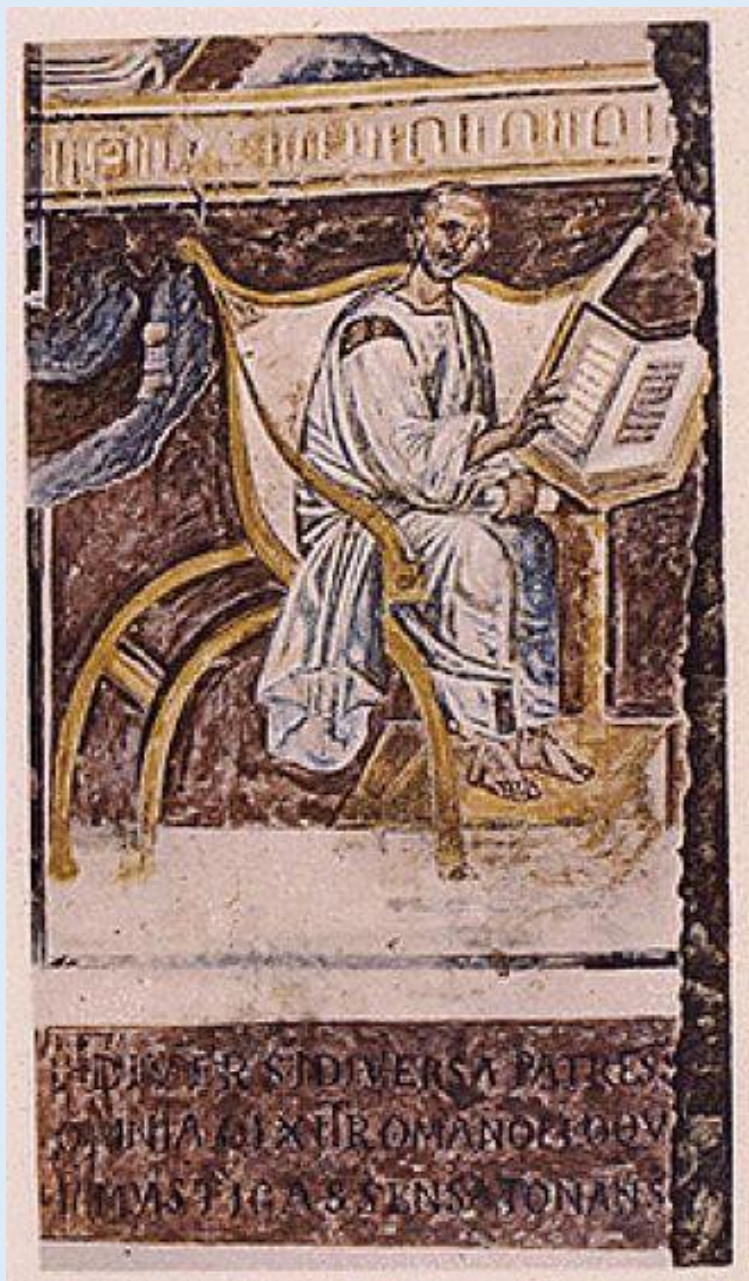
Limbajul sonor cuprinzând Structurile Modale tetracordic și heptacordic sunt în restructurare lentă, se produce confuzia modurilor (perpetuându-se până astăzi)

Ritmica este relaționată de ritmul textului (parlando rubato) sau în muzicile laice, relaționată cu ritmul dansului

Denumire antică gr., scară ↓	lidic	frigic	doric	hipolidic	hipofrigic	hipodoric	mixolidic
Denumire medievală lat., scară ↑	<i>TRITUS</i> (transpus)	<i>PROTUS</i> (I)	<i>DEUTERUS</i> (II)	<i>TRIUS</i> (III)	<i>TEIRARDUS</i> (IV)	<i>PROTUS</i> (transpus)	-
Sunet inițial al scării, cu trepte nat.	DO	RE	MI	FA	SOL	LA	SI
Denumire în teoria modală modernă	ionic	doric	frigic	lidic	mixolidic	eolic	locric

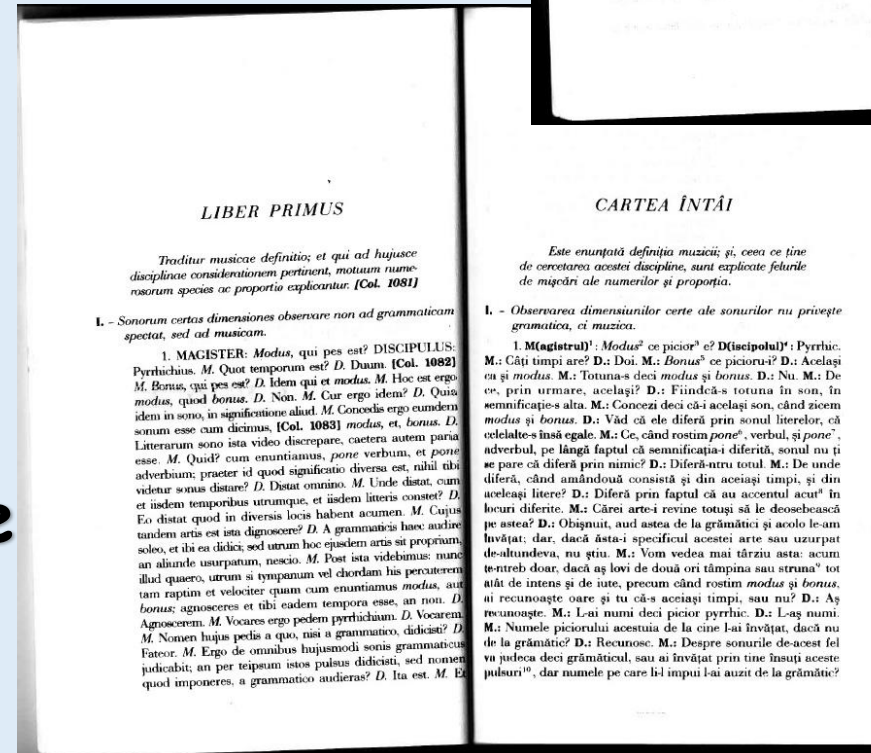
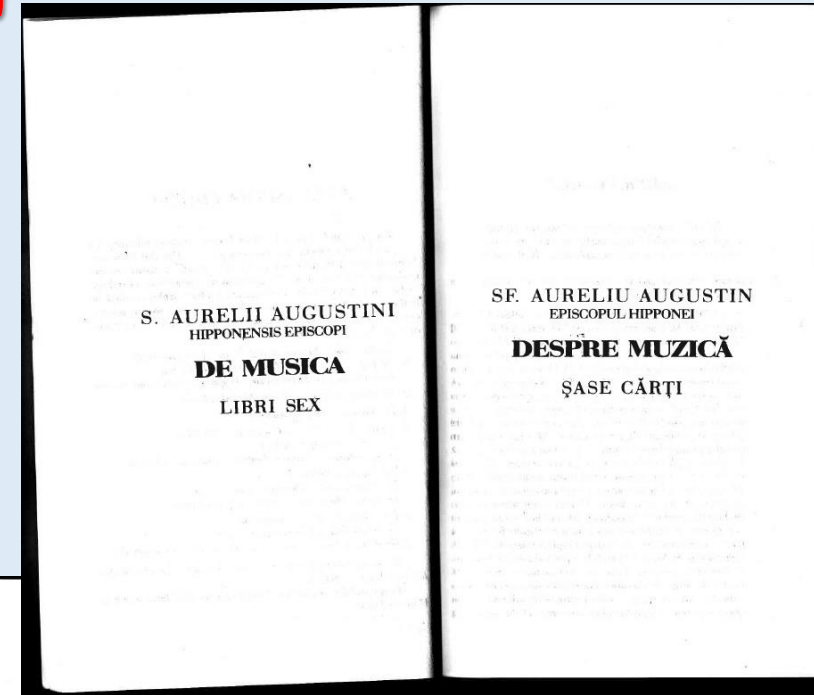
PSALMII EBRAICI → ulterior, la catolici, protestanți	VERSIUNEA GREACĂ SEPTUAGINTA → ulterior, la bizantini
	1>8
9+10	9
11>113	10>112
114+115	113
116, 1-9	114
116, 10-19	115
117>146	116>145
147, 1-11	146
147, 12-20	147
	148>150

Sfântul AUGUSTIN (Aurelius Augustinus Hipponensis) 354 - 430 d. Hr.



Sfântul AUGUSTIN

A scris "De Musica libri sex" =
Despre Muzică în 6 cărți
Tratează conținuturi etice și
matematice ale muzicii, ca
reflectare sonoră a modelului
divin; muzica determină zidirea
sau distrugerea omului
Considerațiile despre Ritmica
proporțională a influențat peste
secole Muzica Polifonică



Sfântul NICETA de REMESIANA

335 - 414 d. Hr.

I se atribuie tratatul De Psalmodiae bono = Despre folosul Psalmodieii
Amintește de un set de reguli ale cântării bisericești:

"Chiar sunetul ori melodia să se cânte potrivit sfintei credințe (consentiens sanctaereligioni psallatur), nu ca una ce redă suferințe de tragedie, ci exprimă în voi adevărata creștinătate; nu ca una ce miroase a ceva teatral, ci produce căința păcătoșilor"

"Iar glasurile voastre, ale tuturor, nu trebuie să fie stridente, ci la unison. Nu unul să tragă înainte prosteste ori unul să se smerească, iar altul să ridice glasul; ci fiecare să se străduiască cu smerenie a- și potrive vocea la sunetul corului aflat în armonie, fără a o scoate în evidență ori a o prelungi, ca pentru a o arăta dintr-o prostescă și nepotrivită fală ori pentru a dori să placă oamenilor. Căci noi trebuie să împlinim totul ca înaintea lui Dumnezeu, nu din dorința de a plăcea oamenilor."

"Iar atunci când se cântă, să se cânte de toți, când se face rugăciunea, să se facă de toți"

Sfântului Niceta de Remesiana îi aparține Imnul în proză ritmică, cântat:

"Pre Tine Dumnezeule Te lăudăm..."(Te Deum laudamus), ceea ce îl prezintă și ca imnograf al Bisericii.

Sfântul NICETA de REMESIANA

Pe Tine, Dumnezeu, Te laudăm!

Pe Tine, Dumnezeu, Te laudăm

Pe Tine, Doamne, Te mărturisim

Pe Tine, veșnicul Părinte, tot pământul Te cinstește!

Ție toți îngerii, cerurile și toate puterile,

Ție Heruvimii și Serafimii cu glas neîncetat îți strigă:

Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Dumnezeu Savaot!

Pline sunt cerurile și pământul de mărirea slavei Tale;

Pe Tine Te laudă ceata slăvită a apostolilor,

Mulțimea vrednică de laudă a proorocilor,

Oștirea îmbrăcată în alb a mucenicilor,

Pe Tine Sfânta Biserică Te mărturisește pe întregul pământ,

Tată al nesfârșitei măriri,

Pe adevăratul Fiul Tău, Unul Născut, Care trebuie cinstit

Și pe Sfântul Duh Mângâietorul.

Tu, Hristoase, Împărat al slavei

Tu ești Fiul veșnic al Tatălui,

Tu, Care aveai să Te întrupezi în om, pentru a-l mântui

Nu Te-ai temut de pânțele Fecioarei;

Tu, după ce ai biruit actul morții, ai deschis credincioșilor Împărăția cerurilor

Tu stai de-a dreapta Lui Dumnezeu, în slava Tatălui.

Credem că vei veni Judecător!

Așadar, Te rugăm, vino în ajutorul robilor Tăi

Pe care i-ai răscumpărat cu prețiosul Tău sânge,

Dăruiește-le slava veșnică cu sfinții Tăi,

Mântuiește, Doamne, poporul Tău și binecuvintează moștenirea Ta

Și condu-i pe ei și-i înalță până în veacul veacului.

Învrednicește-ne, Doamne, în ziua aceasta fără de păcat să ne păzim noi

Mântuiește-ne pe noi, Doamne, miluiește-ne pe noi

Fie, Doamne, mila Ta spre noi, precum am nădărduit întru Tine,

Întru Tine am nădărduit, Doamne, să nu mă rușinez în veac.



MARTIANUS MINNEUS FELIX CAPELLA

360 - 428 d. Hr.

I se atribuie tratatul *De nuptiis Philologiae Mercurii* sau

De septem disciplinis care a fost utilizat până în Renaștere

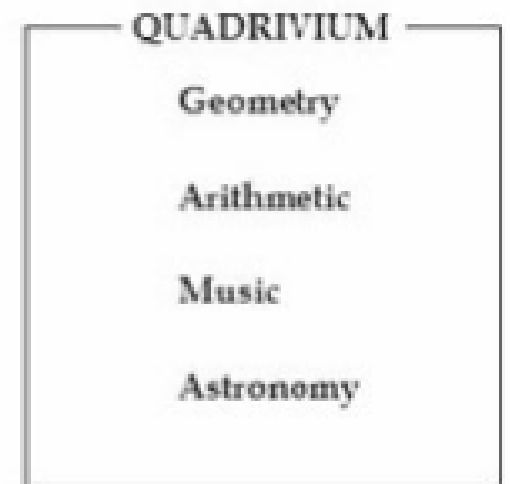
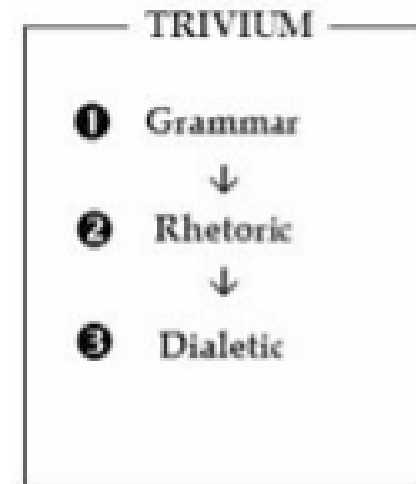
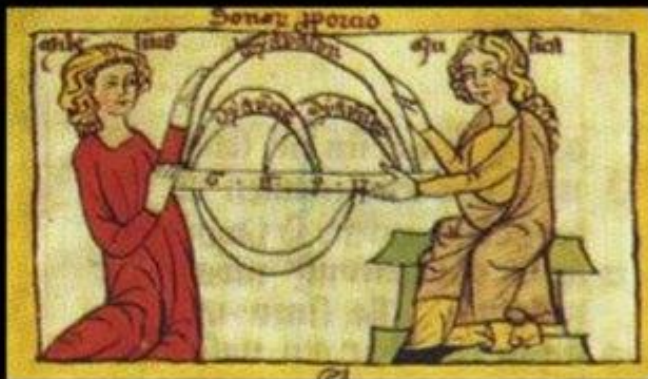
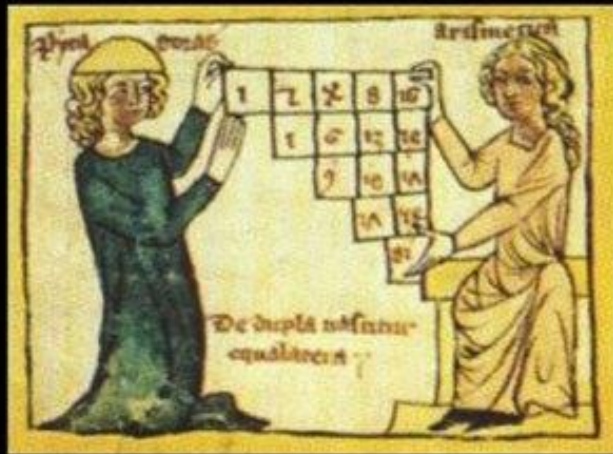
Așează Muzica în suita nupțială a Filologiei și a lui Mercur

Știința Muzicii este Teoria Muzicală, tratată pitagoreic

Sunt prezentate cele Opt Moduri și Ritmuri

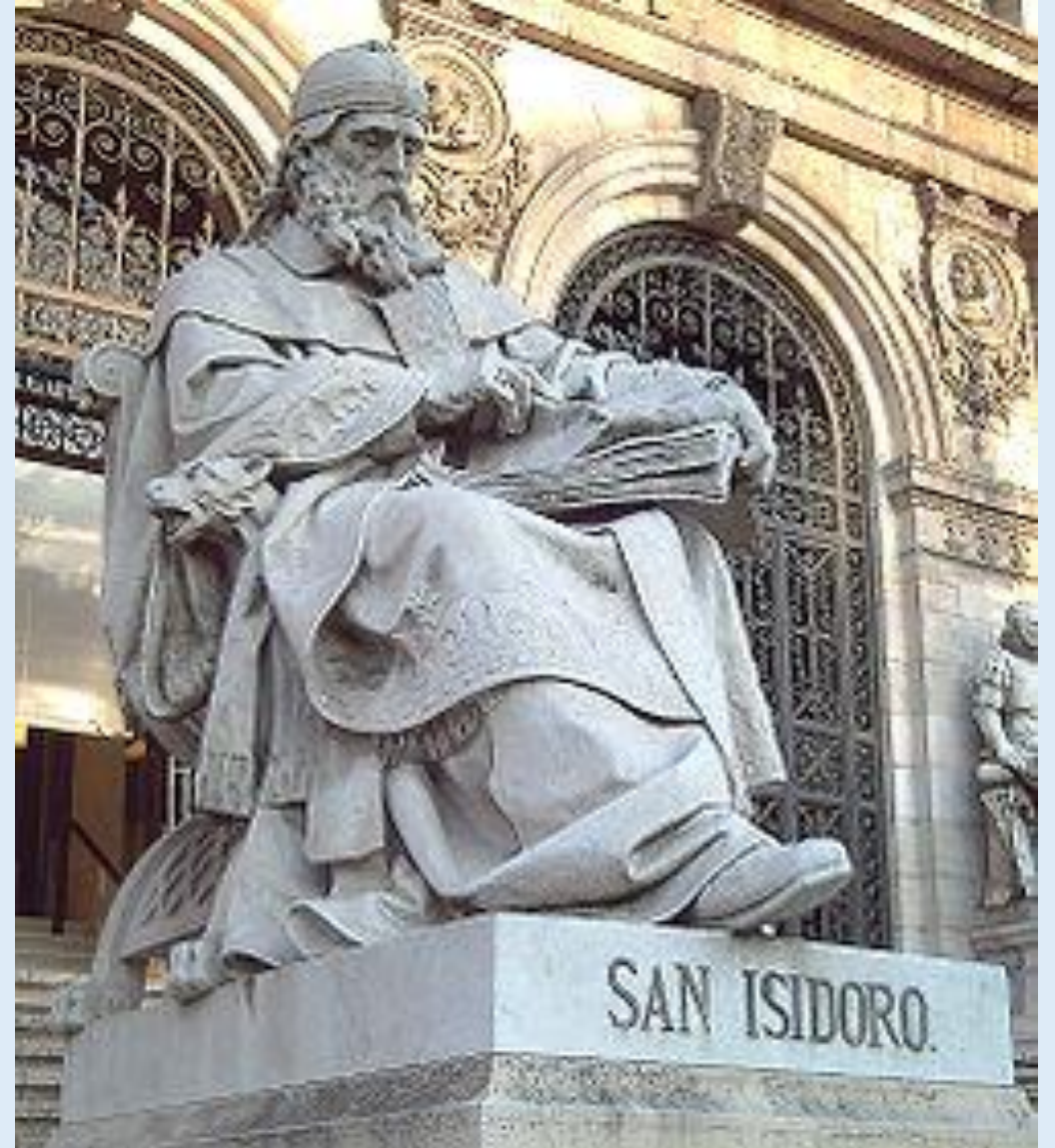
Muzica vindecă sufletul prin puterile mistice ale Armoniei

MARTIANUS MINNEUS FELIX CAPELLA



ISIDOR din SEVILLA (Episcop)

560 - 636 d. Hr.



ISIDOR din SEVILLA (Episcop)

560 - 636 d. Hr.

A scris *Tratatul Etymologiarum sive originum libri XX* =

Douăzeci de cărți ale etimologiilor sau originilor

Oferă o enciclopedie a cunoștințelor vremii

MUZICA este tratată alături de *Matematică* și de *Astronomie*

Menționează că "Sunetele, atunci când nu sunt păstrate de memoria umană, dispar, deoarece nu pot fi scrise" (aluzie la transformările lente ce au loc la nivelul limbii grecești și latine)

Lucrarea a fost foarte **apreciată**, fiind chiar **tipărită** în anul 1472

Se perpetuează **sistemul pitagoreic**

Formulează drept **calități avantajoase** "vocea înaltă, dulce și clară"

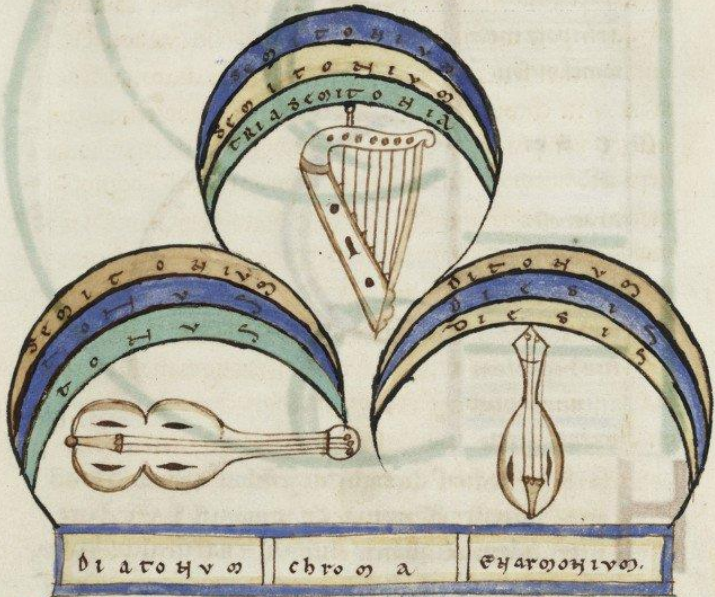
fundamentals of M·U·S·I·C

Anicius Manlius Severinus Boethius

Translated, with Introduction and Notes, by Calvin M. Bower
Edited by Charles V. Palisca



gener̄ descriptio p̄ om̄ia tēchorda discurrens hoc modo.



De nominibus cordarū & ordine in trib' gēnib'



ANICIUS MANLIUS SEVERINUS BOETHIUS

477 ? - 526 ?

A scris **DE INSTITUTIONE MUSICA**

Stabilește domeniile muzicii:

MUSICA MUNDANA = Armonia sferelor
cosmice

MUSICA HUMANA = Armonia dintre suflet
și corp

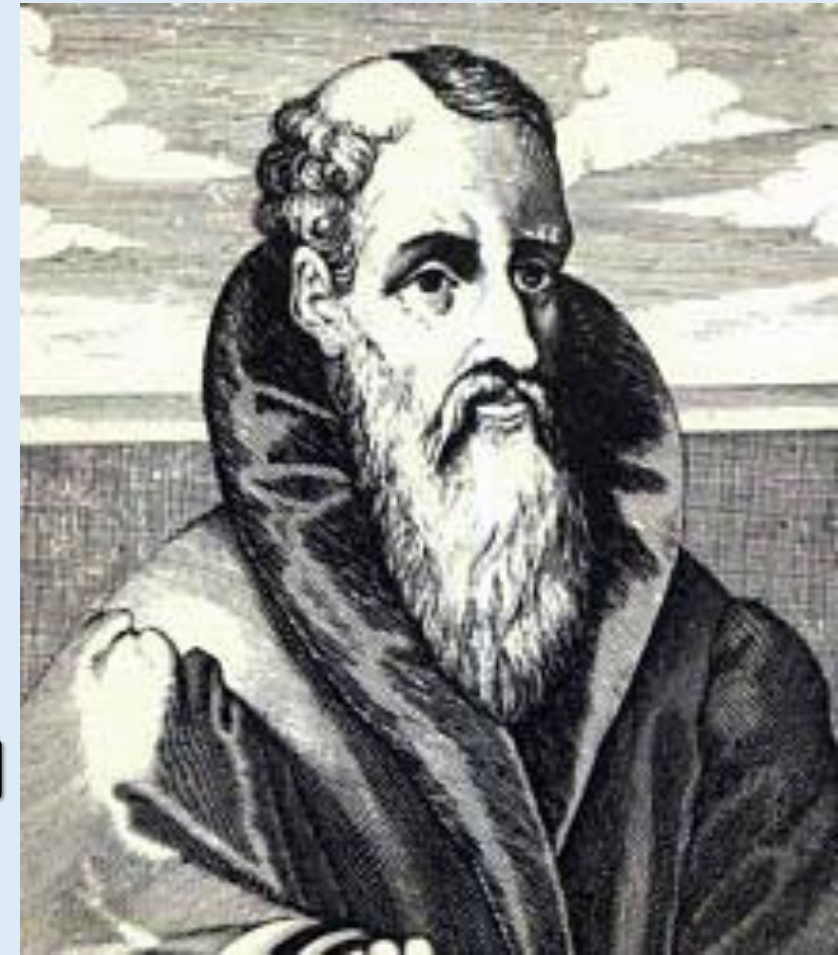
MUSICA INSTRUMENTALIS = distinge

3 tipuri de competențe:

De musicus - cel care studiază muzica rațional

De compositor

De instrumentist



MONOFONIILE LITURGICE MEDIEVALE BIZANTINE

Este Repertoriul liturgic al Bisericilor Răsăritene, de limbă greacă

Repertoriul este tradus în limbile naționale est-europene în perioada cuprinsă între sec. IV până în contemporaneitate

Repertoriul are geneză predominant anonim-colectivă, este dominat ideologic de teologia ortodoxă

Limbajul modal specific, concretizat în formule melodice, ritm liber, factură omofonă

Tipologii timbrale vocale, interpretare sincretică

Repertoriul circulă în mod oral și scris, cu sisteme neumatice proprii

MONOFONIILE LITURGICE MEDIEVALE GREGORIENE

Este Repertoriul Liturgic al Bisericii Romane, de limbă latină

Perioada secolelor VIII - XVI

Repertoriul este dominat ideologic de Teologia Catolică

Geneza Repertoriului este predominant anonim-colectivă

Limbaaj modal specific, concretizat în formule melodice

Ritmul este liber sau metric-versificat, în funcție de genuri

Sintaxe predominant evolutive, factură omofonă

Tipologii timbrale vocale, interpretare sincretică

Repertoriul circulă în mod oral și scris

Are sisteme neumatice proprii

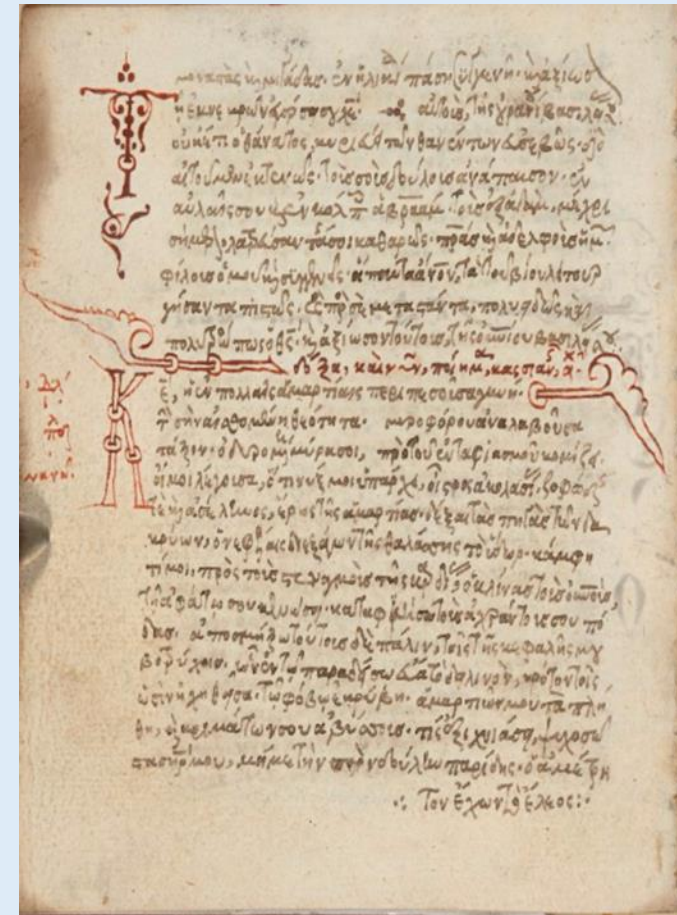
KASSIA (KASSIANI-Constantinopol) (810 - 865 ?)



Compune versuri și muzică

50 (23 rămase) piese muzică - liturgică

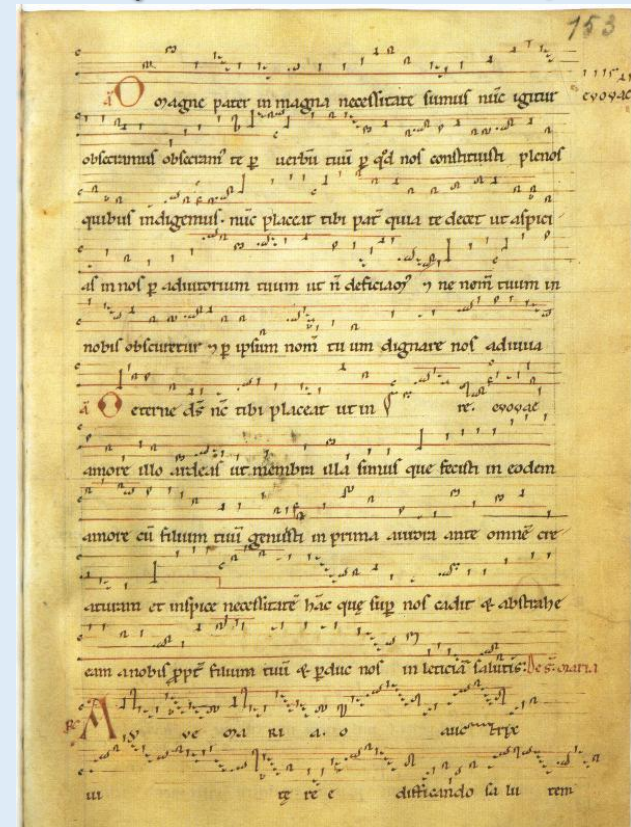
Imn Sf. Ioan Botezătorul, Canon Joia Mare



HILDEGARD von BINGEN (1098 - 1179)

A scris lucrări mistice, teologie, a
compus muzică omofonă (versurile ei)

*Symphonia armoniae caelestium
revelationum (77 antifoane, imnuri)*

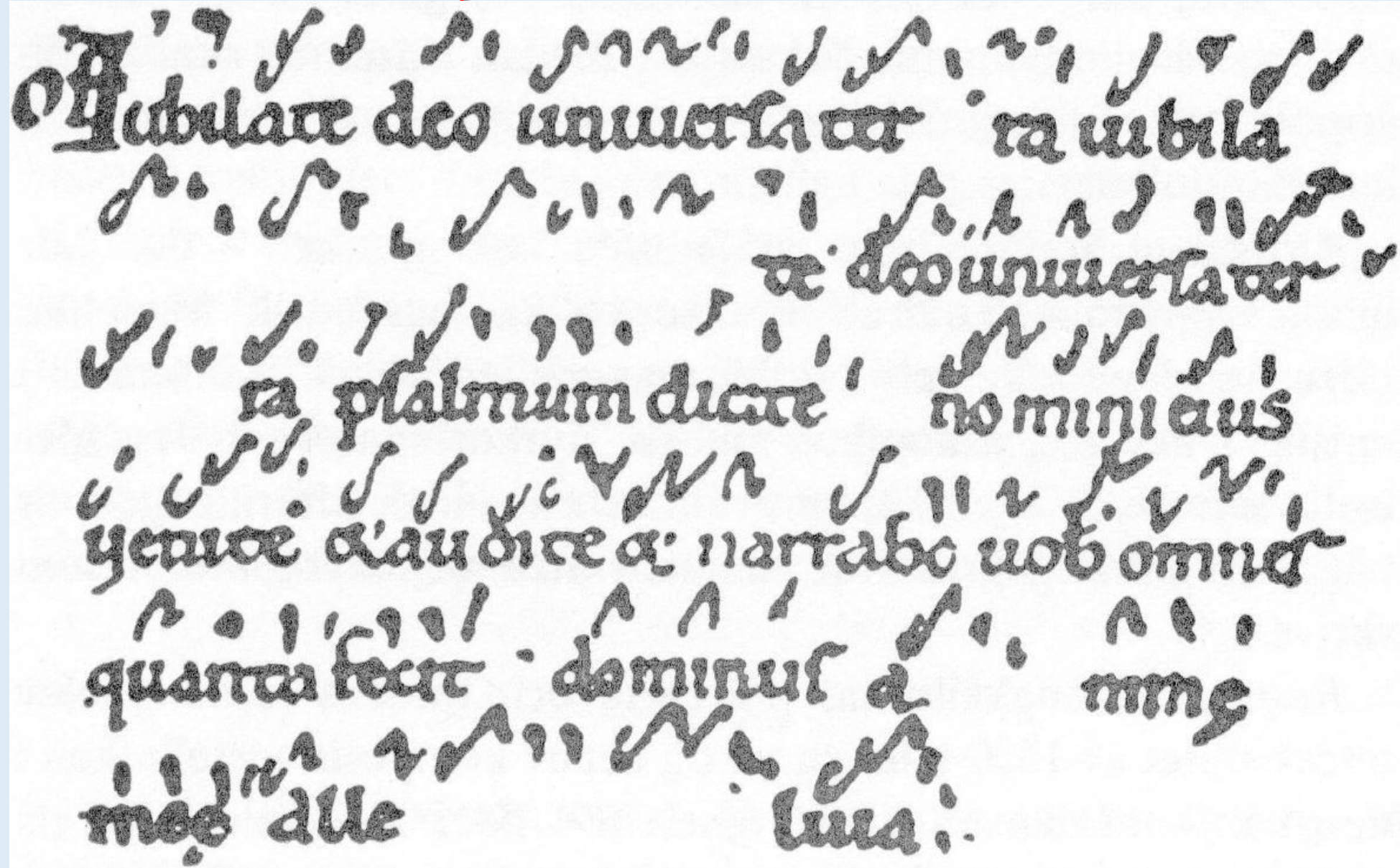


HILDEGARD von BINGEN

Drama liturgică **ORDO VIRTUTUM**



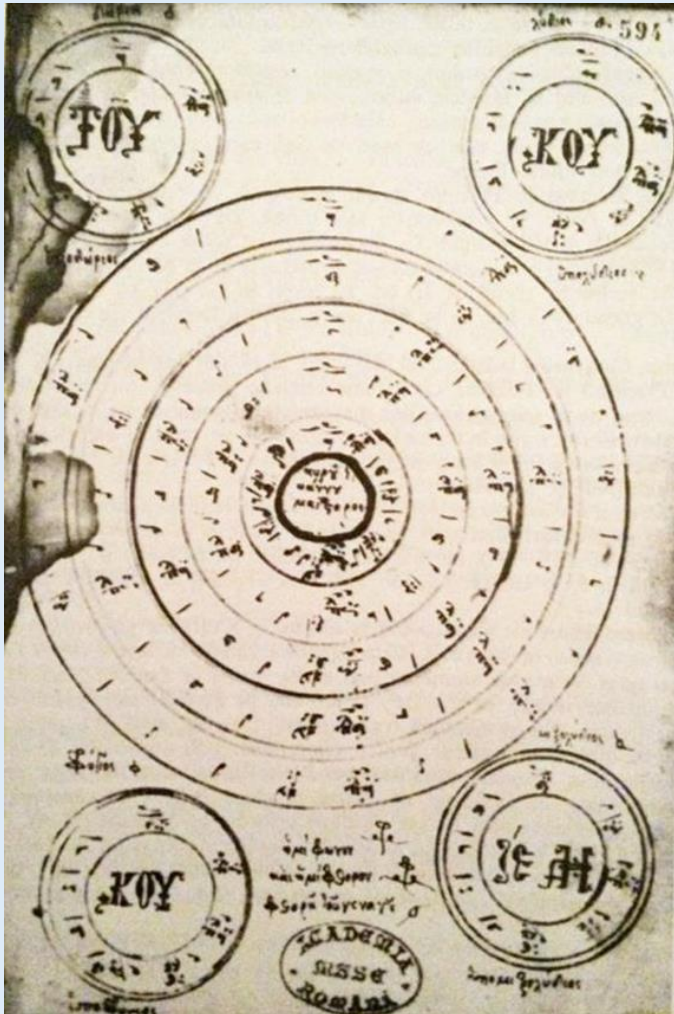
NOTAȚII GREGORIENE



0
Gubilate deo uniuersa terra uibila
te deo uniuersa terra
psalmum dicite nomini eius
yehoue & audite & narrabo uob omnia
quanta fecit dominus a nunc
in saecula alleluia.

MUZICA BIZANTINĂ - PROPEDII (explicații de bază) - PARALAGHII (silabele de exercițiu se adaptează formulelor modale)

"ROATA" GLASURILOR



PARALAGHIE

Ms. gr. nr. 1096 al Academiei R.S.R. fol. 5

NOTAȚII NEUMATICE BIZANTINE

Notații Ecfonetice = secolul VIII-XIV; citire cu glas tare, utilizată pentru lecturile biblice (descifrare incert elucidată)

Notații melodice:

- **Paleobizantină** = secolul VIII-XII (descifrare incertă, doar pe baza comparației cu melodii din aceeași tradiție)
- **Mediobizantină** = secolul XII-XV; rotundă sau damaschină sau hagiopolită, cu semne intervalice "somata = trupuri" pentru intervale de secunde, "pneumata = suflete" pentru intervale de terțe, cvinte
- **Neobizantină sau Kukuzeliană** = secolul XV-XIX (inclusiv Putna)
- **Modernă sau Hrisantică** (începând cu 1814)

Teoretizarea Muzicii Bizantine: Sf Ioan Damaschin

676-749

I se atribuie alcătuirea Octoihului

Muzica bizantină este supusă unor simplificări ale melodiilor și notației (în terminologia românească, denumirea se schimbă în Muzică Psaltică)



AURELIANUS REOMENSIS

Franța, final de secol VIII
Primele **TONARII** (codice)

Cel mai vechi document apusean
complet al teoretizării celor 8
moduri:

MUSICA DISCIPLINA

The image shows a page from the *Musica Disciplina* manuscript, featuring several diagrams and blocks of Latin text. At the top, a table with three columns contains the numbers III, IIII, and VI. Below this table, a diagram shows a semi-circle with the word 'DIFFERENTIA' written inside. To the left of the diagram is the text 'DIATESA KON' and to the right is 'SESQUIALTIUS'. Below the diagram, another table with three columns contains the numbers II, III, and VI. The text 'DIFFERENTIA' is also written below this table. Further down, a block of Latin text begins with 'In eade quoq' medietate & diapente simplicitate componitur quater' and continues to describe musical intervals. Below this text is a diagram with a semi-circle containing the text 'SESQUALTIUS DIAPENTE'. To the left of this diagram is a table with three columns containing the numbers III, IIII, and VI, and a row below it with the numbers II, III, and VI. Below this diagram is another block of Latin text starting with 'Pate hunc aut' and describing a 'diapason consonantia'. To the right of this text is a diagram with a semi-circle containing the text 'DUPLEX DIAPASON'. To the left of this diagram is a table with three columns containing the numbers III, IIII, and VI, and a row below it with the numbers II, III, and VI. The text 'DUPLEX DIAPASON' is also written below this table. The page concludes with a final block of Latin text starting with 'Interpleta quinq' dispositione simul dia' and describing the relationship between different musical intervals.



Tonus secundus subiugalis primi.

DCDF G FE GFFDCDEFD FDCD EE D

No f y p l e f a l f i f l k t y f f l k l f y p f f f

Sequitur modulatio psalmi que in tetradum terminalem eleuatur & descendit in tetradum grauum nixa sonis quinque.

G		no	&	m				
F	u	e	nu	se	pe	e	n	seta
E								lo
D		ria	Ma	gnum	t	i		men
C	Glo							a

Tonus secundus ad auctoratus secundus

GUIDO d' AREZZO (cca. 992 - 1050?)

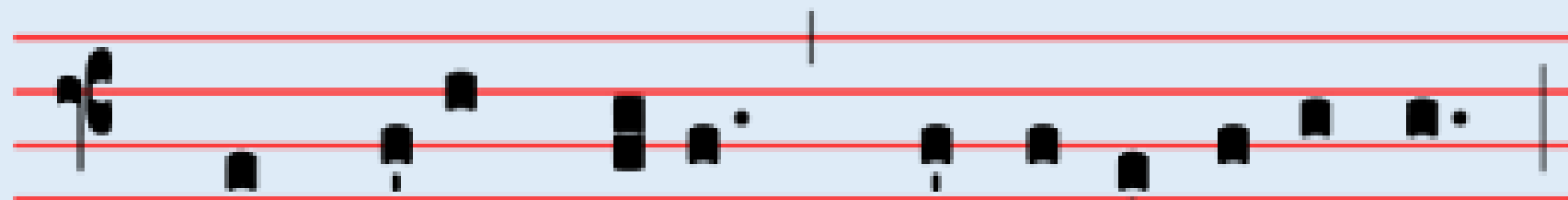
A teoretizat **SOLMIZAȚIA**

(citirea silabică a sunetelor muzicale
denumite anterior alfabetic)

Imnul: **UT QUEANT LAXIS** (textul
atribuit lui Paulus Diaconus sec. VIII
închinat Sf. Ioan Botezătorul)

În secolul al XVII-lea a fost adăugată
silaba Si, iar Ut a fost înlocuit cu Do
de la Dominus

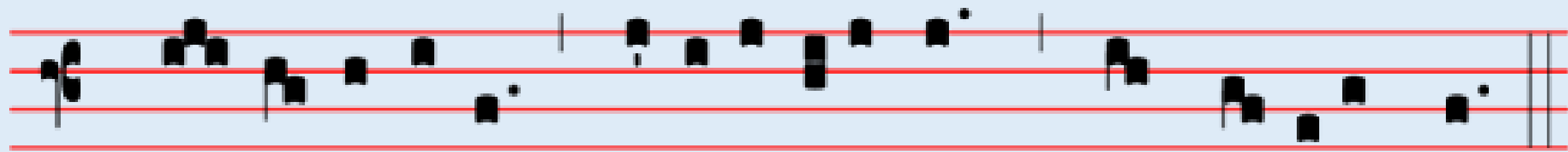




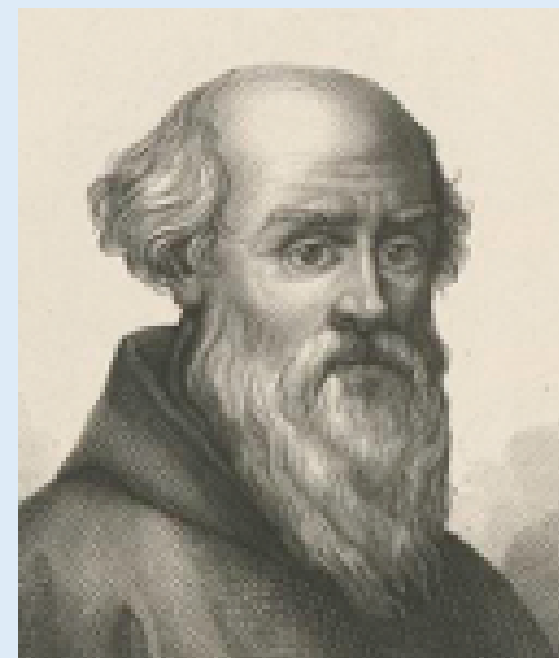
Ut qué-ant láxis re-soná-re fíbris



Mí-ra gestó-rum fámu-li tu-ó-rum,



Sól-ve pollú-ti lábi- i re-á-tum, Sáncte Jo-ánnes.



QVI NACQVE E ABITO
GVIDO MONACO



Ut re mi fa sol la la sol fa mi re ut

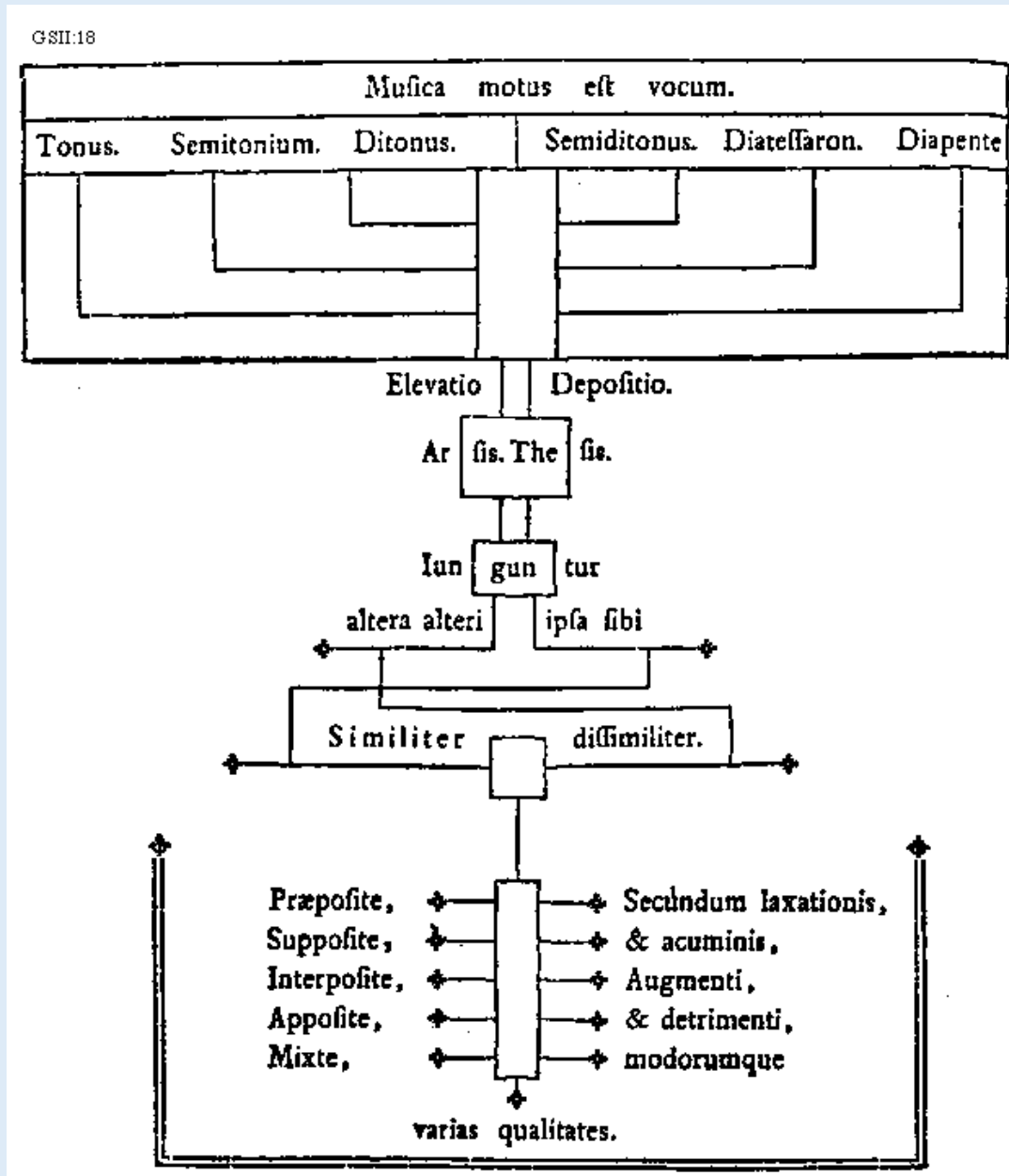
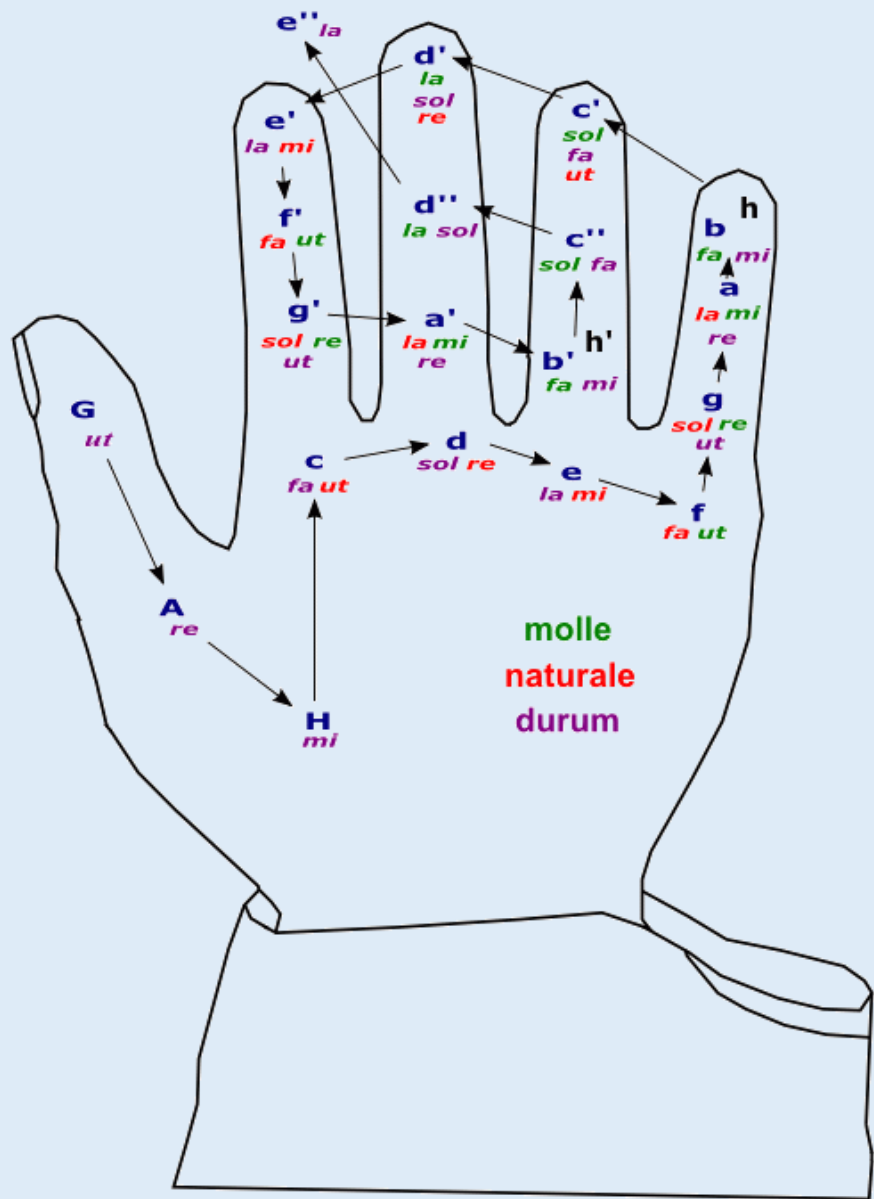
D·PELONI P·AN·CIBIDCCCXXI·

GUIDO d' AREZZO - MICROLOGUS (1026)

Compară sunetele muzicale cu cele ale vorbirii, iar neumele cu silabele



GUIDO d' AREZZO - MICROLOGUS (1026)



Tranziția Muzicii Apusene de la Monofonia Gregoriană la Polifonie

ARS ANTIQUA = Curent stilistic care cuprinde creația cultă bisericească în limba latină, secolele IX-XIV; are geneză de autor; limbaj modal; ritm predominant liber, apoi măsurat, tipologii timbrale vocale; circulație scrisă și orală

MONODIA LAICĂ MEDIEVALĂ = Este reprezentată de domeniile care cuprind creația laică cultă cavaleriească și creația semicultă orășenească, de influență populară tradițională, încadrare cronologică diferențiată; cu limbaj modal, concretizat în formule melodice; ritm declamatoriu sau metric-versificat; factură monodic-acompaniată; tipologii vocal-instrumentale

ARS NOVA și TRICENTO = Curente stilistice care cuprind creația cultă laică și bisericească, în limbile italiană, franceză, latină; secolul XIV; limbaj modal (raportare orizontal-verticală); morfologii motivice sau strofe vers.; facturi polifonice, timbre vocal-instrum.; bazate pe documente scrise

Ars Antiqua LEONIN - Haec Dies Escuela de Notre Dame



A musical score for the piece 'Haec Dies' by Leonin. The score is presented in four systems, each consisting of a treble clef staff and a bass clef staff. The first system is numbered 27, the second 31, the third 37, and the fourth 43. The notation includes various rhythmic values (minims, crotchets, quavers) and rests, with some notes beamed together. The bass line features long, flowing lines with many ties, characteristic of the style. The piece concludes with a double bar line at the end of the fourth system.

Ars Antiqua PEROTIN- Alleluia Nativitas



TROBAIRITZ - Maria de Ventadorn



TROBAIRITZ - Marie de France: Espurgatorio



Monodia Laică Medievală


CARMINA BURANA - 1220?-1230

Hic tunc erat canes legnes celeres et inanes
Sunt mea spes quia dant michi res et multiplicat et
Pignora cum vimumus cum castis prectis summus.
Veniantur te predantur michi sic famulancur.
Littera vel lina me dat uel sillaba eterna.
Si michi demantur capud ex reliquo generatur.
Belha. si uenter peccat eis recta decetere.
Nisi ueritas eis nil sum laico neq. clerico.



Hic pectet regna. fides eques. inuic. et
Confitebit uocat edictus uox maris ad uelut.
Vox sonat intima trabe tost capis danc elama.

Regna



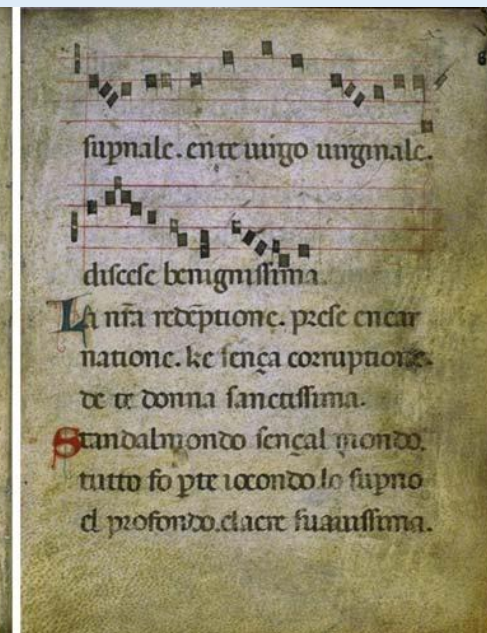
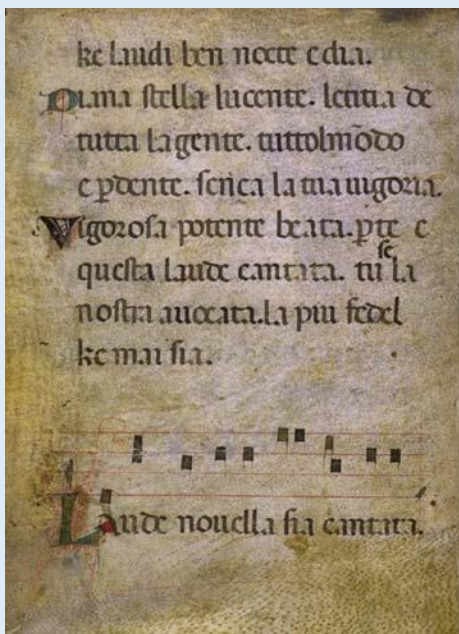
F...

S...

O...

Monodia Laică Medievală

Il Laudario di Cortona - 1250?



Monodia Laică Medievală

Cantigas di Santa Maria



6

7.

CANTIGA VI. fol. 16 r.º y v.º

Desta .vi. é como sã m̃ l' m̃rou a
al' d' d' d' p' m̃e que a dorme creta
ant' o seu altar chozando...

Santa maria amar
deucnos mui e rogar...

nos conta un graa miragre...

que fez en cingra terra...

a uirgen santa maria...

con que iudeus an graa guerra...

por que naceu iesu cristo...

vela que os reprende...

d' que to bõ rey taunt...

de seu linage decende...

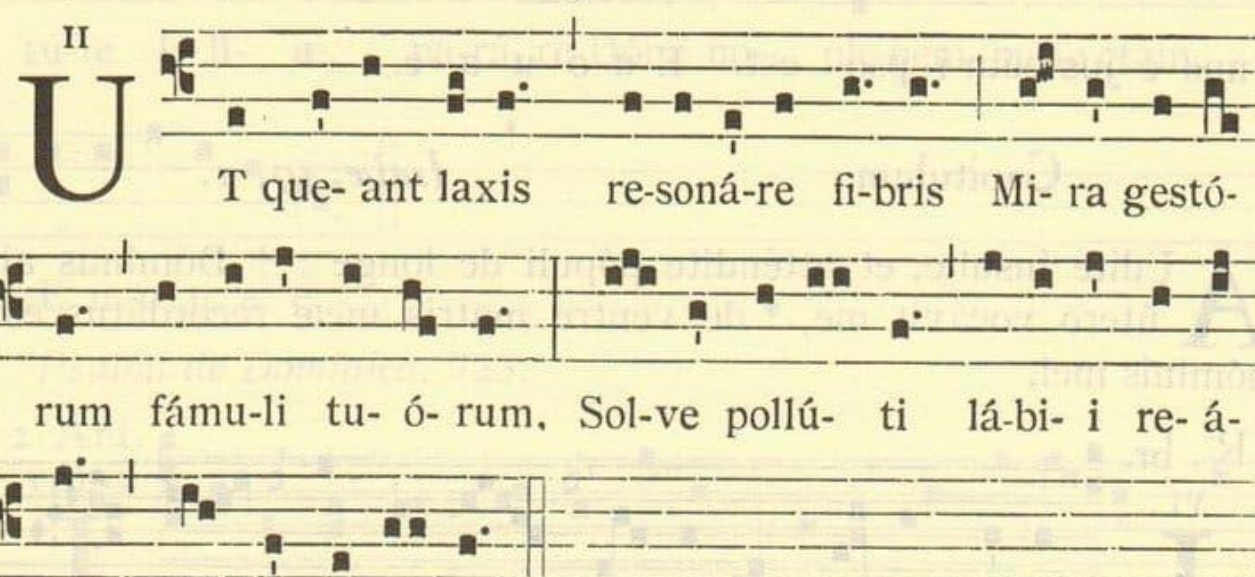
o demo seu uirgoñna...

GUIDO d' AREZZO

Inventatorul Portativului cu 4 linii

Portativ cu mai multe linii

II
U
Hymnus.



T que- ant laxis re-soná-re fi-bris Mi- ra gestó-
rum fámu-li tu- ó- rum, Sol-ve pollú- ti lá-bi- i re- á-
tum, Sancte Jo- án-nes.

This image shows a single four-line staff of music. The neumes are square black dots on a four-line red staff. The text is written in a Gothic script below the staff. The word 'Hymnus.' is written above the staff. The text includes 'T que- ant laxis re-soná-re fi-bris Mi- ra gestó- rum fámu-li tu- ó- rum, Sol-ve pollú- ti lá-bi- i re- á- tum, Sancte Jo- án-nes.'



in am preuenisti e um in benedictione
dulce omnis **P**osisti super caput eius.
coro nam vela pite precioso
off. **H**omnem ter ram exiit so-
nus eo rum & in fines orbis terre uerba eorum

This image shows a five-line staff of music. The neumes are square black dots on a five-line red staff. The text is written in a Gothic script below the staff. The word 'Hymnus.' is written above the staff. The text includes 'in am preuenisti e um in benedictione dulce omnis **P**osisti super caput eius. coro nam vela pite precioso off. **H**omnem ter ram exiit so- nus eo rum & in fines orbis terre uerba eorum'. There are some handwritten annotations in blue and red on the left side of the staff.

ARS NOVA - NOTAȚIE MUZICALĂ POLIFONICĂ SECOLUL XIII-XIV

Predomină Notații MENSURALE

negre, se marchează **cu roșu**
cromatisme și diverisficările

metrice cu ligaturile lor

Piese sunt notate pe **Voci** sau în

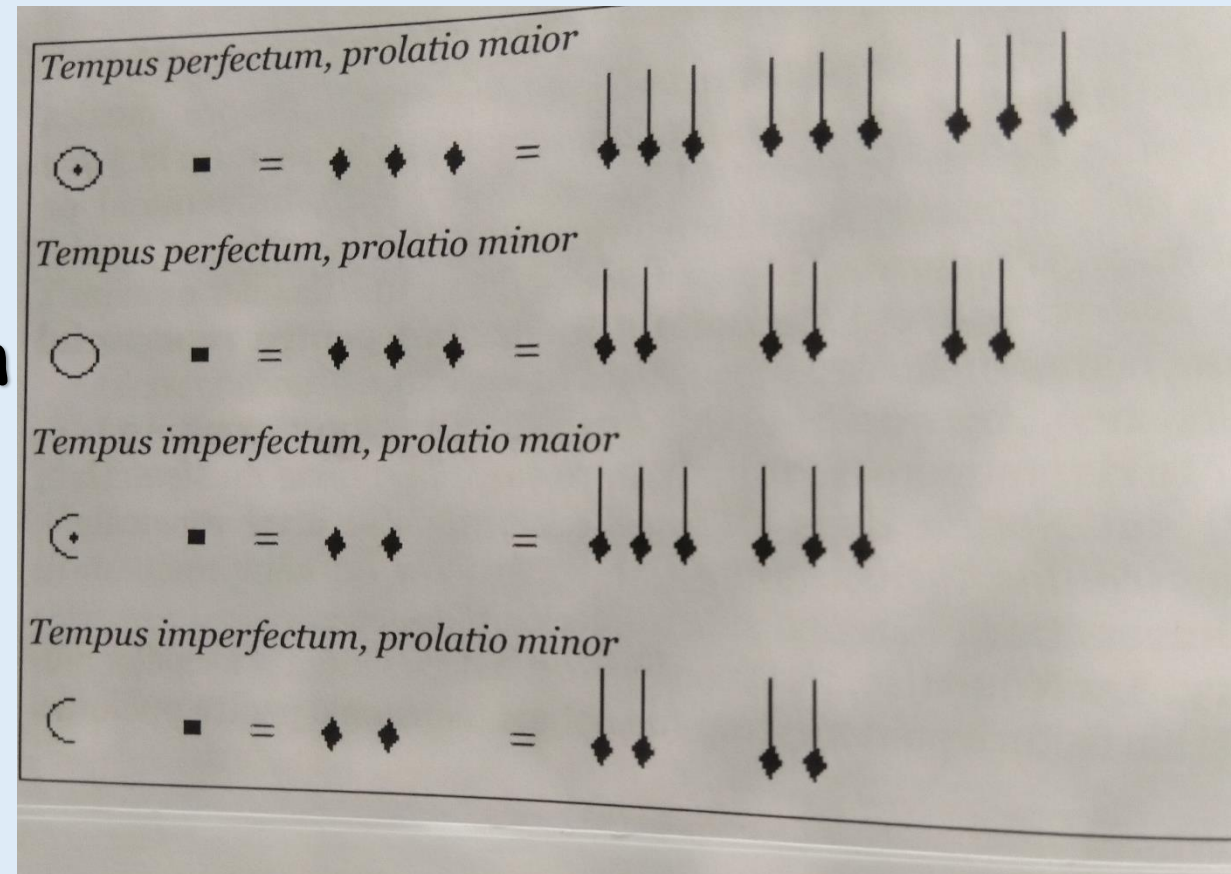
Partitură, cu grafisme

Ritmica - mensurală divizionară,



















bazată pe combinarea diviziunilor
și subdiviziunilor

Diviziunile ternare = perfecte









































Diviziunile binare = imperfecte





















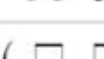








Notação Musicală ARS NOVA

		Notação Ars nova		Equivalente moderno	
Modos	Perfeito		=		
	Imperfeito		=		
Tempos	Perfeito		=		
	Imperfeito		=		
Prolações	Perfeito		=		
	Imperfeito		=		

LIGATURI

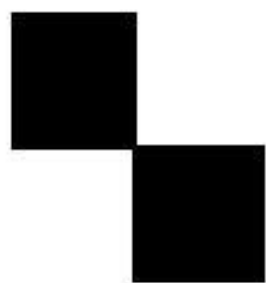
Type (after Franco)	Two-Note Ligatures			Three-Note Ligatures				
			Meaning					Meaning
Cum proprietate et cum perfectione			B L					B B L
Sine proprietate et cum perfectione			L L					L B L
Cum proprietate et sine perfectione			B B					B B B
Sine proprietate et sine perfectione			L B					L B B
Cum opposita proprietate (et cum perfectione)			SB SB					SB SB L
Cum opposita proprietate et sine perfectione								SB SB B

Forms	Value		
	1 tempus	2 tempora	3 tempora
			
			
			
			
			
			
			
			
			
			
			

LIGATURI

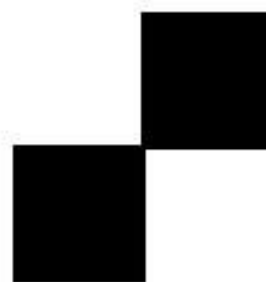
LIGATURES

Box



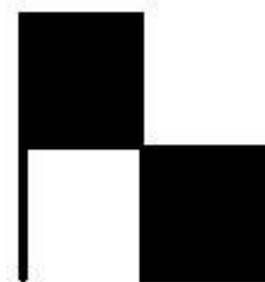
L L

[B B

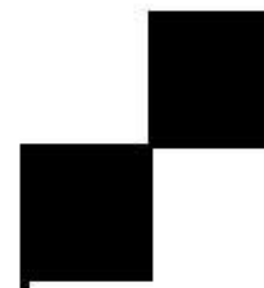


L L

B B]



B L



B L

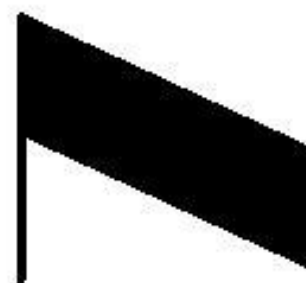
Oblique



L B



L B

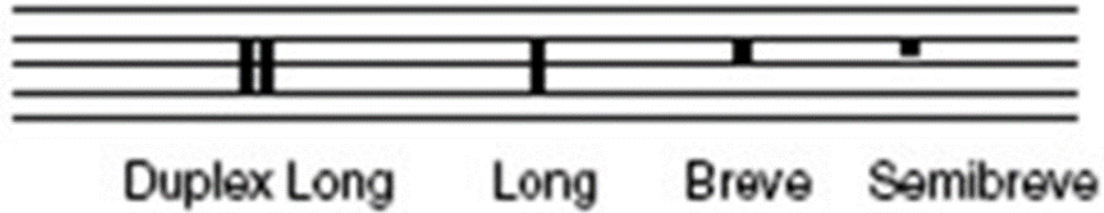


B B



B B

DENUMIREA NOTELOR



duplex
longa / maxima



longa
(virga)



brevis
(punctum)



semibrevis
(punctum)

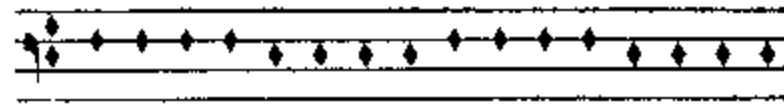


JOHANNES de GARLANDIA "De mensurabili musica"

Stabilește Reguli de Suprapunere Polifonă la 3-4 voci



CSI:116,1



CSI:116,2



CSI:116,3



CSI:107,1



CSI:107,4



CSI:107,2



CSI:107,5



CSI:107,3



PHILIPPE DE VITRY "ARS NOVA" - 1322

Impune notația mensurală pentru polifonie



PHILIPPE DE VITRY "ARS NOVA" - 1322

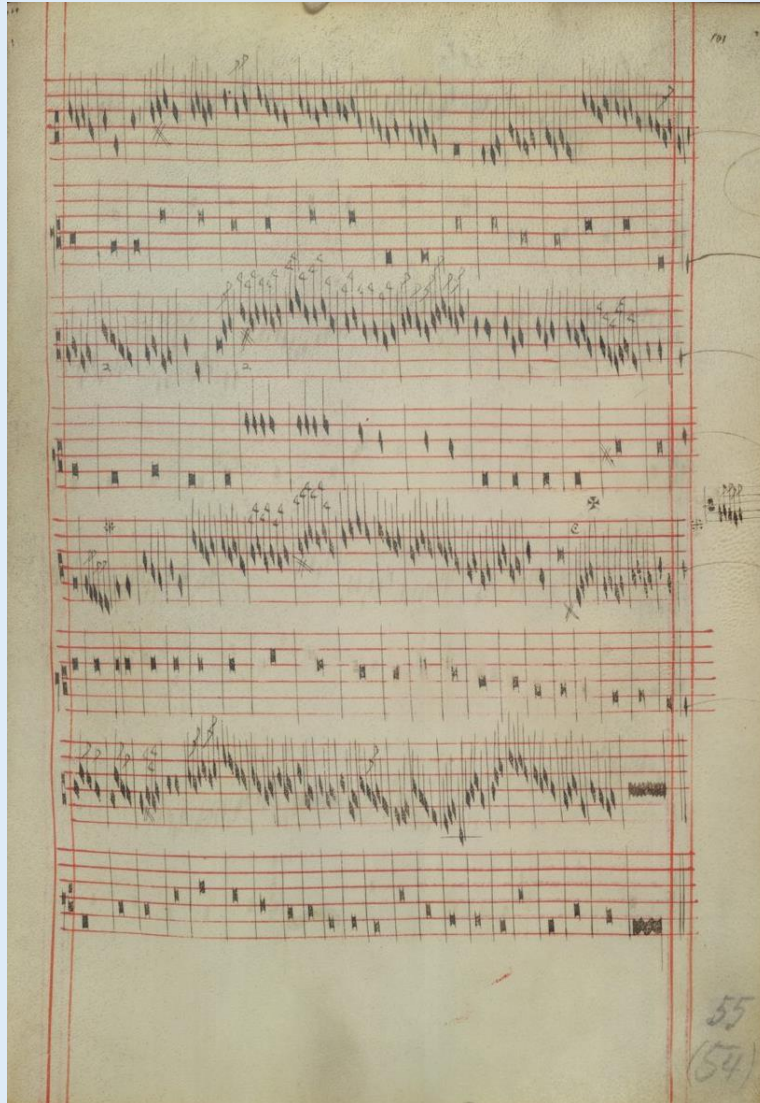


Mensural notation

Time	Prolation	
Tempus perfectum	Prolatio major 9/8	⊙ • = ••• = ↓↓ ↓↓ ↓↓ ↓↓ ↓↓ ↓↓
Tempus perfectum	Prolatio minor 3/4	○ • = ••• = ↓↓ ↓↓ ↓↓
Tempus imperfectum	Prolatio major 6/8	⊕ • = •• = ↓↓ ↓↓ ↓↓ ↓↓
Tempus imperfectum	Prolatio minor 2/4	⊂ • = •• = ↓↓ ↓↓

ARS SUBTILIOR

Secolul XV - "CODEX FAENZA" - primul manuscris cu
piese pentru instrumente cu taste



ARS SUBTILIOR

Baude CORDIER - "CODEX CHANTILLY"
secolul XIV - Rondeau "Belle, bonne et sage"



ARS SUBTILIOR

Jacob SENLECHES - NOTAȚIE PENTRU HARPĂ



GUILLAUME DE MACHAUT

1300 - 1377



GUILLAUME DE MACHAUT MESSE DE NOTRE DAME

The image displays a page from a medieval manuscript, likely a Mass of Our Lady by Guillaume de Machaut. The page is filled with musical notation on staves, featuring square neumes and Latin lyrics. The notation is arranged in two columns, with large, decorated initials 'B' and 'B' marking the beginning of sections. The lyrics include 'yne Triplum', 'yne motetus', 'eleyson', 'yne Tenor', 'eley son', 'yne contratenor', and 'son'. The manuscript is written in a Gothic script, and the page is decorated with floral flourishes and vine motifs.

yne Triplum

yne motetus

eleyson

yne Tenor

eley son

yne contratenor

son

eley son

TRECENTO

The image shows a page of handwritten musical notation from a Trecento manuscript. The page is divided into six systems of staves, each containing mensural notation and performance instructions. The notation is written in black ink on aged, yellowed paper. The instructions are written in a Gothic script and include terms like "Rotto", "prima pars", "A parte", "Secunda pars", "terza pars", "Quarta pars", "Quinta pars", "Alterello", "chiuso", "doppia", and "A parte chiuso". The notation consists of square notes on a four-line staff, with various rhythmic values indicated by stems and flags. The page is numbered "1" in the top left corner.

1

Rotto. prima pars. *vento.* A parte. Secunda pars.

terza pars. Quinta pars. ©

Quinta pars. ©

Alterello. prima pars. ©

chiuso. Secunda pars. doppia. terza pars.

Quarta pars.

Alterello. © A parte. chiuso.

terza pars. © Quarta pars. © Quinta.

RENAȘTEREA MUZICALĂ

Cuprinde creația cultă laică și religioasă, cu texte în limbile naționale europene sau latină (1400-1600)

Limbajul specific este cel modal

Ritmul este mensural sau metric-versificat (în funcție de genuri)

Factură polifonă, mai ales imitativă

Tipologii timbrale predominant vocale de ansamblu

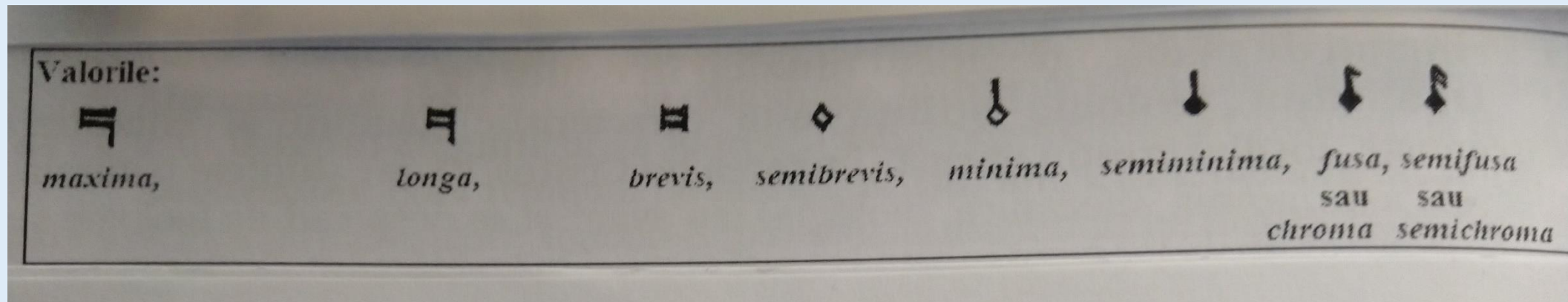
Interpretare profesionalizată

Bazată pe documente scrise

Periodizare: Faza I - secol XV- predomină școala componistică franco-flamandă în paralel cu cea italiană, engleză
Faza II - secol XVI- predomină școala din Roma și Veneția (inovatoare), lucrări muzicale tipărite

Renașterea Muzicală - Notații Muzicale

Predomină notația mensurală albă, a cărei transcriere se face și astăzi, cu valori înjumătățite; necesită descifrarea ligaturilor alcătuite din 2 sau mai multe valori melismatice (din notațiile anterioare), duratele componente fiind diferențiate în funcție de varietatea combinațiilor posibile dintre ele

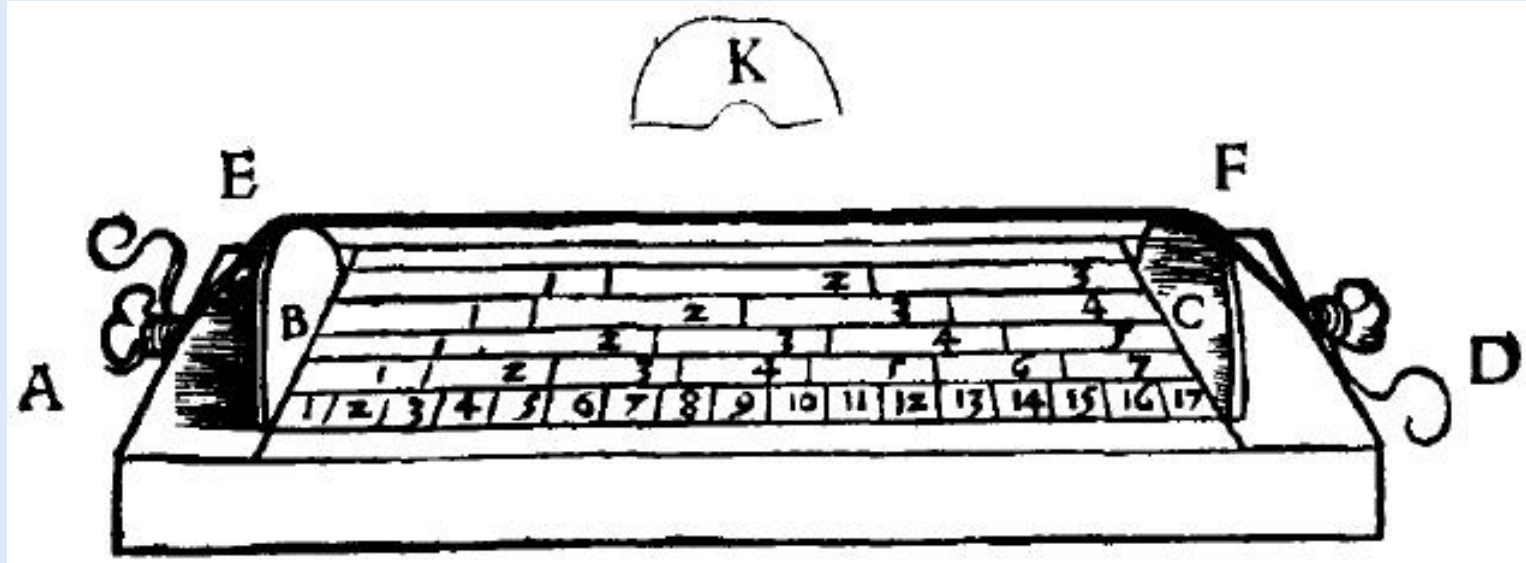


HENRICUS GLAREANUS

1488 - 1563

"DODECACHORDON"

Teoretizează modurile pe DO și LA autentice și plagale (de la 8 la 12)



HENRICUS GLAREANUS MODURI

I 3 5 7 9 II

Dorius. Phrygius, Lydius, Mixolydius, Acolius, Ionicus.

Plagii item sex arithmetice diuisi.

2 4 6 8 10 12

Hypodorius, Hypophryg, Hypolydo, Hypomixol, Hypoaeol, Hypoionianus.

^ = half steps

Dorian - authentic	plagal (Hypodorian)
Phrygian - authentic	plagal (Hypophrygian)
Lydian - authentic	plagal (Hypolydian)
Mixolydian - authentic	plagal (Hypomixolydian)
Aeolian - authentic	plagal (Hypoaeolian)
Ionian - authentic	plagal (Hypoionian)

CANTUS FIRMUS

Integrat în MISE

JOSQUIN DE PREZ



...at nos omnia. ps. Laudate in excelsis. Quoniam



Angel lingua glorioſi corporis myſterium ſanguiniſq; precio ſiquē
in mundi precium fru ctus ventris genero ſi rex effudit gentium.

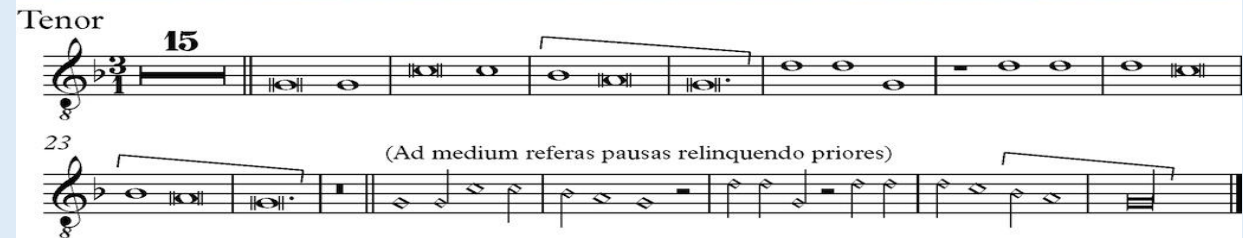
GUILLAUME DUFAY



Kyrie

Canon Ad medium referas pausas relinquendo priores

Tenor



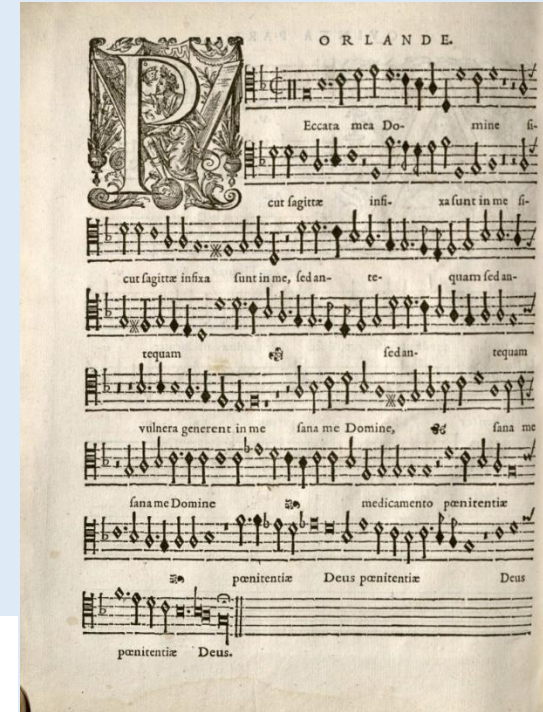
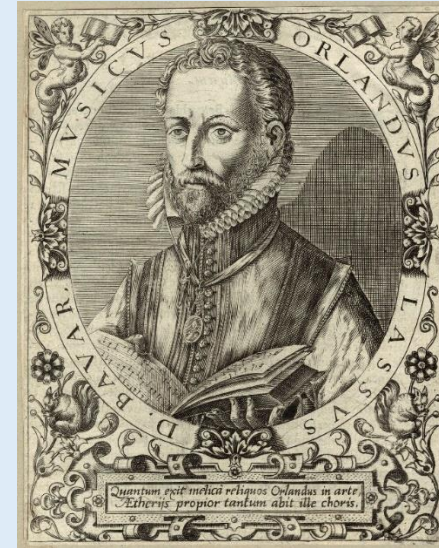
15

23 (Ad medium referas pausas relinquendo priores)

REQUIEM, MOTET

GIOVANNI PIERLUIGI da PALESTRINA

ORLANDO DI LASSO



A page of a musical score for Palestrina's Requiem. The score is written for a vocal line with a treble clef and a common time signature. The lyrics are in Latin and include: "Qui tol - lis pec - ca - ta mun - Qui tol - lis pec - ca - ta mun - Qui tol - lis pec - ca - ta mun - di, Qui tol - lis pec - ca - ta mun - di, am reisque do na ve niam." The score is written for a vocal line with a treble clef and a common time signature.

CANTVS In Dominica Pasionis.

A page of a musical score for Palestrina's Cantus in Dominica Pasionis. The score is written for a vocal line with a treble clef and a common time signature. The lyrics are in Latin and include: "Crux A ue spes vnica hoc pasfi o nis tem pore Auge pijs iusti ti- am reisque do na ve niam." The score is written for a vocal line with a treble clef and a common time signature.

Missa Pro Defunctis quaque vocum Orlando di Lasso

A page of a musical score for Orlando di Lasso's Missa Pro Defunctis. The score is written for a vocal line with a treble clef and a common time signature. The lyrics are in Latin and include: "Ae - - ter nam, ae - ter nam, ae - Ae - - ter - - Ae - - Ae - - ter - - nam, ae - Ae - - ter - nam, ae -". The score is written for a vocal line with a treble clef and a common time signature.

GIOSEFFO ZARLINO 1517 - 1590 INSTITUTIONE HARMONICA

LE ISTITVTIONI HARMONICHE

DEL REVERENDO M. GIOSEFFO ZARLINO
DA CHIOGGIA:

Nelle quali; oltre le materie appartenenti
ALLA MUSICA;

Si trouano dichiarati molti luoghi
di Poeti, d'Historici, & di Filosofi;

Si come nell'leggerle si potrà chiaramente vedere.

*Ne' due Tablino, sotto l'figura prima.
Ne' sei Tablino, sotto l'figura seconda.*

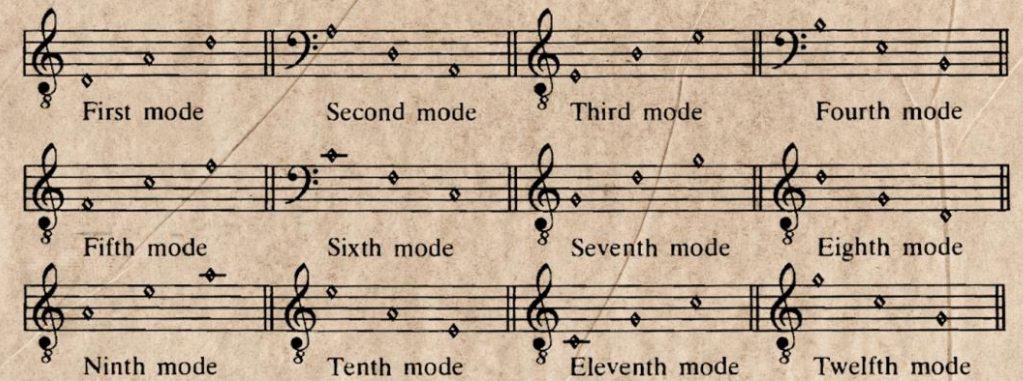


Con Priuilegio dell'Illustriss. Signoria di Venetia,
per anni X.

IN VENETIA,
Appresso Francesco Senese, al segno della Pace.
M D L X II.



Zarlino's Twelve Modes



from "Le Istitutioni Harmoniche, Part IV"

Tranziția muzicii din RENAȘTERE în BAROC

Cuprinde domeniile stilistice ale coralului protestant, repertoriul instrumental, monodii vocale acompaniate

Se plasează în perioada **1520 - 1620 (aproximativ)**

Muzicile sunt de factură semicultă și cultă

Caracteristică: noi conținuturi - Religios protestant; Instrumental; continuitatea unor conținuturi literar mitologice

Noutatea limbajului sonor, a facturii, tipologiilor timbrale, a genurilor și formelor muzicale; tranziția Modal-Tonal

Ritmul: poetic-metric în coralul protestant; mensural, dansant în muzica instrumentală; ritm muzical generat de ritmul vorbirii în monodia acompaniată

Tipologii timbrale: Corul Mixt pentru Coralul protestant; Ansamblul de instrumente - din aceeași familie, corespunzător vocilor corale S, A, T, B

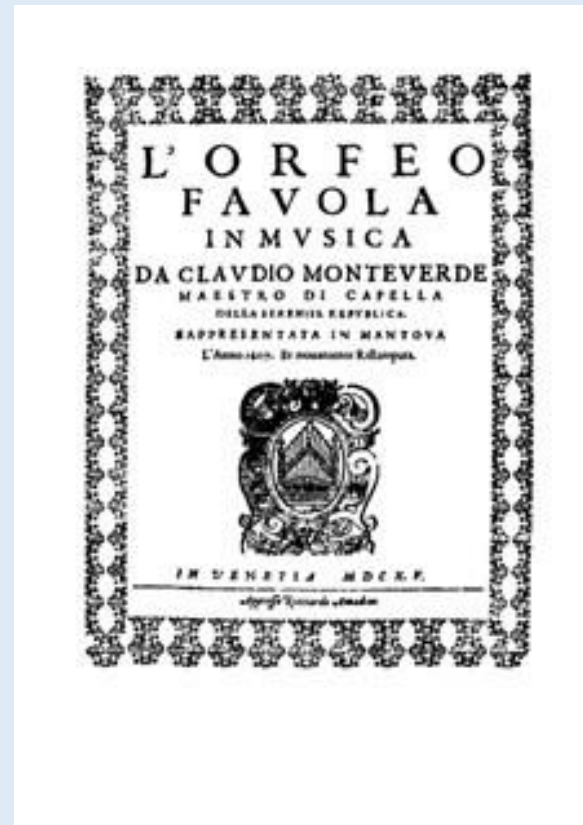
Notații muzicale: valori divizionare tot mai mici (muzica vocală), Tabulatura

CLAUDIO MONTEVERDI 1567 - 1643

PRIMA PRATICA - Madrigal polifon

SECONDA PRATICA - Madrigal la 5 voci (1605)

Creatorul **PRIMEI OPERE: L' ORFEO**



PROLOGO
LA MUSICA.

DAl mio permesso nato a uoine uegno Incliti Eroi
fanguentil de Regi Di cui narra la fama ec celi pregi Ne giuge aluer perch'etrop
p'alto il segno Ritornello

L'Orfeo del Monte uerde B

The image shows a page of musical notation for the 'PROLOGO LA MUSICA' section of 'L'Orfeo'. It features a large, ornate initial 'D' at the start of the first line of music. The lyrics are written below the notes. The notation includes various musical symbols like clefs, notes, and rests. At the bottom, there are markings for 'p'alto il segno' and 'Ritornello'.

VALENTIN BAKFARK

Transcrieri în TABULATURA



Greensleeves

The image displays the musical score for the piece "Greensleeves". It is presented in two systems. The top system is lute tablature, consisting of a single line with letters (a, b, c, d, e, f, g) placed above it to indicate fret positions. The bottom system is standard musical notation, showing the melody on a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The piece is in a 6/8 time signature.

VALENTIN BAKFARK

The image shows a musical score for a piece titled "VALENTIN BAKFARC". It is presented in two systems. The top system is lute tablature, consisting of a single line with letters (a, b, c, d, e, f, g) placed above it to indicate fret positions. The bottom system is standard musical notation, showing the melody on a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The piece is in a 6/8 time signature. The score is preceded by a large, ornate initial letter 'V'.

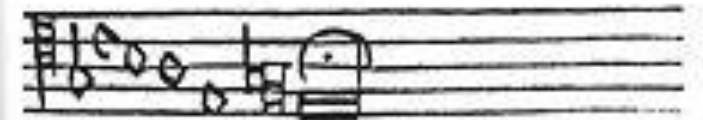
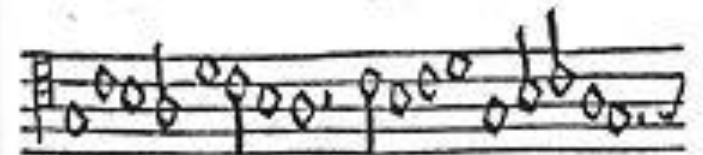
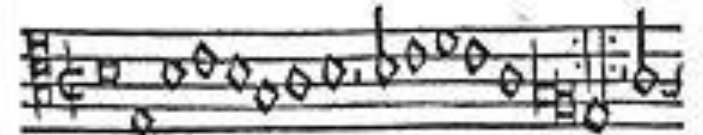
MARTIN LUTHER

1524 - Geystlich Gesang-Buchlein (Cărticică de Cântece)



So dancke Got vnd lohe dich/das volck yn gutte
thatten.Das landt bringe frucht vnd bessert sich/
deyn wort ist wol geratten. Vns segen vater vnd
der son/vns segen Gott der heylig geist.Dem alle
welt die ehre thun-für ihm sich fürcht allermeist
Du sprichst von hertzen Amen.

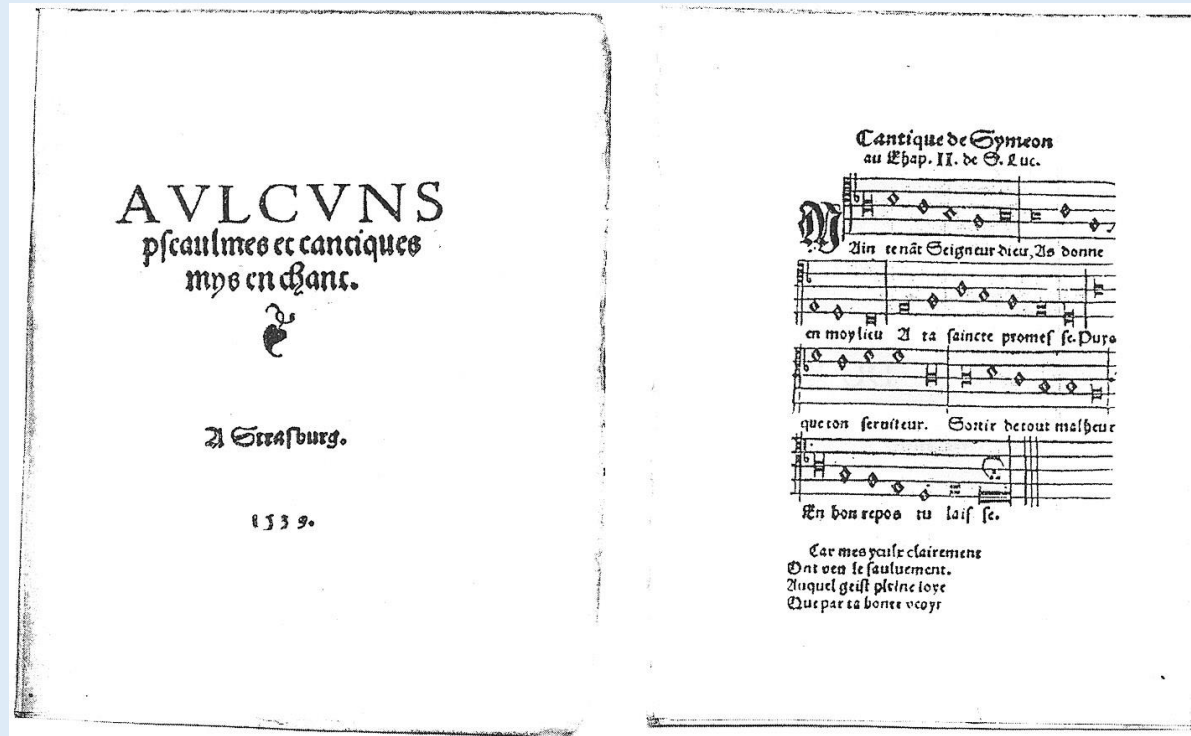
Der. cxxix. Psalm De profundis.



Als tieffer not schrey ich zu dir-herr Gott erhöre
mein ruffen.Dein gnedig oren ker zu mir/vnd mey-
ner bit sye offen.Den so du wilt das sehen an/wie
manche fund ich hab gethan.

Wer kan herr für dir bleiben

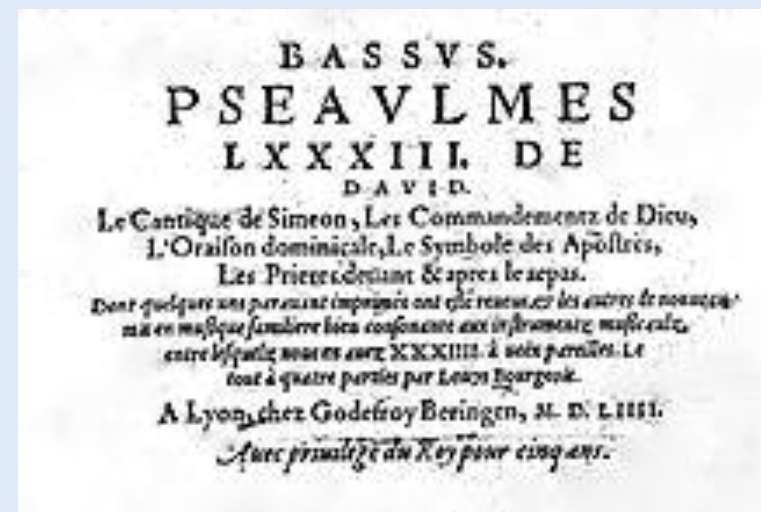
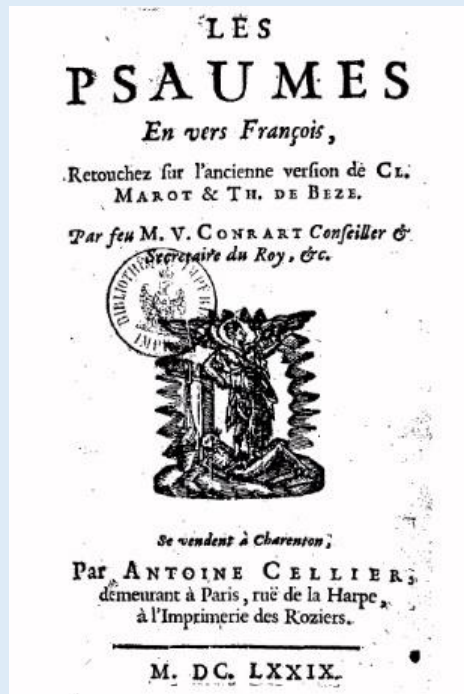
JEAN CALVIN - CLEMENT MAROT (Textieri) 1539 - Aulcuns pseaulmes et cantiques mys en chant



1542 - PSALMI CALVINI (prima ediție)

Textieri Clement Marot, Theodore de Beze

Melodii de Louis Bourgeois (1510 ?-1559)



BAROCUL MUZICAL

Cuprinde creația cultă laică și religioasă (în limbile naționale europene)

Se manifestă cu aproximație în perioada 1600 - 1750

Limbajul sonor este Tonal funcțional, prezent în 2 etape:

Baroc timpuriu - impune tonal-funcționalul diatonic față de modal

Baroc târziu - trecerea de la tonal funcțional diatonic la tonal funcțional cromatic (reapar la J.S. Bach elemente modale-armonizări)

Ritmica predominant metric-divizionară, determinată: fixarea diviziunii binare ca normală; folosirea unor valori de note din ce în ce mai mici; ritmica augmentativă și diminutivă se combină cu procedee morfo-sintactice (variațiuni)

Morfologii motivice, tematice sau strofic-versificate, polifonii imitative, cu Bas Cifrat; tipologii timbrale vocal-instrumentale; documente scrise, improvizații

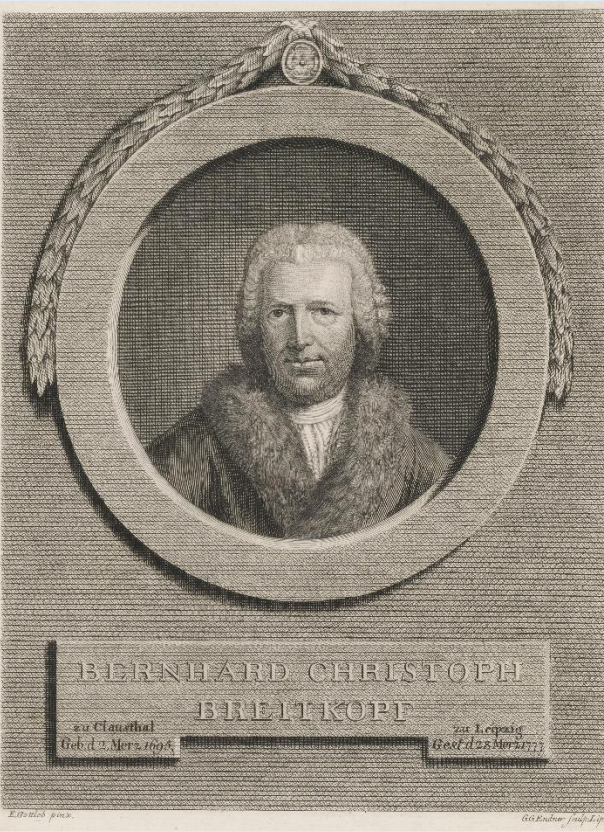
Notația în Partitură și în Știme - practicate; circulație în manuscris sau copii

Notațiile de Tabulatură-prezente; Baroc târziu-Tipizarea notației; SOLFEGIU

Editurile de Muzică

Asigură circulația europeană a producției muzicale

Breitkopf & Hartel, Leipzig (1719-)



JOHANN SEBASTIAN BACH

1685 - 1750

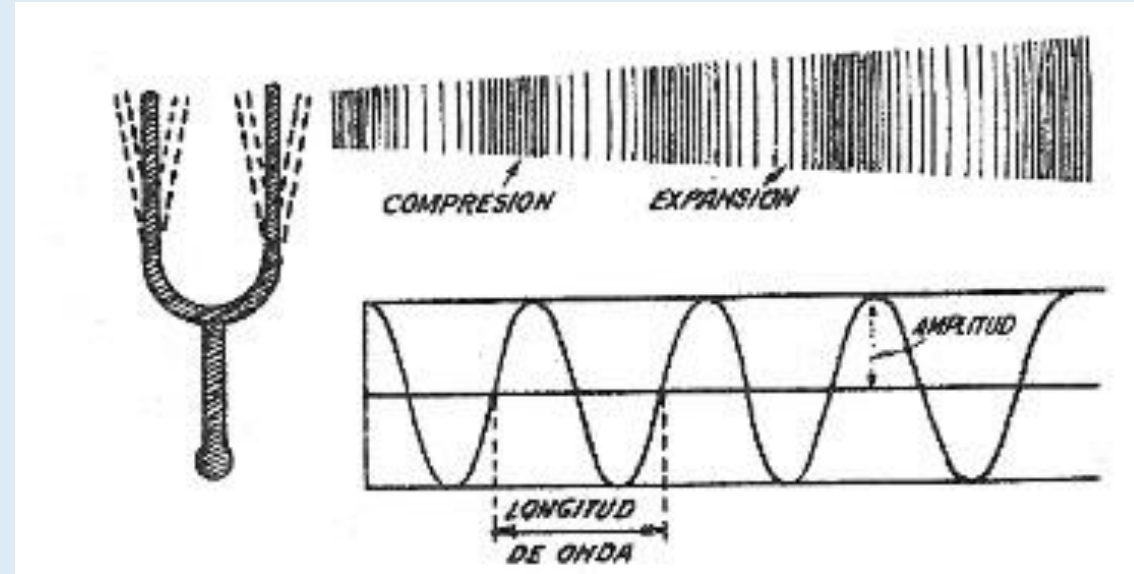
Album pentru ANA MAGDALENA BACH

Das Wohltemperierte Klavier



JOHN SHORE
1662 - 1752

TROMPETIST - 1711: Inventează DIAPAZONUL





Tranziția MUZICII din BAROC în CLASICISM

Se disting curentele stilistice GALANT, SENSIBIL și al Școlii de la Manheim

Se plasează în perioada 1720 - 1780 (aproximativ)

Piese muzicale au o geneză cultă, caracterizată de conținuturi generalizatoare, predominant abstractizate instrumental, de modificări melodice și ale unor genuri muzicale

Abstractizarea conținutului muzical este relevantă în stilul Galant și al Școlii de la Manheim

Stilul Sensibil: scopul muzicii este exprimarea afectelor (mai intense, personale, subiective)

Limbajul sonor este TONAL, mai simplu - Stilul Galant: majorul este definitoriu; Stilul

Sensibil: tonalitățile minore, instabilitatea tonală și modulații enarmonice

Ritmica favorizează simetrii morfologice, iar agogica este simplificată: dinspre figural-motiv, înspre frazic-periodic (morfologii de tip Arioso; Forma de Sonată - tipar bitematic-strofic)

Melodica este primordială, facturile predominante sunt cele omofone

Idealul vocal este model al discursului instrumental; Proliferarea literaturii SOLFEGISTICE

MUZICA se învață în familie (BACH, MOZART, TARTINI)

Tratatele de compoziție și de instrumente au un pronunțat caracter didactic

NOTAȚIA MUZICALĂ are GRAFIE și ORGANIZARE (partituri, știme) comune până astăzi

JOHANN MATTHESON 1731 - Grosse General-Bass Schule



Johann Mattheson's
Grosse
General-Bass-Schule.
Oder:
Der exemplarischen
Organisten-Probe
Zweite, verbesserte und vermehrte Auflage/
Besteht in
Dreien Classen,
In einer gründlichen Vorbereitung,
In 24. leichten Exempeln,
In 24. schwerern Prob-Stücken:
(Selber Gehalt eingerichtet.)
• **Das,** wer die erste wol versteht; und in den beiden andern Classen
alles rein trifft; so dann das darin enthaltene gut anzubringen weiß; derselbe
ein Meister im General-Bass heißen könne.

Hamburg,
Zu finden in Johann Christoph Krieger's Buchladen.
1731.

310 Der Ober-Classe
Viertes Prob-Stück.

Literatură SOLFEGISTICĂ

Johann Christoph Friedrich Bach

Nicola Porpora



Solfeggio
D-Dur / D major / Ré majeur
Johann Christoph Friedrich Bach
(1732 - 1795)

$\text{♩} = 40 - 46$

aus / from / de: J. Chr. Fr. Bach, Musikalische Nebenstunden am Klavier, Schott ED 3768

© 2008 Schott Music GmbH & Co. KG, Mainz

Die elektronische Kopie von Noten ist gesetzlich verboten und kann strafrechtlich verfolgt werden.
Unauthorized copying of music is forbidden by law, and may result in criminal or civil action.



NICCOLA PORPORA

Da una pittura

SOLFÈGES D'ITALIE
Avec la Basse chiffrée,
COMPOSÉS
Par LEO DURANTE, SCARLATTI, HANSEL, PORPORA, MARZONI, CAFFARO, DAVID PEREZ &
**DEDIÉS A MESSEIGNEURS
LES PREMIERS GENTILS-HOMMES
DE LA CHAMBRE DU ROI,**
Et Recueillis par les S^{rs} LEVESQUE & BÉCHÉ, Ordinaires de la Musique de SA MAJESTÉ

PARIS
chez J. F. CHAMBERLIN
M^l Lybrier, rue des Flandres
n^o 21 - au 2^e Étage

Grand par le S^r Le Roy
Prix 18[°] Brochés
AVEC PRIVILEGE DU ROI.

APRES-LES
chez les Libraires
EN PROVINCE
chez M^l BAILLARD

Troisième Edition.

CHEILE MUZICALE

Sunt semnele grafice convenționale care indică locul pe portativ al unei note muzicale și servesc la fixarea pe portativ a înălțimilor sunetelor muzicale

Forma lor provine de la literele cu care se notează literar sunetele respective: Sol- G, Do-C, Fa-F

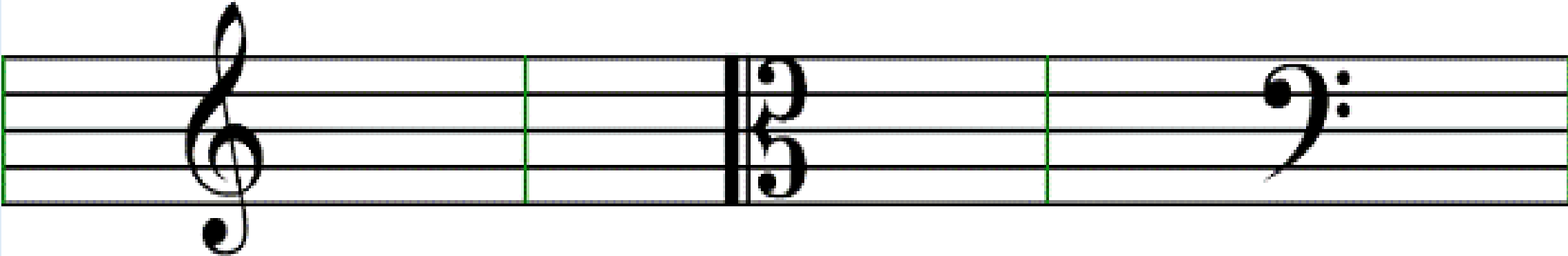
În scrierea și practica muzicală se folosesc numai 7 chei muzicale, trei dintre acestea utilizate numai pentru procesele transpozitorii (cheia Fa pe linia a 3-a, cheia Do pe linia 1 și cheia Do pe linia a 2-a

Din celelalte 4, doar trei dintre ele sunt folosite mai des: cheia Sol pe linia a 2-a, cheia Fa pe linia a 4-a și cheia Do pe linia 3

Cheia Sol

Cheia Do

Cheia Fa



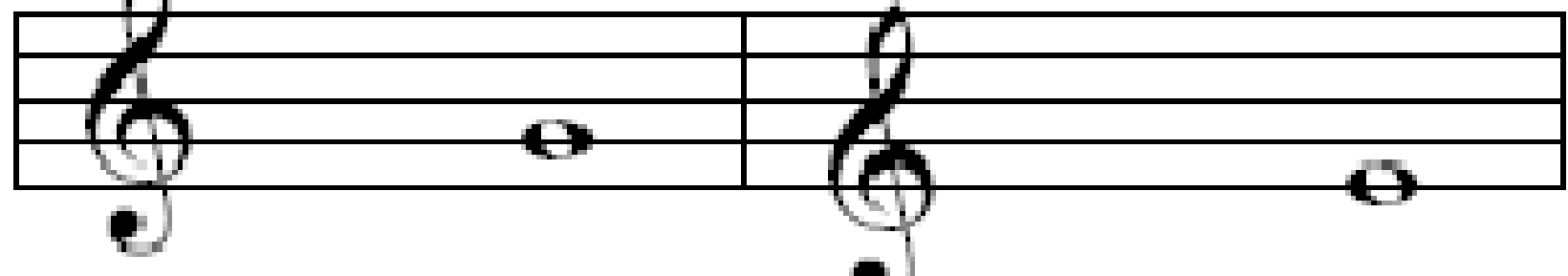
CHEIA SOL

Cheile Sol indică pe portativ poziția sunetului din octava centrală

Cheia Sol pe linia 1 se numește cheia veche franceză și este ieșită din uz (a fost folosită doar în Renaștere și Barocul timpuriu)

Cheia Sol pe linia a 2-a se numește cheia de violină și este cea mai folosită cheie în practica muzicală actuală. Este utilizată pentru registrul mediu, acut și supraacut în notația partiturilor pentru instrumente (vioară, flaut, oboi, etc.) sau pentru notarea vocilor înalte (sopran, mezzo-sopran, alto și tenor)

Sol * Sol



pe a 2 -a linie și pe prima linie

CHEIA DO

Cheile Do indică pe portativ locul sunetului Do din octava centrală și sunt folosite pentru registrul mediu

Cheia Do pe linia 1 este numită și cheia de sopran (discant) și a fost folosită în Renaștere. În prezent se folosește numai în transpoziții

Cheia Do pe linia a 2-a, cheia de mezzo-sopran a fost folosită în Renaștere pentru partiturile corale, astăzi doar în studiul transpoziției

Cheia Do pe linia a 3-a cheia de alto a fost folosită în Renaștere și Baroc pentru partiturile corale și partitura pentru Violă la care este menținută și astăzi, și, deasemeni pentru notarea partiturii de trombon alto și în transpoziții

Cheia Do pe linia a 4-a se numește și cheia de tenor, și era folosită în Renaștere și Baroc pentru notarea partiturilor corale, astăzi fiind folosită ca o cheie secundară în notarea partiturilor pentru violoncel, fagot și trombon tenor

Cheia Do pe linia a 5-a este numită și cheia de bariton, utilizată în partiturile corale din Renaștere și Baroc, astăzi este ieșită din uz

Do Do Do Do

pe a prima linie a 2 -a linie a 3-a linie a 4-a linie

The image displays a single musical staff divided into four measures. Each measure contains a single note labeled 'Do'. The first measure shows the note on the first line, the second on the second line, the third on the third line, and the fourth on the fourth line. The staff is marked with a treble clef and a 3/4 time signature.

CHEIA FA

Cheile Fa indică pe portativ poziția sunetului Fa din octava mică, și sunt utilizate pentru notarea în registrul mediu și grav

Cheia Fa pe linia a 3-a numită și cheia de bariton utilizată în practica corală a Renașterii, mai rar în Baroc, este folosită în prezent numai pentru transpoziții

Cheia Fa pe linia a 4-a, numită cheia de bas este cea mai utilizată până în prezent, după cheia Sol de violină. Se întrebuintează în notarea partiturilor instrumentale ce redau sonorități din registrele grave (violoncel, contrabas, fagot, trombon, tubă) sau pentru notarea vocilor grave precum baritonul și basul









Cheia Fa pe linia a 5-a numită și cheia de bas profund (sau pedalist) este ieșită din uz



Pe a 4-a linie

a 3-a linie

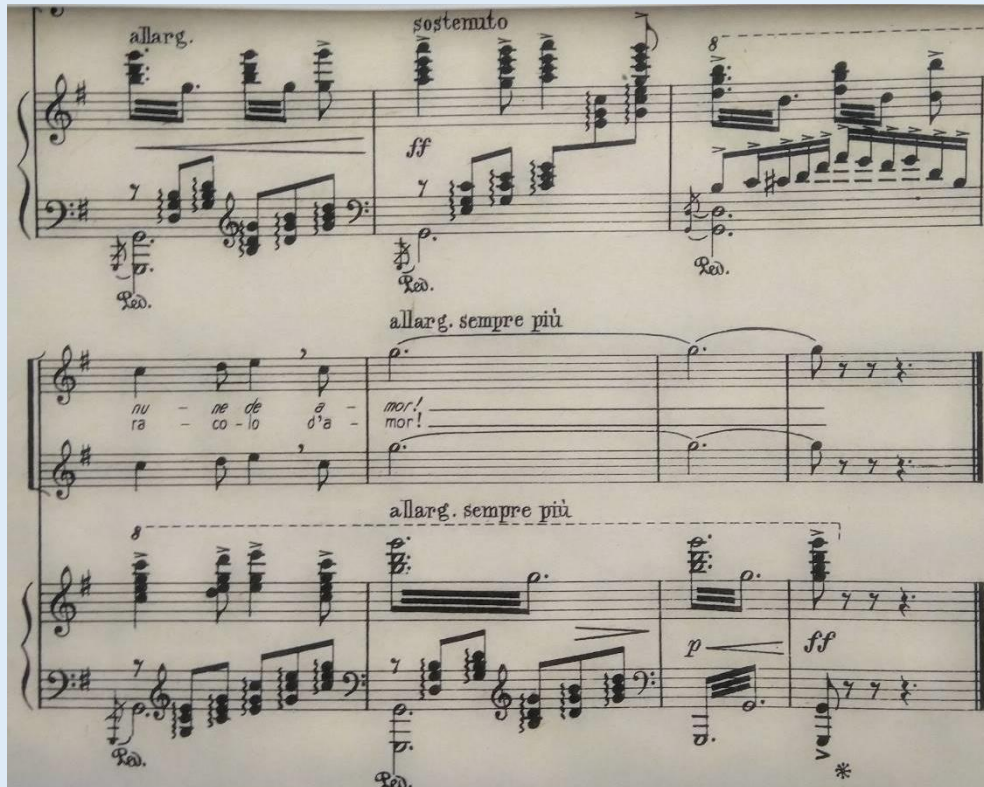
CHEILE SOL ȘI FA - EVOLUȚIE

	1476	1480-82	1483-85	<i>Ave Maria</i>
G-clef				
F-clef				

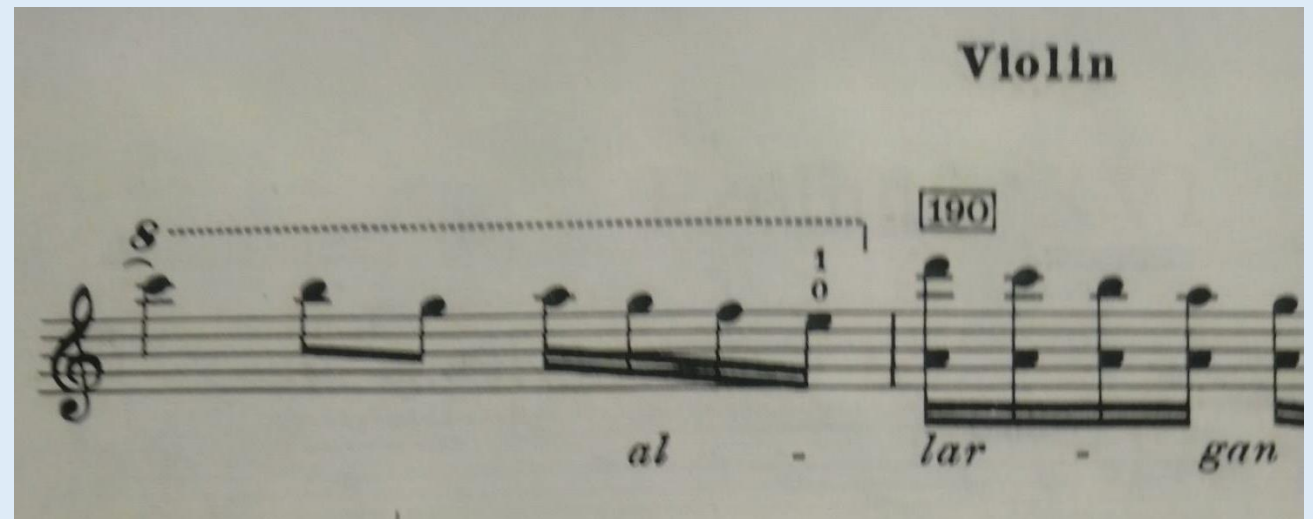
SEMNE de MUTARE LA OCTAVĂ

Semnele de mutare la octavă sunt întrebuințate tot pentru a se evita folosirea mai multor limniuțe suplimentare la portativ, cu scopul de a înscrie notele cât mai mult pe portativ

Octava alta (înaltă) care se scrie în cheia Sol deasupra portativului, având ca efect transpoziția tuturor notelor scrise sub linia punctată la octava superioară (se intonează cu o octavă perfectă mai sus):




allarg. sostenuto
ff
allarg. sempre più
nu - ne de a - mor!
ra - co - lo o'a - mor!
allarg. sempre più
p ff




Violin
[190]
al - lar - gan

Octava bassa (joasă) care se scrie sub portativ, toate notele aflate deasupra liniei punctate intonându-se cu o octavă mai jos

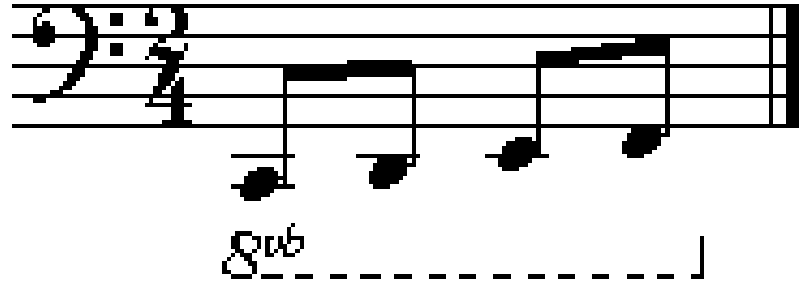
SE SCRIE



SE CITESTE



The image shows two musical staves. The top staff is labeled 'SE SCRIE' and contains a sequence of eight notes on a bass clef staff. Below this staff is a dashed line with a 'b' symbol, indicating an octave lower. The bottom staff is labeled 'SE CITESTE' and contains the same sequence of notes, but they are positioned below the dashed line, indicating they are to be read as an octave lower than written.



The image shows a musical staff with a bass clef and a 2/4 time signature. It contains a sequence of four notes. Below the staff is a dashed line with a 'b' symbol, indicating an octave lower.



15ma bassa

The image shows a musical staff with a bass clef. It contains a sequence of seven notes. Below the staff is a dashed line with a 'b' symbol, indicating an octave lower.

ALTERAȚIILE

Alterațiile sunt semnele grafice cu ajutorul cărora se modifică cromatic ascendent sau descendent înălțimea sunetelor înaintea cărora sunt puse. Au apărut în raportul dintre notele Fa și Si, pentru a rezolva dificultățile de intonație produse de intervalul de cvartă mărită supranumit și „diabolus in musica”

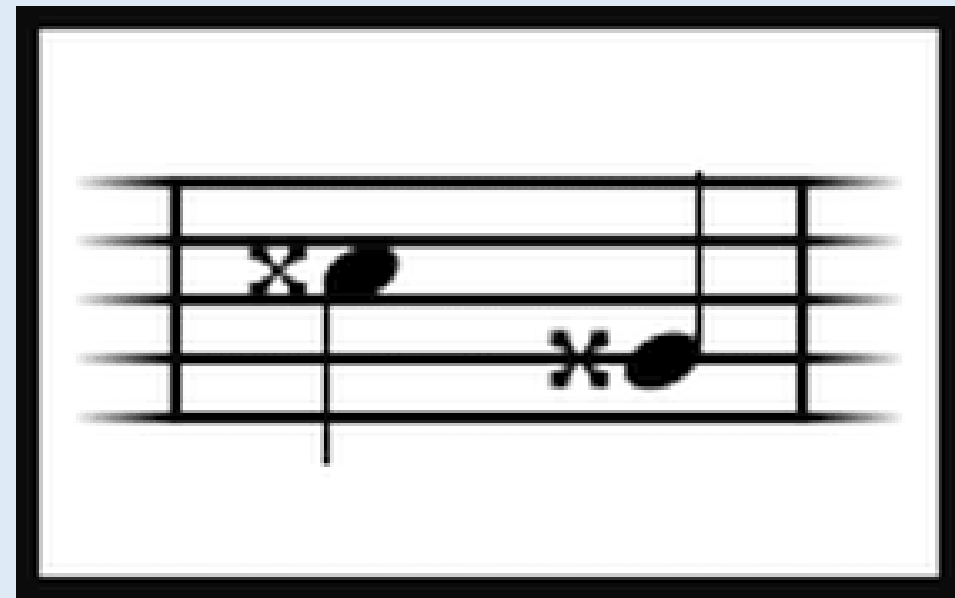
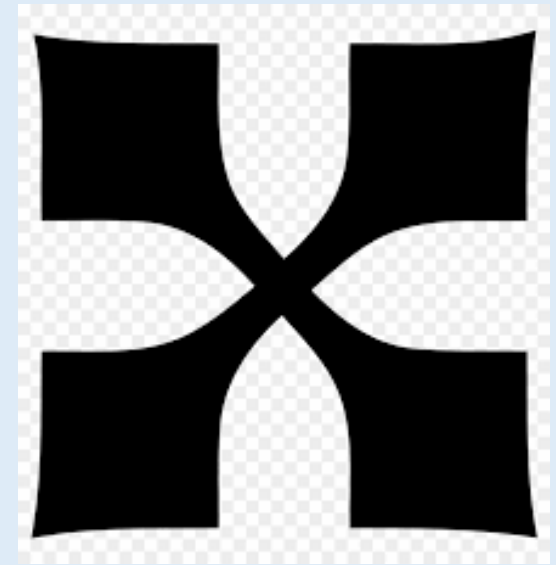
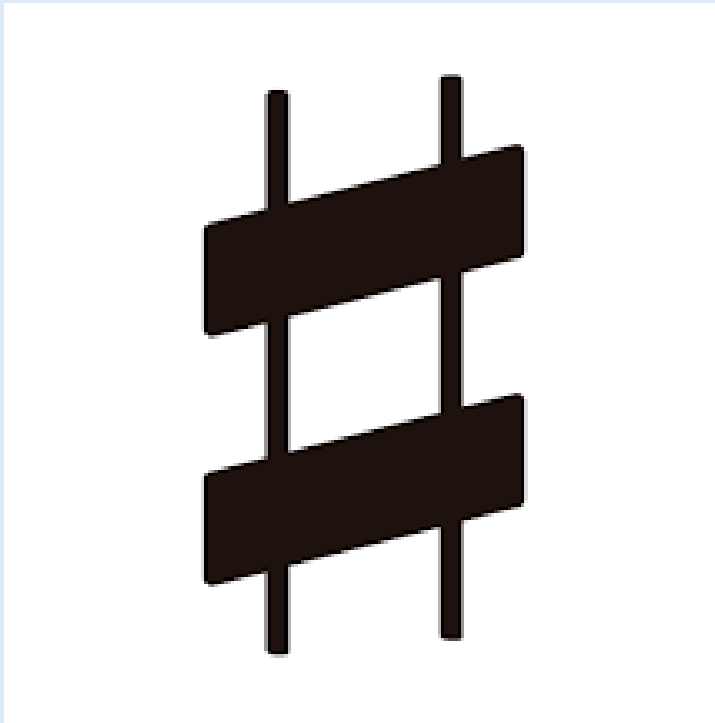
- După efectul pe care îl produc asupra sunetelor naturale, alterațiile se împart în trei categorii:
- **Ascendente** = Diezul, care urcă intonația sunetului natural cu un semiton cromatic;
- Dublu-diezul, care urcă intonația sunetului natural cu un ton cromatic;
- **Descendente** = Bemolul, care coboară sunetul natural cu un semiton cromatic;
- Dublu-bemolul, care coboară un ton cromatic față de sunetul natural;
- **Neutre** = Becarul, anulează efectul oricăroră dintre alterațiile de mai sus, readucând sunetele la înălțimea naturală
- În denumirea literară se adaugă:
 - pentru diez = is
 - pentru dublu-diez = isis
 - pentru bemol = es
 - pentru dublu-bemol = eses

ALTERAȚIILE

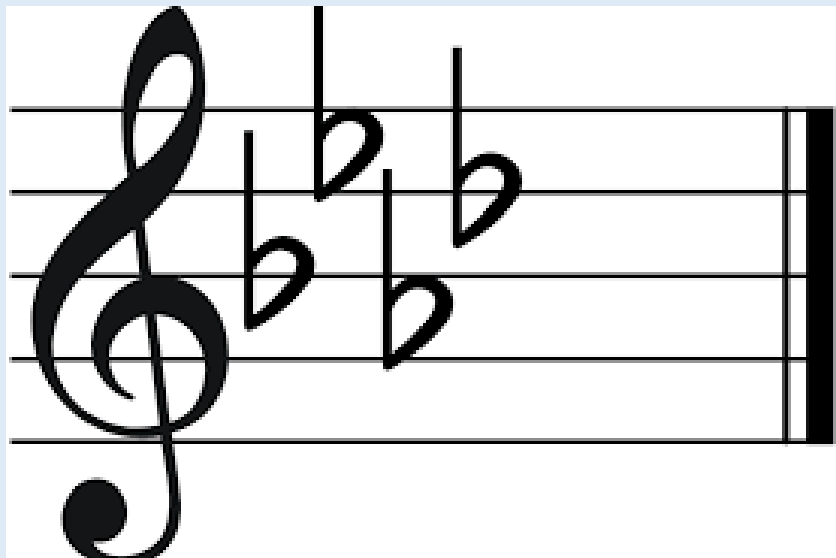
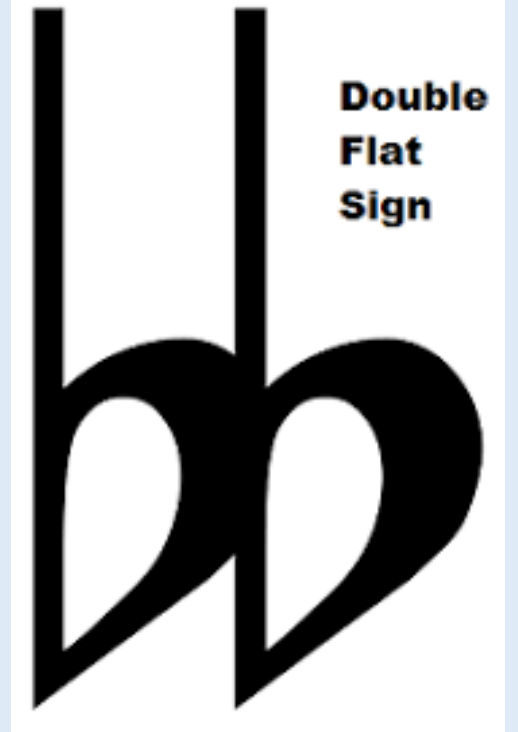
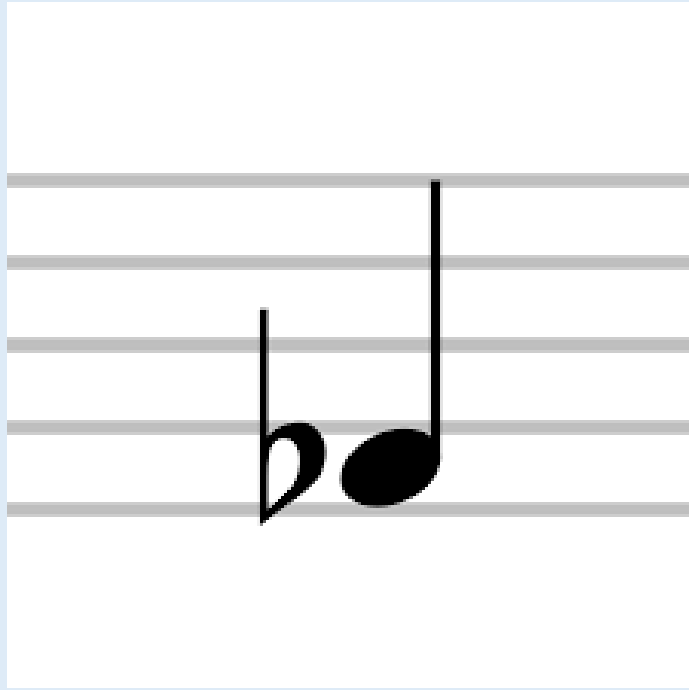
După rolul pe care îl îndeplinesc în notație, alterațiile sunt:

- **Alterații constitutive** = se scriu imediat după cheie, pe portativ, indicând elementele constitutive ale unui sistem muzical. Alterațiile de la armură au efect pe tot parcursul piesei muzicale, asupra tuturor notelor cu același nume din toate octavele.
- **Ele formează armura unei tonalități sau mod** și pot fi:
- **Omogene**: numai diezi (alterațiile se succed la interval de cvintă perfectă ascendentă) sau numai bemoli (alterațiile se succed la interval de cvintă perfectă descendentă);
- **Eterogene**: alterațiile se succed la diferite intervale; se folosesc în culegerile de folclor, la modurile cromatice.
- **Alterații accidentale** (trecătoare sau accidenți) = se scriu pe parcursul lucrării muzicale, înaintea notelor, modificând elementele constitutive indicate de armură. Pot indica cromatism, modulație, revenire sau alterație de precauție.
- Au efect asupra notelor cu același nume din aceeași octavă, până la prima bară de măsură.
- **Alterații de precauție** = au caracter practic. Reprezintă alterații accidentale de revenire, dar care depășesc măsura în care au apărut. Au scopul reamintirii valabilității alterațiilor constitutive, sau a nevalabilității celor accidentale întâlnite înainte și sunt de două feluri: obligatorii și facultative (se notează în paranteze).

ALTERAȚII ASCENDENTE - DIEZ, DUBLUDIEZ



ALTERAȚII DESCENDENTE - BEMOL, DUBLUBEMOL



ALTERAȚII NEUTRE - BECARUL



NOTAȚIA DURATELOR

Fiecare valoare de notă are și o pauză corespunzătoare

Notația actuală se reprezintă în scris prin:

Reprezentarea grafică a valorilor de note și a pauzelor

Diviziunile normale și excepționale al valorilor de note

Semne de prelungire și scurtare a valorilor de note și a pauzelor

În redarea diferitelor durate muzicale ce compun ritmul se folosesc două sisteme de valori de note, cu pauzele corespunzătoare:

Valori binare = au la bază principiul diviziunii binare (se divid cu 2 și puterile lui 2)

Valori ternare = au la bază principiul diviziunii ternare (se divid cu 3 și 3 înmulțit cu puterile lui 2)

DIVIZIUNILE NORMALE ȘI EXCEPȚIONALE

În scopul redării diviziunilor ritmice excepționale ce se întâlnesc în ritmurile binare (trioletul, cvintoletul, sextoletul, septoletul, nonoletul, etc) se utilizează ortografia împrumutată de la diviziunea normală din stânga

În ritmurile ternare, pentru redarea diviziunilor ritmice excepționale (duoletul, cvartoletul, cvintoletul, septoletul, etc.) se utilizează:

Ortografia germană = are la bază- împrumutul valorilor din stânga

Ortografia franceză = are la bază corespondența dintre diviziunea valorilor binare și a celor ternare

SISTEMUL DE DIVIZARE A VALORILOR DE NOTE

A

div. cu 2 cu 4 cu 8 etc.

The first section illustrates the division of a whole note (represented by a circle) into smaller values. It shows a whole note equal to two half notes, four quarter notes, and eight eighth notes. Each row shows the original note on the left, followed by an equals sign and the divided notes on a staff. The notes are arranged in a way that shows their relative positions on the staff.

A

div. cu 3 cu 6 cu 12 etc.

The second section illustrates the division of a whole note into three, six, and twelve parts. It shows a whole note equal to three eighth notes, six sixteenth notes, and twelve thirty-second notes. Each row shows the original note on the left, followed by an equals sign and the divided notes on a staff. The notes are arranged in a way that shows their relative positions on the staff.

Sisteme de divizare

Punctul de prelungire poate fi:

Punct simplu = care așezat la dreapta unei valori de note sau pauze, prelungeste durata acesteia cu jumătate din ea-acesta este de două feluri: constitutiv (sau complementar), atunci când prin utilizarea lui toate valorile de note și pauze binare devin ternare; augmentativ (sau suplimentar), atunci când nu transformă diviziunea ternară, ci reprezintă doar o valoare adăugată

Dublul punct = prelungeste nota cu jumătate din valoarea primului punct (jumătate din jumătatea ei), nu poate fi decât augmentativ

Triplul si cvadruplul punct = prelungesc valoarea notei cu jumătate din valoarea punctului anterior, ca și la dublul punct, nu pot fi decât augmentative, deoarece altfel ar da naștere unor diviziuni care nu se folosesc în muzică

VALORI DE NOTE CU PUNCT

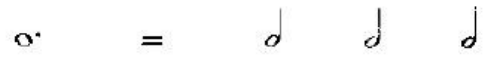
— cumul de valori ritmice egale



— cumul de valori ritmice inegale



— cumul de valori ritmice în lanț



Semne de prelungire și scurtare a valorilor de note și a pauzelor

Legato-ul de prelungire = este semnul grafic (arcu) care unește două sau mai multe sunete de aceeași înălțime (nu se folosește și la pauze); legato de prelungire nedeterminată (legato francez- care prelungeste sunetul până la încetarea vibrațiilor în cazul pianului sau percuției sau la alte instrumente o prelungire foarte mică); mezzo-legato (sau legato-staccato)

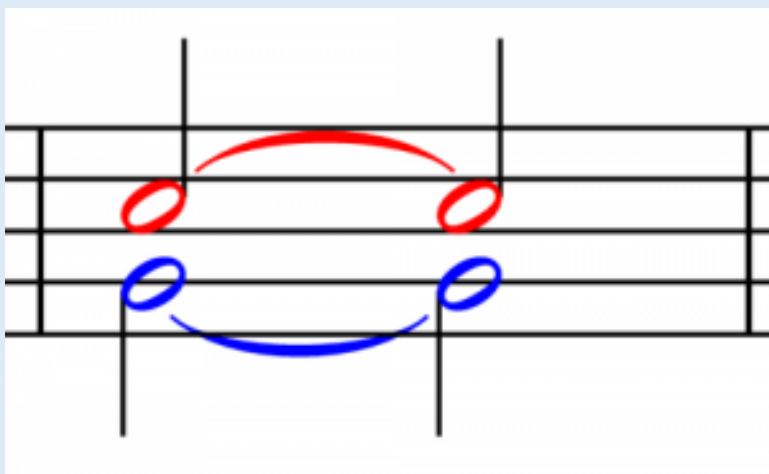
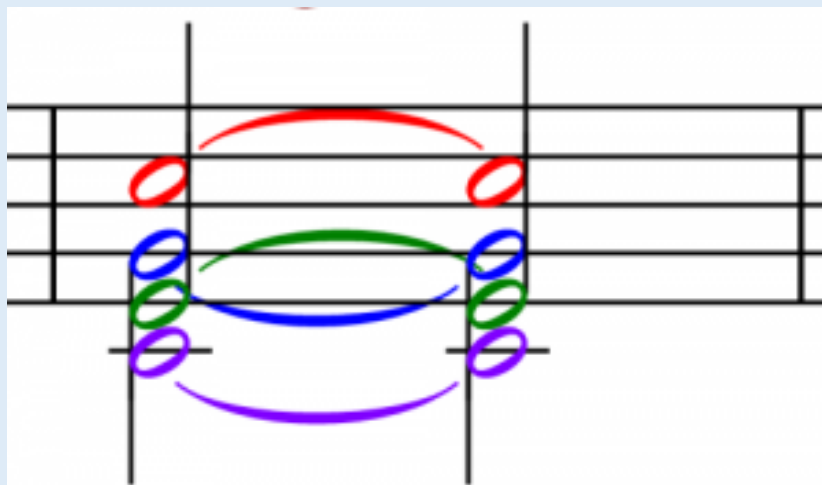
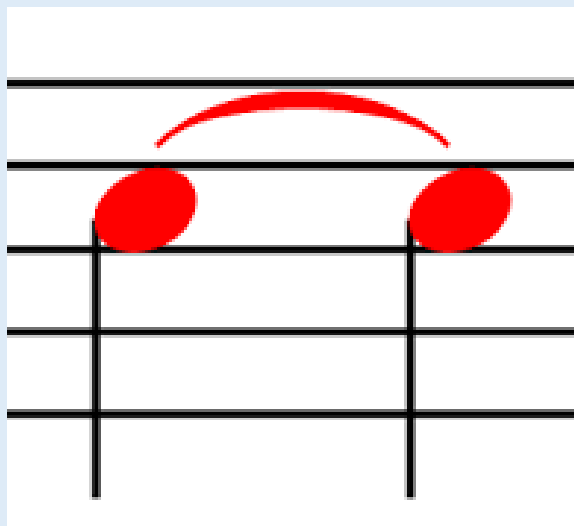
Legato de expresie = se folosește pentru a lega două sau mai multe sunete de aceeași înălțime, dar și pentru a lega două sau mai multe sunete de înălțimi diferite, pentru a indica trecerea cursivă, de la un sunet la altul

Executarea unor pauze foarte scurte, obținute din scurtarea duratei sunetului anterior se poate nota prin intermediul **semnelor de respirație** (pentru voci omenești și instrumente de suflat) și se notează sub forma unei virgule, sau mai rar, semnul de forma unui unghi ascuțit cu vârful în jos.

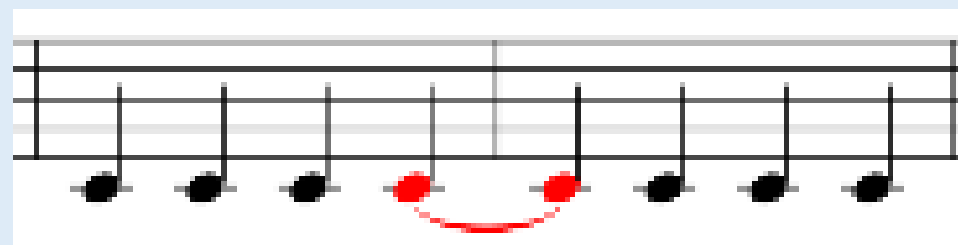
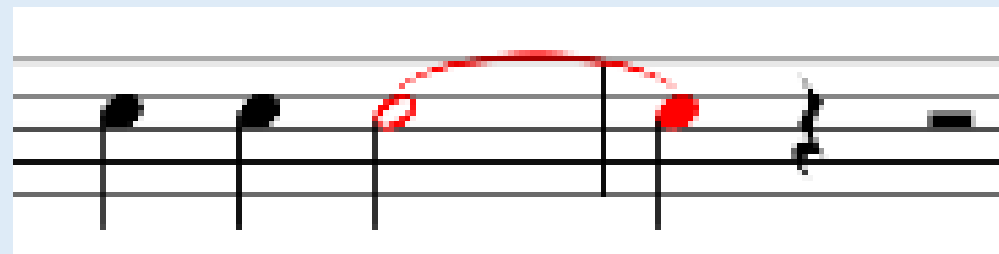
Coroana sau fermata = semnul grafic care, așezat deasupra sau dedesubtul unei valori de note sau pauze, indică o prelungire nedeterminată. Poate avea rol de cezură. Se poate nota lângă coroană și termenul **Longa** sau **Lungo**, pentru prelungire excesivă, sau termenul **Corta**, pentru o coroană mai mică

LEGATO DE PRELUNGIRE

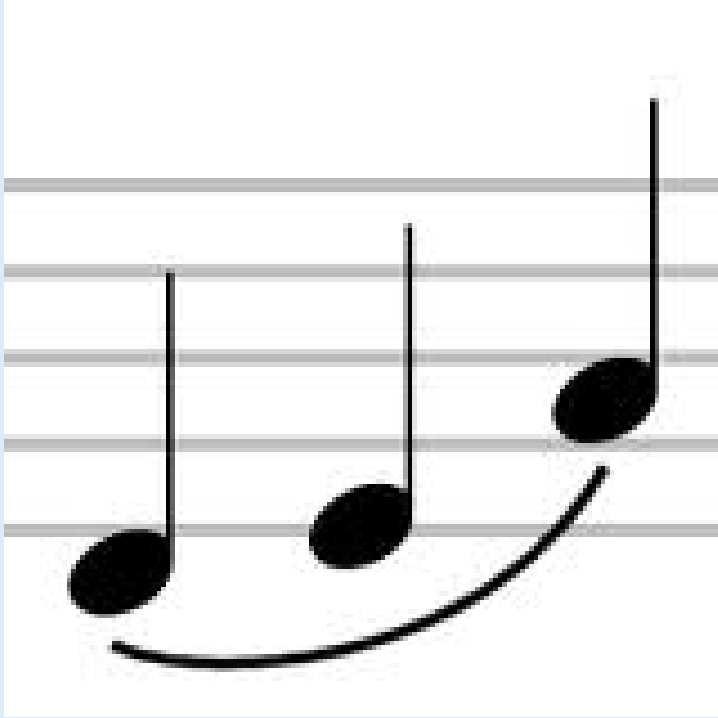
ÎN MĂSURĂ



PESTE BARA DE MĂSURĂ



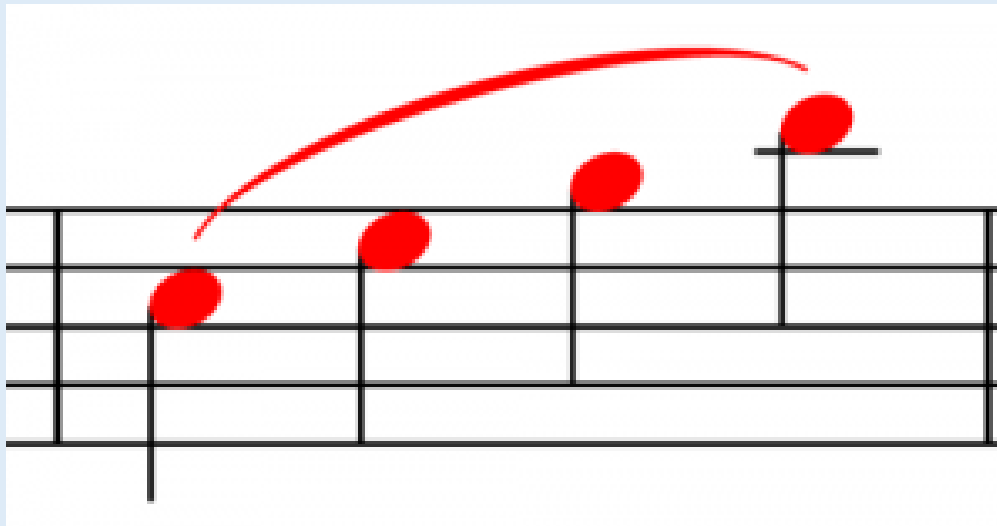
LEGATO DE EXPRESIE



Andante grazioso (♩ = 120)

A musical score for piano in 3/4 time, marked "Andante grazioso" with a tempo of 120 beats per minute. The key signature has three sharps (F#, C#, G#). The score consists of two measures. The right hand has a melody with fingerings 2, 4, 3 and 2, 4, 3. The left hand has a bass line with fingerings 4 and 4. Dynamics include piano (p) and accents (>).

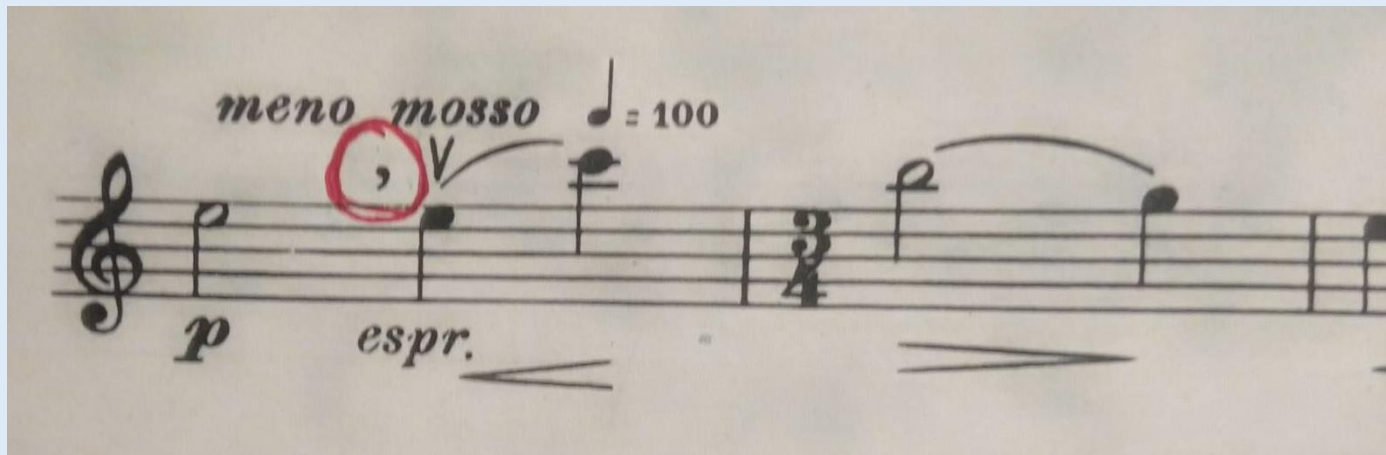
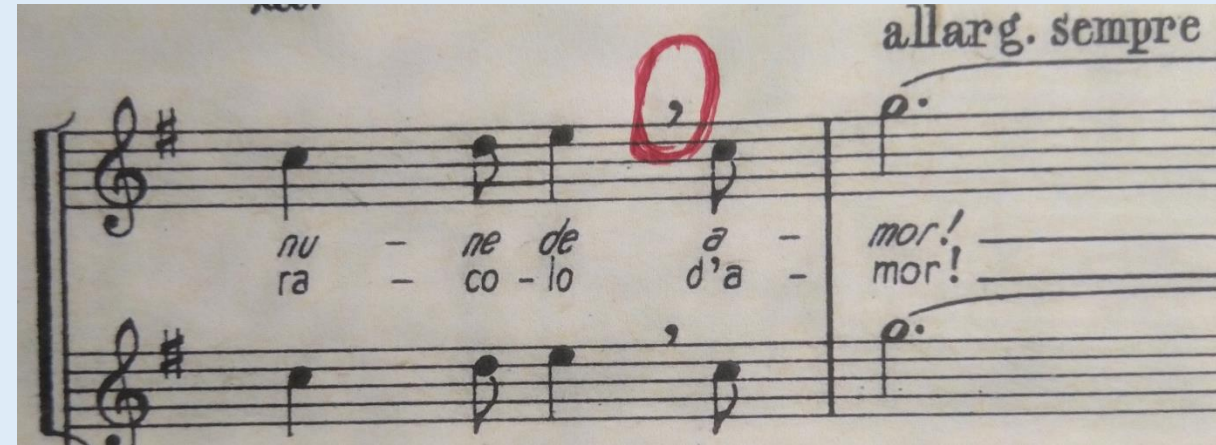
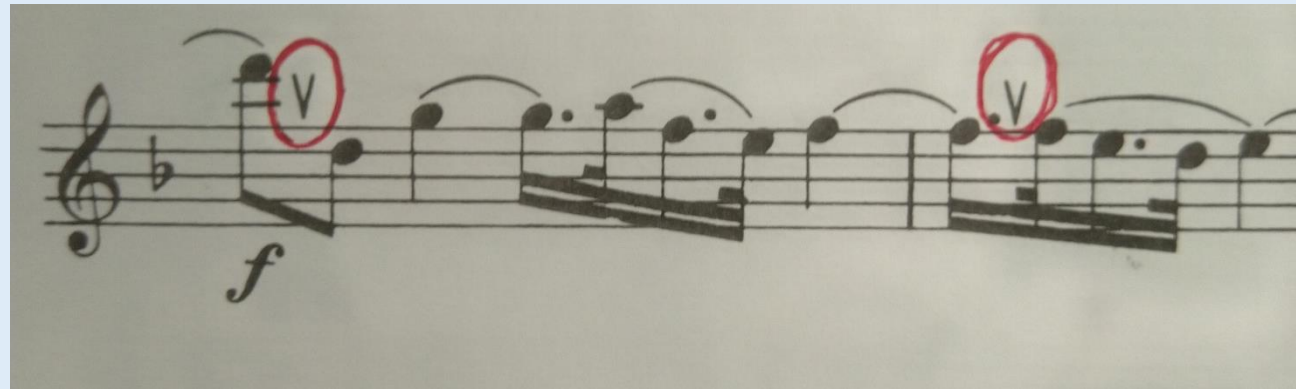
dolce e molto legato

A musical score for piano in 3/4 time, marked "dolce e molto legato". The key signature has three sharps. The score consists of two measures. The right hand has a melody with dynamics p, cresc., and sf. The left hand has a bass line with dynamics p and sf. There are articulation marks (ped. and *) under the bass line.

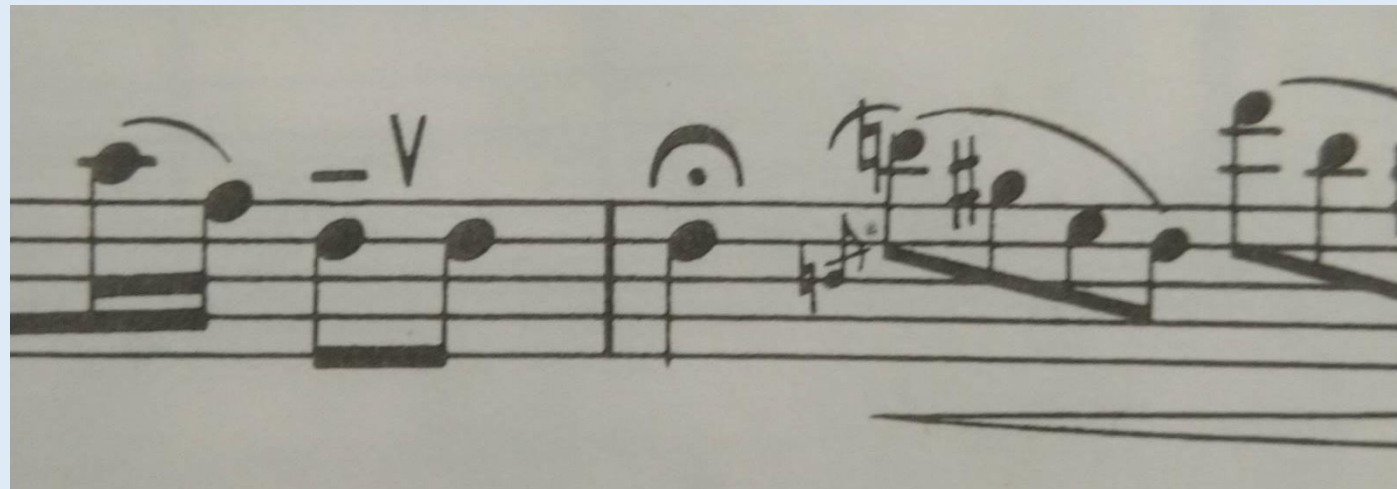
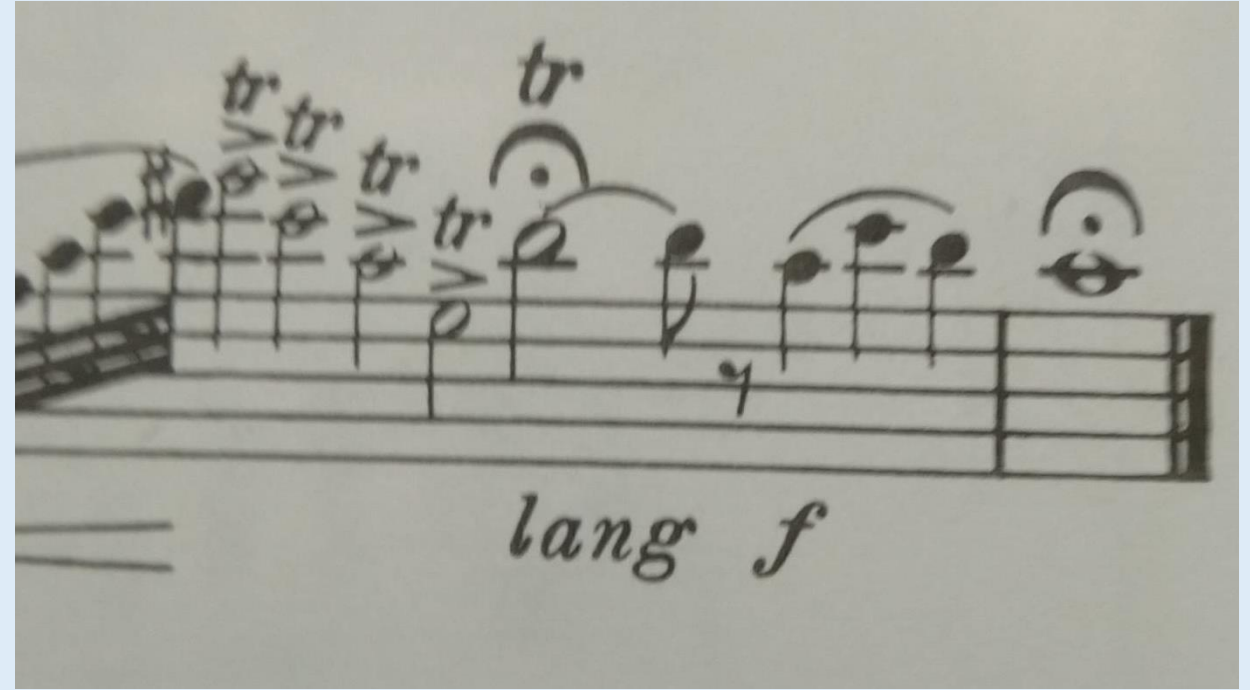
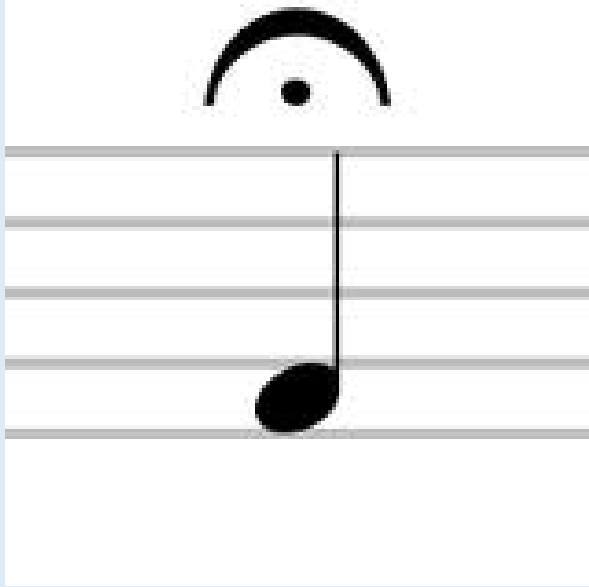
SEMNELE DE RESPIRAȚIE

INSTRUMENTE MUZICALE

VOCI OMENEȘTI



COROANA sau FERMATA



RITMUL MUZICAL

Durata sunetului generează ritmul muzical

Sucesiunea organizată a elementelor, proceselor și fenomenelor în timp și spațiu se definește ca **ritm muzical**

Într-o succesiune de durate sonore ce generează ritmul muzical, pot fi introduse **accente**, ce pot diferenția anumite sunete

Dacă accentele introduse în această succesiune sunt periodice, succesiunea de durate **se poate împărți în segmente (măsuri)**, aceste accente se numesc **accente metrice** și constituie un element de organizare a ritmului muzical propriu-zis: **metrul muzical**

Periodicitatea accentelor metrice face ca timpii să aibă intensități diferite, fiind de două feluri: **timp slabi (neaccentuați)-Arsis** și **timp tari (accentuați)- Thesis**

Metrul muzical reprezintă elementul de măsurare a ritmului muzical

Unitatea metrică cuprinsă între două accente principale de aceeași intensitate se numește **măsură**

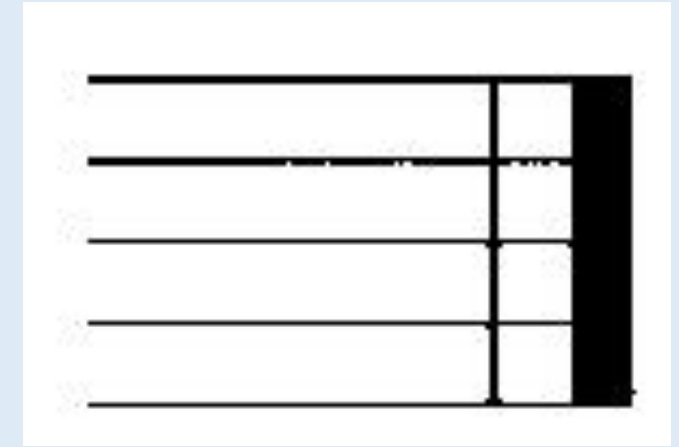
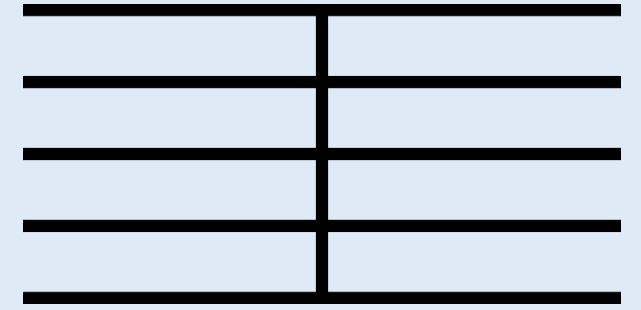
Este limitată grafic de linii care taie vertical liniile portativului, numită bară de măsură

La sfârșitul partiturii sau pe parcursul ei (uneori) se folosește bara dublă sau finală

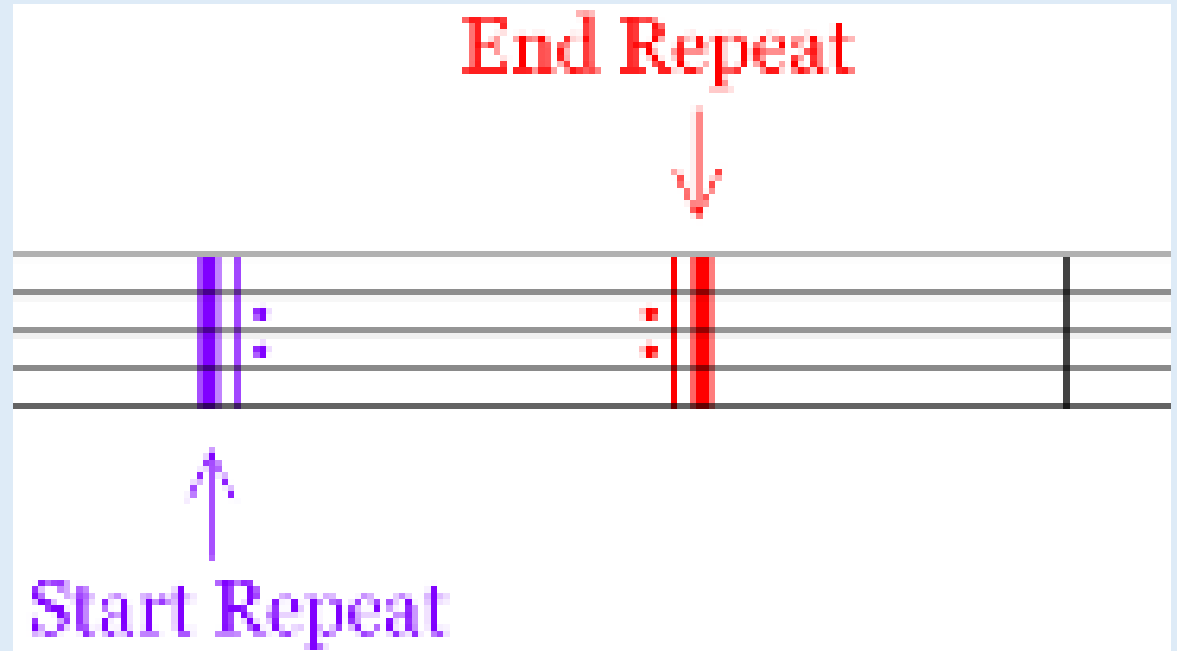
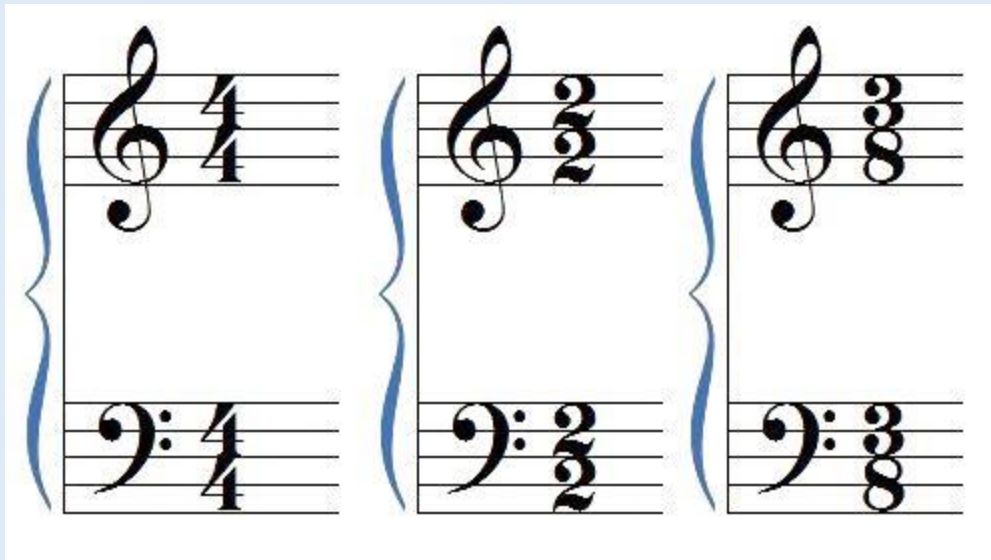
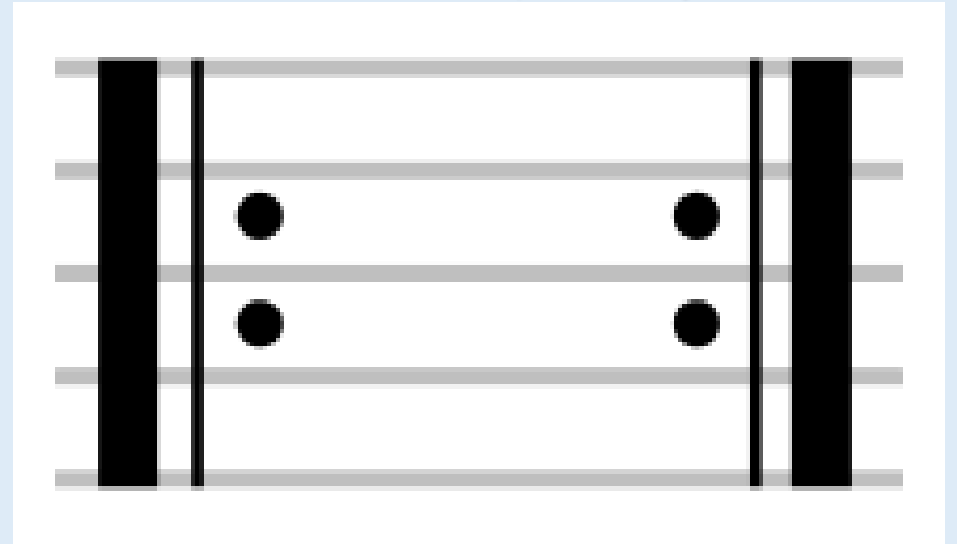
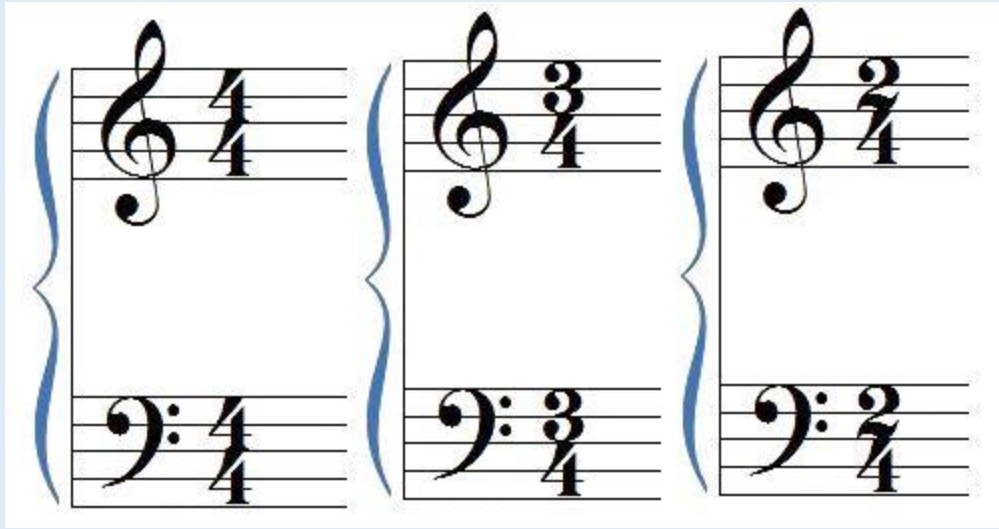
Astăzi, măsurile se notează prin două cifre suprapuse, prima cifră indicând numărul timpilor, iar cea de dedesubt valoarea fiecărui timp

RITMUL MUZICAL: Măsurile, Bara de măsură

2	3	4
4 ♪ ♪	4 ♪ ♪ ♪	4 ♪ ♪ ♪ ♪
2	3	4
2 ♪ ♪	2 ♪ ♪ ♪	2 ♪ ♪ ♪ ♪
2	3	4
8 ♪ ♪	8 ♪ ♪ ♪	8 ♪ ♪ ♪ ♪



RITMUL MUZICAL: Măsurile, Bara de repetiție



**Double
Bar Line**



**Final
Double
Bar Line**



ACCENTELE MUZICALE

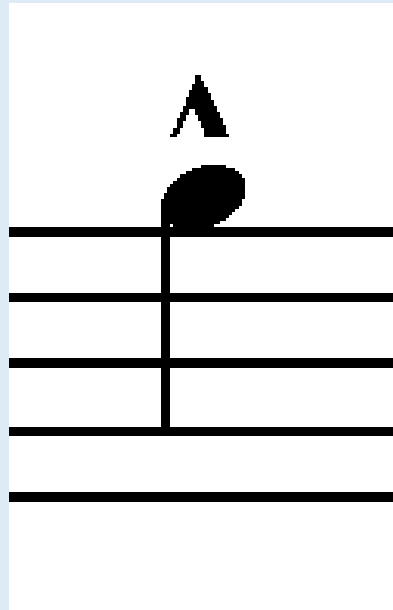
Accentele au scopul de a scoate în evidență anumite sunete muzicale, față de celelalte sunete dintr-o piesă muzicală




Accentele pot fi:

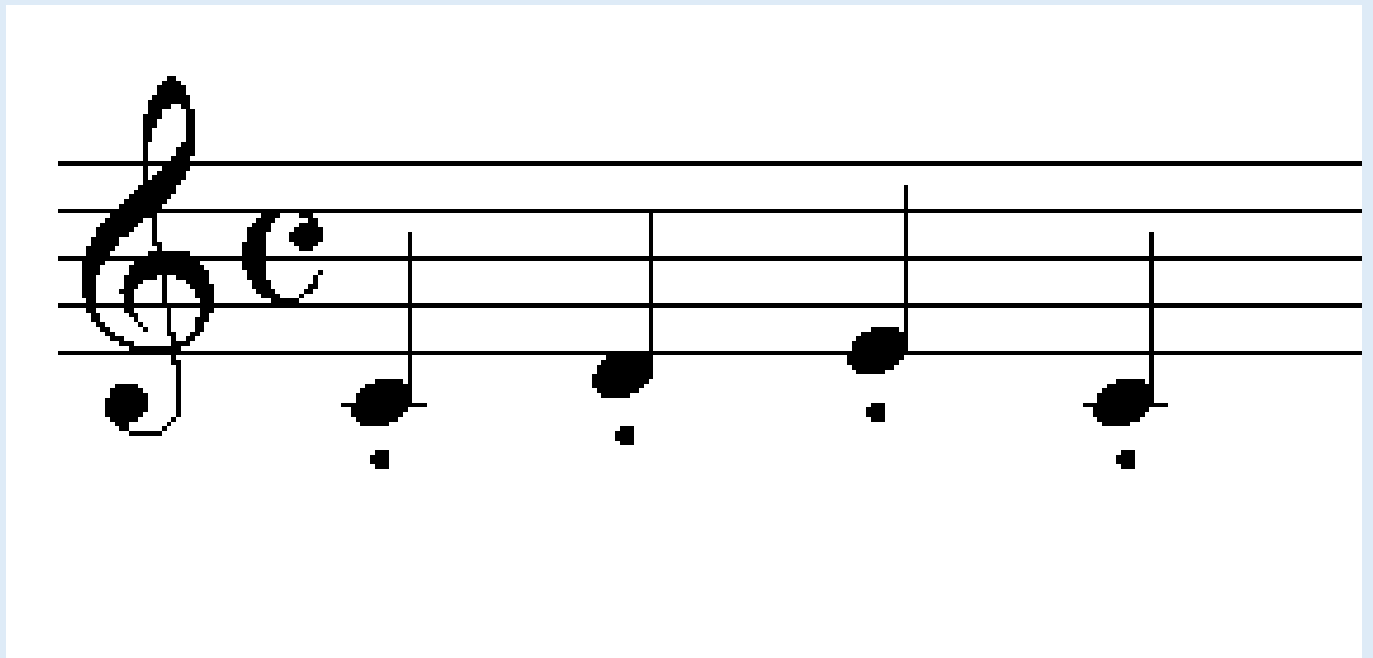
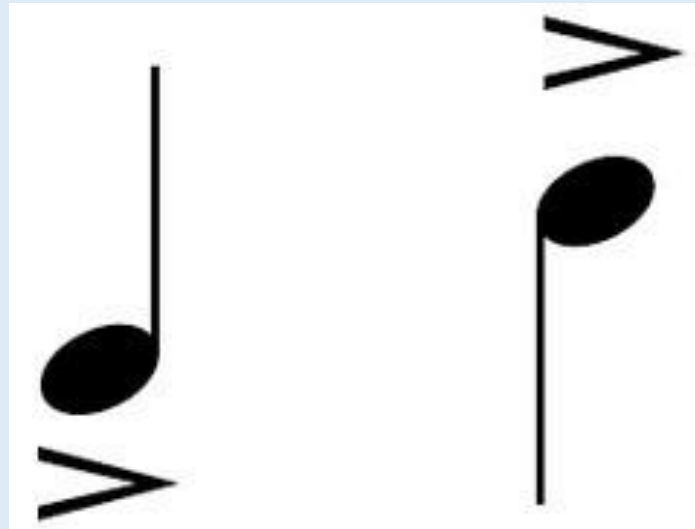
Accente naturale-ritmice, metrice, melodice și cele expresive (care provin din text) și nu se notează decât foarte rar, ele rezultă firesc, din structura ritmică, metrică și melodică a piesei muzicale

Accente impuse - constau în semne și termeni pe care compozitorul le prevede în mod intenționat, pentru a marca rolul deosebit al unor sunete în redarea expresiei muzicale

Notarea lor a început în epoca alexandrină (secolul 2 Î.Hr.) prin semne grafice cu denumiri grecești și latinești



Term	Symbol
<i>staccato</i>	
<i>accent</i>	
<i>tenuto</i>	



TEMPOUL MUZICAL

Redarea caracterului pieselor muzicale este dat de indicațiile care privesc tempoul, adică gradul de iuțeală sau mișcarea unei lucrări muzicale

În secolele trecute, tempoul era păstrat prin tradiție, lăsat la libera alegere a interpretului sau stabilit pe baza unor termeni convenționali care se mai folosesc și astăzi

Clasificarea termenilor:

Termeni propriu-ziși de mișcare: pentru mișcări rare, pentru mișcări mijlocii, pentru mișcări repezi

Termeni agogici (de nuanțare a mișcării): în vederea interpretării adecvate a textului muzical

Termeni care indică o rărire treptată a tempoului

Termeni care indică o accelerare treptată a tempoului

Termeni care se folosesc pentru a reveni la tempoul inițial

Termeni auxiliari-exprimarea tempoului, de redare a expresiei sau din dans

TEMPOUL MUZICAL - Termeni

Termeni propriu-ziși de mișcare: pentru mișcări rare (*Largo, Lento, Adagio*)

pentru mișcări mijlocii (*Andante, Moderato, Allegretto*)

pentru mișcări repezi (*Allegro, Vivace, Presto*)

Three staves of musical notation in common time (C). The tempo is marked *Largo* with a quarter note equal to 30 (♩ = 30). The first two staves are identical and end with a fermata. The third staff is also identical but ends with a fermata and the letter 'A'.

Musical notation for *Andante* with a quarter note equal to 80 (♩ = 80). The tempo is marked *Piano*. The notation shows a grand staff with treble and bass clefs, both in 4/4 time, with a fermata on the treble staff.

Musical notation for *Lento* with a quarter note equal to 60 (♩ = 60). The tempo is marked in red. The notation shows a single staff in 4/4 time with a fermata.

Musical notation for *Adagio* with a quarter note equal to 60 (♩ = 60). The notation shows a single staff in 4/4 time with a fermata.

Musical notation for *Moderato*. The notation shows a grand staff in common time (C) with a key signature of one flat. The tempo is marked *Moderato*. The notation includes fingerings (1, 2, 3, 2, 1) and a dynamic marking of *P delicatissimo*.

Allegretto

p

This musical score is for an Allegretto in 3/4 time. The key signature has one sharp (F#). The piece is marked piano (*p*). The melody in the right hand consists of quarter notes and eighth notes, with several phrases slurred together. The bass line provides harmonic support with chords and rests.

Presto ♩=160

This musical score is for a Presto in 4/4 time, with a tempo marking of 160 beats per minute. The key signature is not explicitly shown but appears to be C major. The melody is a simple, rhythmic sequence of quarter notes on a single staff.

Allegro

Mozart, *Piano Sonata K457*, 1st movement

f *p* *etc.*

This musical score is for an Allegro in 3/4 time, from Mozart's Piano Sonata K457, first movement. The key signature has three flats (Bb, Eb, Ab). The piece is marked forte (*f*) in the beginning and piano (*p*) later. It features a trill (*tr*) and a fermata. The score ends with *etc.*

Vivace *Sempre legato*

p dolce

This musical score is for a Vivace in 2/4 time. The key signature has four sharps (F#, C#, G#, D#). The piece is marked piano (*p*) and dolce. The instruction *Sempre legato* is written above the staff. The melody is a continuous, flowing line of eighth and sixteenth notes.

Termeni agogici (de nuanțare a mișcării): în vederea interpretării adecvate a textului muzical

Au fost introduși în anul 1884 de către H. Riemann

Termeni care indică o rărire treptată a tempoului (Rallentando, Ritardando, Allargando)

Termeni care indică o accelerare treptată a tempoului (Accelerando, Precipitando, Stretto)

Termeni care se folosesc pentru a reveni la tempoul inițial (A Tempo, Tempo primo)

Termeni auxiliari pentru exprimarea tempoului (adjective sau adverbe care se adaugă la principalii termeni de mișcare pentru a-l face mai precis):

(Largo ma non tanto, Molto adagio, Allegro ma non troppo, Piu lento, Tempo giusto, Con giusteza)

Termeni auxiliari pentru exprimarea tempoului



Tempo giusto.

mf

Ped. *

appassionato

ff

45

Ped. *

Presto giocoso assai.

sf ff sempre marcatissimo

4 8 4 3 4

7 Calme

p

Ped.

Allegro appassionato

f

1

1 3 5

Ped.

Grave (dramatico)

Se de - za - gre - gã

Se de - za - gre - gã

Se de - za - gre - gã

unis. Se de - za - gre - gã

Detailed description: This image shows a page of musical notation for a piece titled 'Grave (dramatico)'. It features four staves. The top three staves are vocal lines, each with lyrics 'Se de - za - gre - gã'. The bottom staff is a piano accompaniment line, marked 'unis.' and 'f'. The tempo is 'Grave (dramatico)'. Dynamics include 'f' and 'sf'.

Marche funèbre.
Lento.

p

Detailed description: This image shows the beginning of a piano score for 'Marche funèbre. Lento.'. It consists of two staves, treble and bass clef. The tempo is 'Lento.'. The key signature has three flats. The music features a series of chords and triplets in the right hand, and a steady bass line in the left hand. A piano dynamic 'p' is indicated.

Grave

f *tr*

Detailed description: This image shows a page of musical notation for a piece titled 'Grave'. It features two staves. The tempo is 'Grave'. The music includes a piano accompaniment with a dynamic 'f'. There are trills ('tr') and triplets ('3') in both hands. The key signature has one sharp.

Tempo commodo.

p

This image shows a single staff of music in treble clef with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a common time signature (C). The tempo is marked 'Tempo commodo.' and the dynamic is 'p' (piano). The music consists of a series of eighth notes, some beamed together, with a few quarter notes.

Largamente in 6/8 ♩ = 88

Con molta espressione

Pianoforte

mf *Rall.* *A tempo mp*

This image shows a piano score for 'Largamente in 6/8' in a key of three sharps. The tempo is 88 beats per minute. The score is for piano and includes dynamic markings 'mf', 'Rall.', and 'A tempo mp'. The music is in 6/8 time and features a mix of eighth and quarter notes.

Tempo di Valse. (♩. = 72.)

leggiere

p

This image shows a piano score for 'Tempo di Valse.' in a key of three sharps and 3/4 time. The tempo is 72 beats per minute. The score includes the instruction 'leggiere' and the dynamic 'p'. It features triplet markings and fingerings (1, 2, 3, 4) for the right hand.

Tempo di Menuetto

This image shows a piano score for 'Tempo di Menuetto' in a key of three sharps and 3/4 time. The music is in 3/4 time and consists of eighth and quarter notes in both hands.

Andantino malinconico

Murmelnd singt die Quel - le, tau - igglänzt die cantando

una corda legato

un poco pesante

Ped. simile

This image shows a piano score for 'Andantino malinconico' in a key of two flats and 6/8 time. It includes a vocal line with lyrics: 'Murmelnd singt die Quelle, tauigglänzt die'. The piano accompaniment includes markings for 'una corda legato', 'un poco pesante', and 'Ped. simile'. Fingerings and accents are indicated with numbers and asterisks.

Con allegrezza (♩ = 140)

8va

f risoluto *rit.* *a tempo* *mp dolce*

rit. *a tempo*

f risoluto

This image shows a piano score for 'Con allegrezza' in a key of two flats and 4/4 time. The tempo is 140 beats per minute. The score is for two pianos (I and II) and includes dynamic markings 'f risoluto', 'rit.', 'a tempo', and 'mp dolce'. There is an '8va' marking for the first piano part.

NOTAȚIA INTENSITĂȚII

Intensitatea sunetelor este dată de amplitudinea vibrațiilor în mod direct proporțional, dar depinde și de depărtarea auditoriului față de sursa sonoră, de calitatea mediului de propagare a vibrațiilor, precum și alte condiții

Din intensitatea sonoră ia naștere **dinamica muzicală**

Melodia, fără schimbări de intensitate, fără accente pierde din valoarea ei expresivă, devine monotonă și greu de înțeles

Notația intensității se face prin 3 modalități:

prin litere (inițialele unor termeni italienești)

prin cuvinte (expresii) care exprimă grade diferite ale dinamicii

prin semne grafice (de exemplu accentele)

Semnele dinamice se împart în 2 categorii, în funcție de efectul pe care îl produc în interpretarea artistică:

nuanțe (care se extind asupra unui fragment sau părți din lucrarea muzicală)

accente, al căror efect se extinde numai asupra notelor pe care sunt așezate

NUANȚELE

Se notează sub portativ, cu excepția muzicii cu text, caz în care se notează deasupra, pentru a nu se confunda cu literele textului

Sunt reprezentate prin semne grafice sau termeni din limba italiană prescurtați și se împart în 3 categorii:

termeni care indică o intensitate uniformă (piano = încet, mezzo-piano = potrivit de încet, forte = tare, fortissimo = foarte tare)

termeni schimbarea progresivă a intensității (crescendo = crescând, molto cresc. = crescând mult intensitatea, rinforzando = crescând energic), sau descreșterea progresivă a intensității (descrecendo = decrescând din intensitate, diminuendo = micșorând intensitatea, perdendosi = pierzându-se sunetul)

termeni care indică schimbarea progresivă a intensității și schimbarea progresivă a mișcării: calando = potolind intensitatea și mișcarea, mancando = slăbind intensitatea și încetinind mișcarea, incalzando = creștere și accelerare

Termenii de nuanțe pot fi însoțiți de alți termeni auxiliari cu scopul de a sublinia, de a preciza mai bine felul cum trebuie interpretate nuanțele respective: molto = mult, piu = mai, sempre = mereu, subito = brusc, assai = destul

Terme en italien	Abréviation
<i>pianississimo</i>	<i>ppp</i>
<i>pianissimo</i>	<i>pp</i>
<i>piano</i>	<i>p</i>
<i>mezzo piano</i>	<i>mp</i>
<i>mezzo forte</i>	<i>mf</i>
<i>forte</i>	<i>f</i>
<i>fortissimo</i>	<i>ff</i>
<i>fortississimo</i>	<i>fff</i>

Terme ou signe	Abréviation
<i>decrescendo</i>	<i>decresc.</i>
<i>diminuendo</i>	<i>dim.</i>
<i>smorzando</i>	<i>SMORZ.</i>
<i>meno forte</i>	
<i>morendo</i>	<i>MOR.</i>
<i>calando</i>	<i>cal.</i>

mp

$\text{♩} = 100$
1.

mp

8

mp

mp

rit. e dim. - - - pp

mf

$\text{♩} = 50$

mf

"It rests me ³ to be a-mong

Adagio

Piano

mf



Adagio ♩ = 42

Slowly, in 2
Gmaj7

Ritornello theme part 1

3 note chord.)

Loads of repetition, of individual notes, of bars and of whole phrases

Ritornello theme part 2

Syncopatic

ff

Allegro con brio, feroce.

ff

1

1

Maestoso (Alla marcia)

ff

Fl.

Ob.

Fg.

Cor.

Tr.

Timp.

VI. I

VI. II

Vla.

Vlc.

„Cb.

pp

10

15

ff

fff

A snippet of handwritten musical notation on aged paper. It features two staves with treble clefs and a common time signature (C). The top staff contains a triplet of eighth notes in the first measure, followed by a quarter note in the second measure, and a half note in the third measure. The bottom staff contains a quarter note in the first measure, followed by a half note in the second measure, and a quarter note in the third measure. A large, bold *fff* dynamic marking is written across the middle of the staves. At the bottom of the page, the text "Led.* Led.*" is written.

Tempo I

A snippet of printed musical notation on a white background. It features four staves. The top two staves are in treble clef, and the bottom two are in bass clef. The key signature has three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is common time (C). The first two staves are grouped together with a brace on the left. The first measure of the top two staves contains a triplet of eighth notes. The second measure contains a quarter note, and the third measure contains a half note. The dynamic marking *fff pesante m.d.* is written below the first two staves. The bottom two staves also contain a triplet of eighth notes in the first measure, a quarter note in the second measure, and a half note in the third measure. The dynamic marking *fff pesante m.s.* is written below the bottom two staves. At the bottom of the page, there are some faint markings that appear to be "Led.*" repeated.

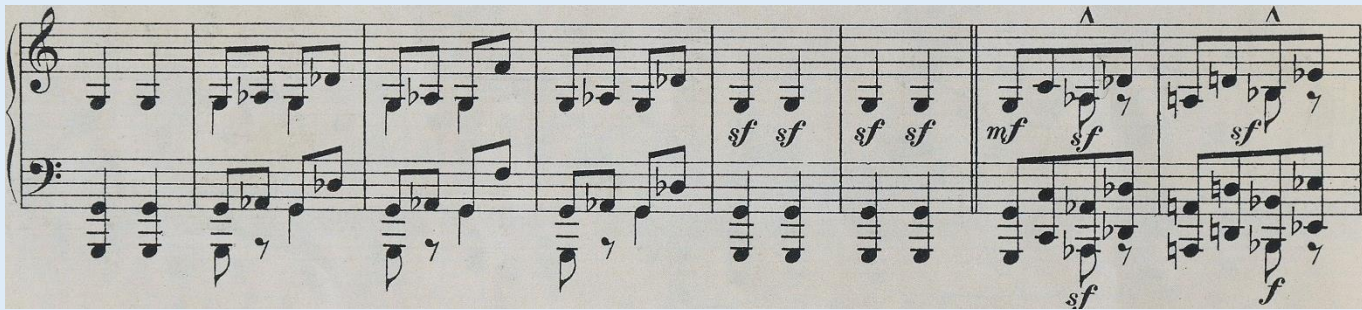
fp

A musical score snippet in treble and bass clefs, key of D major, and common time. The first measure features a piano introduction with a forte piano (*fp*) dynamic. The second measure continues with a similar texture. The third measure shows a piano (*pp*) dynamic. The score includes various note values and rests.

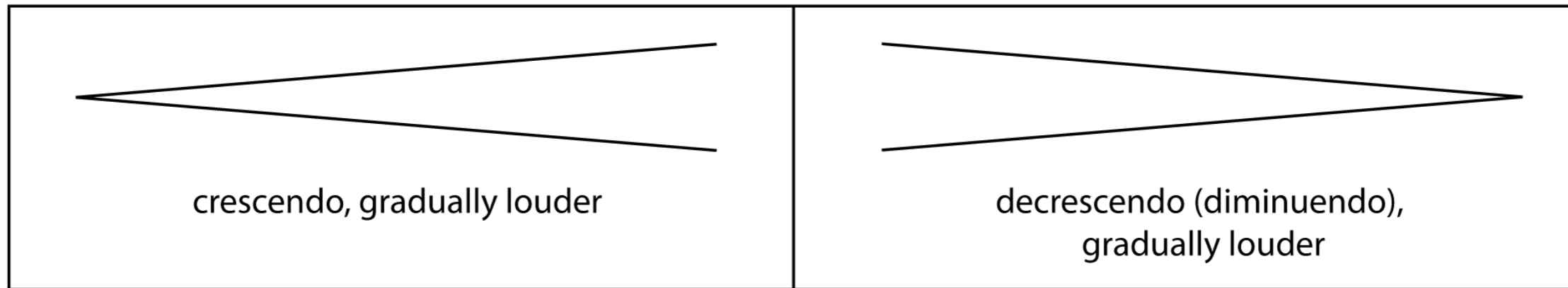
Grave

A musical score snippet in treble and bass clefs, key of B-flat major, and common time, marked "Grave". The first measure features a forte piano (*fp*) dynamic. The second measure continues with a similar texture. The third measure shows a piano (*p*) dynamic. The fourth measure features a fortissimo (*sf*) dynamic. The score includes various note values, rests, and a fermata over the final measure.

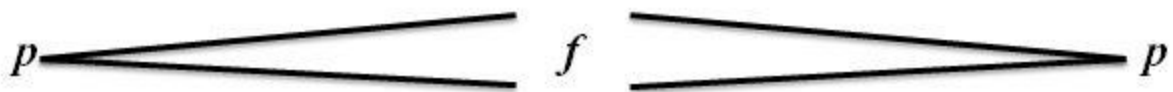
sfz



Semne de creștere și descreștere a intensității



gradually getting louder  gradually getting softer



crescendo (*cresc.*)

decrescendo (*decresc.*)
or diminuendo (*dim.*)

The image shows two staves of musical notation in treble clef with a common time signature (C). The first staff has two measures. The first measure contains two quarter notes with a wedge labeled "molto" underneath, starting from a dynamic of *f*. The second measure contains two quarter notes with a wedge labeled "molto" underneath, starting from a dynamic of *ppppp* and ending at *f*. The second staff is identical to the first, but includes a "3" above the first measure, indicating a triplet. The dynamics markings *ppppp* and *moltissimo* are also present in the second measure of the second staff.

TIMBRUL MUZICAL

Timbrul muzical este acea calitate a sunetului care face să se distingă un sunet după sursa sonoră care l-a produs, care îi conferă personalitate sonoră și „culoare” proprie, permițând nu numai individualizarea sursei emitente fără a o vedea, dar și diferențierea calitativă a instrumentelor muzicale de același fel

Notarea timbrului muzical a apărut odată cu dezvoltarea formelor polifonice și a muzicii instrumentale

Începând cu secolul XVIII se acordă o preocupare deosebită pentru combinațiile de timbruri muzicale, notația acestuia constând în **alcătuirea partiturii cu notarea numelui fiecărui instrument sau fiecărei voci ce se utilizează în acea partitură**, și din semne sau termeni speciali care indică schimbări de timbru

Apare orchestrația, care este considerată o artă, nu o tehnică de lucru
Instrumentele muzicale, ca și vocile, emit timbruri normale și excepționale

TIMBRUL MUZICAL

Notarea timbrului de bază = partitura: adică un grup de două sau mai multe portative unite, care servește la scrierea lucrărilor muzicale pentru două sau mai multe instrumente sau voci

Excepții - partituri cu un singur portativ, atunci când se scriu două voci sau instrumente pe un singur portativ

Numele instrumentelor sau a vocilor se scriu întregi numai la începutul partiturii, în limba italiană, pe parcurs, se scriu prescurtat, ori nu se mai notează

Datorită emiterii-de către unele instrumente-de sunete prea grave sau prea acute, se folosește **transpoziția** (instrumentele fiind denumite octaviante sau semitranspozitoare)

Transpoziția este o necesitate în scriere, în urma construirii "familiilor de instrumente" de suflat care dau posibilitatea instrumentiștilor să cânte la toate instrumentele dintr-o familie anume folosind aceeași tehnică, cu efecte diferite

"Familia de instrumente" este alcătuită din instrumente de același tip

Notația absolută (sunetul emis să fie la înălțimea la care a fost scris) este utilizată doar la un singur instrument din familie, **denumit instrument în Do**

TIMBRUL MUZICAL

Notarea timbrului de bază = partitura: adică un grup de două sau mai multe portative unite, care servește la scrierea lucrărilor muzicale pentru două sau mai multe instrumente sau voci

Excepții - partituri cu un singur portativ, atunci când se scriu două voci sau instrumente pe un singur portativ

Numele instrumentelor sau a vocilor se scriu întregi numai la începutul partiturii, în limba italiană, pe parcurs, se scriu prescurtat, ori nu se mai notează

Datorită emiterii-de către unele instrumente-de sunete prea grave sau prea acute, se folosește **transpoziția** (instrumentele fiind denumite octaviante sau semitranspozitoare)

Transpoziția este o necesitate în scriere, în urma construirii "familiilor de instrumente" de suflat care dau posibilitatea instrumentiștilor să cânte la toate instrumentele dintr-o familie anume folosind aceeași tehnică, cu efecte diferite

"Familia de instrumente" este alcătuită din instrumente de același tip

Notația absolută (sunetul emis să fie la înălțimea la care a fost scris) este utilizată doar la un singur instrument din familie, **denumit instrument în Do**

Semne și termeni care indică schimbări de timbru

Pentru voci: cântatul pe vocaliză (când se cântă fără text) - notat cu majuscula ce reprezintă vocala pe care se cântă; cântatul cu gura închisă - notat cu litera M sau cu termenul *bocca chiusa*; recitarea sau strigăturile - notate pe un singur portativ sau pe o singură linie

Pentru instrumentele de suflat: timbrul se poate schimba prin utilizarea surdinei (la instrumentele din alamă) - notat: *con sord.* sau *senza sord.*; la corn, timbrul se mai poate schimba prin introducerea mâinii în pavilion, efect numit *bouche*, sau *libre*

La instrumentele de coarde cu arcuș există mai multe posibilități de schimbare de timbru:

Pizzicato (cu mâna dreaptă), *Sul tasto* (pe tastieră), *Sul ponticello* (lângă căluș),

Flageolette, *Arcușe*, sau cifre romane notate (IV, III, II, I), pentru a indica coarda pe care trebuie să se cânte

3. BĂNUȚUL

4 Moderato

4 poco rubato

5
4

S.

A. *mp*
A-u - si-se și Dă-nuș — Că în ou e un bă-nuș

T.

B.

Andante

p dolce e molto cantabile

33

Hai în co-drul cu ver - dea - ță Un
De mi-i da o să - ru - ta - re N

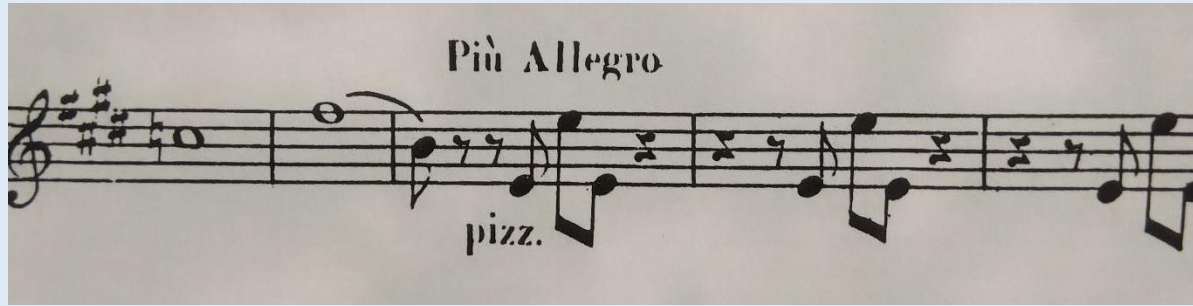
A

A

A

A

Allegro giusto.



NOTAȚIA TIMBRULUI MUZICAL

La instrumentele de coarde fără arcuș: la Harpă se întrebuintează flageolete (sună mai sus cu o octavă)

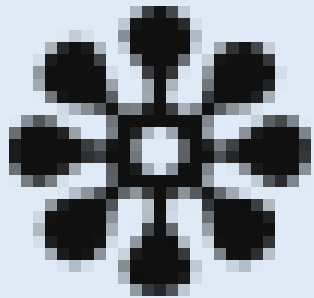
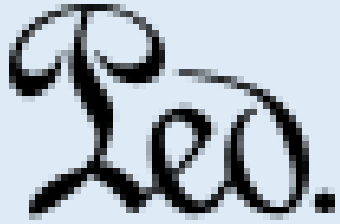
La Pian se folosește pedala și surdina, care modifică mai mult intensitatea

La instrumentele de Percuție sunt mai mulți termeni care indică schimbări de timbru: La Piatti: colla bacchetta - di timpani, di legno, di ferro sau 2 Ptti

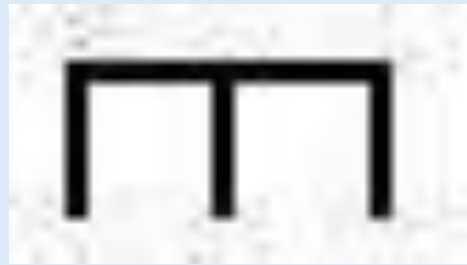
La Orgă și la instrumentele electronice există foarte multe posibilități de notare a timbrului, notate prin diferiți termeni, unii reprezentând nume de instrumente muzicale sau chiar vocale (de cor - choir)

Acestea se datorează tehnologiei avansate de imprimare a sunetelor în memorie și posibilitatea introducerii acestora în instrumente

Piano



Handwritten musical score for piano, featuring a treble and bass clef. The music includes dynamic markings such as *f* and *marcato*, and the signature "Leo." is visible at the bottom.



Guitar

Printed guitar tablature for guitar, showing chord diagrams (Cm7, F9, Eb7, Am7, D7b9, Gm7) and fret numbers (9-10, 10-12, 10-10, 10-11, 9) on the strings. The music includes a treble clef and a signature "Leo." at the bottom.

ABREVIATII ÎN NOTAȚIA MUZICALĂ

În procesul de scriere a unei piese musicale se utilizează semne sau termeni prescurtați care se referă la două sau mai multe calități ale sunetului concomitent, cu scopul simplificării notației sau al economiei de timp

Acestea sunt:

Abreviații în notarea duratei (se referă la înălțime și timbru)

Abreviații care se referă atât la durata cât și la înălțimea sunetelor:

Mordentul - este o formulă melodică ornamentală de origine cultă și populară care a apărut din necesitatea de a scoate în evidență anumite sunete în cadrul melodiei, și poate fi simplu superior, simplu inferior, dublu superior, dublu inferior;

Grupetul - este o formula ornamentală care a apărut în perioada preclasică pentru a reliefa un sunet din melodie sau pentru a ornamenta legătura dintre două sunete ale melodiei, și poate fi superior (sau direct) sau inferior (indirect);

Trilul - este ornamentul care constă în alternarea rapidă, distinctă și egală a două sunete, a apărut în perioada preclasică din necesitatea de a crea impresia de prelungire a unui sunet, în piesele scrise pentru clavecin;

Glissando - este ornamentul care constă în trecerea de la un sunet la altul prin alunecarea unui deget peste toate sunetele intermediare, se presupune că a apărut odată cu primele începuturi de cântare vocală;

Arpeggiato - constă în executarea succesivă a sunetelor unui acord, originea lui a fost pusă în legătură cu apariția monodiei acompaniate (în Italia, secolul al VI-lea).

gruppetto

Two staves of musical notation in 4/4 time. The first staff shows a sequence of notes with a '2' above the second and fifth notes, indicating a double-sharp sign. Labels 'Grupetto', 'Grupetto', and 'invertido' are placed below the first, second, and third measures respectively. The second staff shows a similar sequence of notes with a horizontal line above the first two notes and another horizontal line above the last two notes, indicating a double-sharp sign.

turns

inverted turn:

Musical notation showing an inverted turn. A treble clef staff contains a sequence of notes. Above the first and third notes are inverted turn symbols (a '2' with a hook). Blue horizontal lines are drawn below the first and third notes. The notes are grouped into two sets of four notes each, with a double-sharp sign above the first note of each group.

modified / clarified turns:

Musical notation showing modified / clarified turns. A treble clef staff contains a sequence of notes. Above the first and third notes are modified turn symbols (a '2' with a hook and a flat or sharp sign). Blue horizontal lines are drawn below the first and third notes. The notes are grouped into two sets of four notes each, with a double-sharp sign above the first note of each group.

Steinberg

Musical notation for Steinberg. A treble clef staff in 6/8 time contains a sequence of notes. Above the first, second, fourth, and fifth notes are glissando markings ('gliss.'). The notes are grouped into two sets of four notes each, with a double-sharp sign above the first note of each group.

Product A

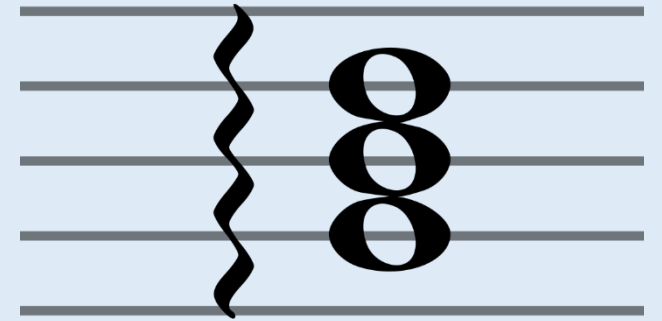
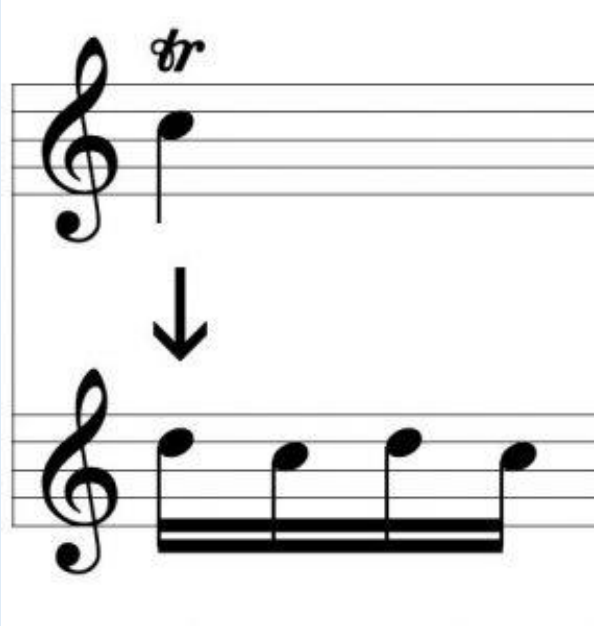
Musical notation for Product A. A treble clef staff in 6/8 time contains a sequence of notes. Above the first, second, third, fourth, and fifth notes are glissando markings ('gliss.'). The notes are grouped into two sets of four notes each, with a double-sharp sign above the first note of each group.

Product B

Musical notation for Product B. A treble clef staff in 6/8 time contains a sequence of notes. Above the first, second, and third notes are wavy lines indicating glissando. The notes are grouped into two sets of four notes each, with a double-sharp sign above the first note of each group.

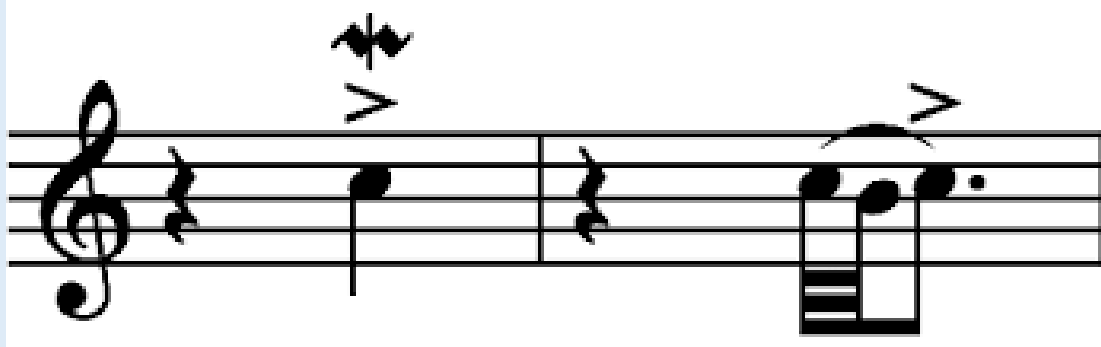
Product C

Musical notation for Product C. A treble clef staff in 6/8 time contains a sequence of notes. Above the first, second, and third notes are glissando markings ('gliss.'). The notes are grouped into two sets of four notes each, with a double-sharp sign above the first note of each group.



Written

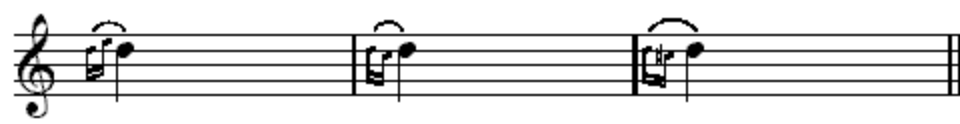
Performed



Notation abrégée :



Notation en petites notes :



Exécution :



Long Appoggiatura

Short Appoggiatura
(Later acciaccatura)

Double Appoggiatura



Abreviații în notația muzicală

Repetarea fragmentelor ce depășesc două măsuri:

bare de repetiție (indică începutul și sfârșitul unui fragment ce se repetă);

bară de repetiție care indică punctul unde se termină o repetiție și începe alta; inițialele D.C. care indică reluarea piesei de la început;

semne care indică punctual de unde se face o reluare (d'al segno);

bară care indică repetarea unui fragment foarte mare dintr-o piesă muzicală, cuprinzând și alte repetiții sau reluări;

bară care indică finalul unei piese, după care s-a făcut o reluare D.C. sau D'al segno

Repetarea fragmentelor mici (dintr-o piesă muzicală), până la 2 măsuri - denumite leneși, sunt: repetarea unui timp, repetarea unei măsuri, repetarea a două măsuri

segno & coda repeats

 **segno**  *al coda*



D.S. al coda



 **coda** *fine*

